

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
เรื่อง การเล่นส่ำล้อของจังหวัดจันทบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤดดิเตช
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

THE DEVELOPMENT OF A SCHOOL CURRICULUM FOR HEALTH AND PHYSICAL
EDUCATION USING THE TRADITIONAL THAI SPORT “SA BA LOR” FOR
PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS AT SARITDIDET SCHOOL, ZONE 1,
CHANTHABURI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

วิทยานิพนธ์

ของ

ภูษิต บัวสวัสดิ์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พฤษภาคม 2560

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
เรื่อง การเล่นส่บ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤดดิเตช
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

THE DEVELOPMENT OF A SCHOOL CURRICULUM FOR HEALTH AND PHYSICAL
EDUCATION USING THE TRADITIONAL THAI SPORT “SA BA LOR” FOR
PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS AT SARITDIDET SCHOOL, ZONE 1,
CHANTHABURI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

วิทยานิพนธ์

ของ

ภูษิต บัวสวัสดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พฤษภาคม 2560

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสบบ้าล้อ
ของจังหวัดจันทบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

The Development of a School Curriculum for Health and Physical Education Using the
Traditional Thai Sport "SA BA LOR" for Prathomsuksa 5 Students at Saritdidet School,
Zone 1, Chanthaburi Primary Education Service Area Office

ญัตติ บัวสวัสดิ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์เลลา ประเสริฐสังข์)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีศา จรคณ)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.เขวเรศ ใจเย็น)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยนงค์ ประดิษฐศิลป์)

วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

ภูมิศ บัวสวัสดิ์. (2560). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปซบอลของจังหวัดจันทบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตร และการสอน). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปวีศา จรดล ค.ค. (หลักสูตรและการสอน)

ประธานกรรมการ

วิวัฒน์ เพชรศรี กศ.ค. (หลักสูตรและการสอน)

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ประเมินผลความรู้ความเข้าใจการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปซบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช 2) ประเมินผลทักษะปฏิบัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปซบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช 3) ประเมินผลเจตคติของนักเรียนในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปซบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสฤติเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 40 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ข้อมูลพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปซบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช แบบวัดความรู้ ความเข้าใจ แบบวัดทักษะปฏิบัติ และแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปซบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช มีค่าเฉลี่ยความรู้ก่อนการทดลองใช้หลักสูตร 15.68 คะแนน ค่าเฉลี่ยความรู้หลังการใช้หลักสูตร 24.63 โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 8.95 2) ทักษะปฏิบัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปซบอลของจังหวัดจันทบุรี

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤทธิดีเทศ มีคะแนนค่าเฉลี่ยจากการฝึกปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 95.25 และ 3) เจตคติของนักเรียนในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนสฤทธิดีเทศมีค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่มีเจตคติต่อการเรียนรู้ 4.47 อยู่ในระดับมาก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Poosit Buasawat. (2017). **The Development of a School Curriculum for Health and Physical Education Using the Traditional Thai Sport “SA BA LOR” for Prathomsuksa 5 Students at Saritdidet School, Zone 1, Chanthaburi Primary Education Service Area Office.** Thesis. M.Ed. (Curriculum and Instruction). Chanthaburi : Rambhai Barmi Rajabhat University.

Thesis Advisors

Assistant Professor Phawarisa Choradon Ph.D. (Curriculum and Instruction)	Chairman
Wiwat Petsri Ph.D. (Curriculum and Instruction)	Member

Abstract

The major purposes of this research study were: 1) to evaluate the level of knowledge about and practical skills in the traditional Thai sport “Sa Ba Lor” with Prathomsuksa 5 students in Saritdidet School, Chanthaburi Province; 2) to develop a Health and Physical Education Curriculum using the traditional Thai sport “Sa Ba Lor”; 3) to evaluate students’ attitude toward the new curriculum. The research sample of 40 students was selected by Simple Random Sampling during the second semester of academic year 2015. The research instruments were: a questionnaire about “Sa Ba Lor”, pre-test and post-test achievement tests, and a student evaluation form. The statistics used for analysis were: mean, standard deviation, and t-test.

The results of this research were as follows: 1) the pre-test achievement test about “Sa Ba Lor” had an average score of 15.68 out of 30. The post-test achievement test about “Sa Ba Lor” had an average score of 24.63 out of 30, showing an increase in average score of 8.95, 2) students who studied the newly developed curriculum were able to perform the practical skills at a level of 95.25, 3) the students’ attitude toward the curriculum showed a highly favorable score of 4.47 out of 5.0.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ด้วยความกรุณาช่วยเหลือและให้คำปรึกษา พร้อมคำแนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีศา จรคล ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะครู อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรีทุกท่าน ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น และการศึกษาวิจัย ขอขอบพระคุณ ดร.อมรรัตน์ พันธงาม อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ดร.นภาพร ธีธัญญา ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเบญจราษฎร์นุเคราะห์ กรุงเทพมหานคร ดร.เพลินพิศ กอบตระกูล ศึกษาธิการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 นายธงไชย บุญเรือง รองผู้อำนวยการวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสฤติเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 นายเดชา พูลวงศ์ ผู้อำนวยการวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบและให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ทำให้ การวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและคณะครู โรงเรียนสฤติเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และร่วมมือในการวิจัย คุณค่าและประโยชน์ อันพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บิดา มารดา และครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ภูษิต บัวสวัสดิ์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมุติฐานในการวิจัย.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การพัฒนาหลักสูตร.....	10
ความหมายการพัฒนาหลักสูตร.....	10
กระบวนการพัฒนาหลักสูตร.....	11
รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร.....	20
การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา.....	22
ความหมายของการประเมินหลักสูตร.....	22
จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร.....	24
ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร.....	26
รูปแบบของการประเมินหลักสูตร.....	28
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้	
สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	40
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	41
คุณภาพผู้เรียน.....	42
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	42
หลักสูตรสถานศึกษา.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา.....	48
ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	49
หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสฤติเดช กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา.....	57
วิสัยทัศน์.....	57
หลักการ.....	57
จุดหมาย.....	58
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน.....	58
คุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	59
มาตรฐานการเรียนรู้.....	59
คุณภาพผู้เรียน.....	60
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	61
โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสฤติเดช ปีการศึกษา 2558.....	63
คำอธิบายรายวิชา.....	63
ผังโนทัศน์สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (พลศึกษา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	64
กำหนดหน่วยการเรียนรู้.....	65
การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติ.....	66
รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Instructional Model Based om Simpsons Processe's for Psychomotor Skill Development).....	66
รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow's Instruction Model for Psychomotor Domain).....	68
รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davie' Instructional Model for Psychomotor Domain).....	69
การเล่นพื้นบ้านของจังหวัดจันทบุรี.....	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การเล่นสกีน้ำของจังหวัดจันทบุรี.....	72
เรื่องการเล่นสกีน้ำ.....	73
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	74
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	74
เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสุขศึกษา และพลศึกษา.....	74
แผนการจัดการเรียนรู้.....	75
ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้.....	75
ความรู้เกี่ยวกับเจตคติ.....	76
ความหมายเกี่ยวกับเจตคติ.....	76
หลักการสร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน.....	76
เครื่องมือวัดเจตคติ.....	77
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	78
งานวิจัยต่างประเทศ.....	78
งานวิจัยในประเทศ.....	78
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร.....	83
ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตร.....	91
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร.....	92
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	104
วิธีดำเนินการวิจัย.....	104
สรุปผลการวิจัย.....	107
อภิปรายผล.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	113
บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	122
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	124
ภาคผนวก ค ตัวอย่างหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี แบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี แบบวัดความรู้เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี.....	132
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความต้องการ พัฒนาหลักสูตร ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของโครงสร้างหลักสูตร ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ.....	167
ภาคผนวก จ คะแนนวัดความรู้ความเข้าใจ ก่อนเรียน-หลังเรียน.....	202
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	206

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปาะของจังหวัด จันทบุรี.....	98
2	การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเล่นสเปาะของจังหวัดจันทบุรี ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตรของกลุ่มตัวอย่าง..	99
3	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป จากการปฏิบัติงานตามหลักสูตร สถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปาะ ของจังหวัดจันทบุรี จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้.....	100
4	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป จากการปฏิบัติงานตามแผนการ จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปาะของจังหวัดจันทบุรี จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้.....	101
5	ผลการประเมินเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปาะของจังหวัดจันทบุรี ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	102
6	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความต้องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปาะของจังหวัด จันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช (สำหรับ ผู้อำนวยการ โรงเรียน, ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา, และภูมิปัญญาชาวบ้าน).....	168
7	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความต้องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปาะของจังหวัด จันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช (สำหรับ นักเรียน).....	171
8	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบประเมินโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปาะของจังหวัด จันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช.....	174

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
9	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเป้าล้อของจังหวัด จันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช แผนที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเล่นสเป้าล้อของจังหวัดจันทบุรี.....	176
10	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเป้าล้อของจังหวัด จันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช แผนที่ 2 ท่าเตะกระทะ.....	179
11	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเป้าล้อของจังหวัด จันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช แผนที่ 3 ท่าล้อกระทอก.....	182
12	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเป้าล้อของจังหวัด จันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช แผนที่ 4 ท่าล้อเนา.....	185
13	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเป้าล้อของจังหวัด จันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช แผนที่ 5 ท่าอีเปิด.....	188
14	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเป้าล้อของจังหวัด จันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช แผนที่ 6 ท่าอีปิด.....	191
15	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเป้าล้อของจังหวัด จันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช แผนที่ 7 ท่าอีดำมไม้กวาด.....	194

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเป้าล้อของจังหวัด จันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤยดิเดช แผนที่ 8 การจัดการแข่งขัน.....	197
17 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเล่น สเป้าล้อของจังหวัดจันทบุรี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤยดิเดช...	200
18 คะแนนวัดความรู้ความเข้าใจก่อน-หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ.....	203
19 คะแนนวัดผลทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ.....	205

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดของฉันท ชาติทอง.....	18
3 แสดงขั้นตอนการประเมินหลักสูตรของโพรวัส.....	37
4 ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (พลศึกษา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5..	64

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 7 ระบุว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และในวรรคที่สองของมาตรานี้ระบุว่า ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554 : 123) นอกจากนี้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในข้อที่ 5 ให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 5) และในการบริหารจัดการหลักสูตรซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาในแต่ละแห่งที่จะต้องทำหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งจะต้องให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 35)

เจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้เพื่อเป็นแนวในการดำเนินการไว้ในข้อที่ 8 นั้น ได้เน้นเรื่องของการส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมบนฐานของศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดไว้ในกรอบการดำเนินงานข้อ 2 ว่า พัฒนาส่งเสริมและสร้างสรรค์ความรู้และการเรียนรู้ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และทำความเข้าใจเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาสากล (จิรายุ แพงพุทธ, 2550 : 37) นอกจากนี้ยังกำหนดให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีหุ้นส่วนการทำงานร่วมกันของบุคคล ในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนที่มีการวางแผนและออกแบบหลักสูตร ที่ครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกด้านของสถานศึกษา การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจึงเป็นเป้าหมายของคุณภาพการศึกษาอันเป็นแนว

ทางการจัด กระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับภูมิสังคม คือสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชน เป็นมวลประสบการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล (วิชัช วงษ์ใหญ่, 2554 : 123)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จุดมุ่งหมายข้อที่ 5 ต้องการให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล โดยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตัวชี้วัดที่ 5 ให้ผู้เรียนสามารถเล่นกีฬาไทยกีฬาสากลประเภทบุคคลและประเภททีมได้อย่างน้อย 1 ชนิด ซึ่งจะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาได้ให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอย่างมาก และในหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนสฤติเดช ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้จัดหน่วยการเรียนรู้การสอนเป็น 4 หน่วย โดยมีหน่วยที่ 3 ชื่อหน่วยกีฬาไทยและกีฬาสากล ให้เรียนรู้กีฬาสากลคือฟุตบอล ส่วนกีฬาไทยจะเป็นการเล่นสะบ้าล้อ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง

ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช นอกจากจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และตัวชี้วัดแล้วยังสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้การเล่นพื้นบ้านของท้องถิ่นจะทำให้นักเรียนมีความรักในการเล่นต่าง ๆ ของท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้มีการอนุรักษ์การเล่นพื้นบ้านเหล่านี้คงอยู่คู่กับท้องถิ่นตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินผลความรู้ความเข้าใจการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช
2. เพื่อประเมินผลทักษะปฏิบัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช

3. เพื่อประเมินผลเจตคติของนักเรียนในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช

ประโยชน์ของการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ช่วยให้นักเรียนรู้จักกฎ กติกา และวิธีการ เล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งจัดการแข่งขันเป็นประจำทุก ๆ ปี ในงานเทศกาลสงกรานต์ วัดใหม่เมืองจันทบุรี ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในการเล่นพื้นบ้านที่อยู่คู่กับท้องถิ่น ทำให้เกิด ความรักและอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป และเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในระยของการพัฒนาหลักสูตร และประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยของการศึกษา ผลการใช้หลักสูตร มีดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในระยของการพัฒนาหลักสูตร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่

- 1.1.1 ศึกษานิเทศก์ จำนวนมากกว่า 2 คน
- 1.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน
- 1.1.3 ครูผู้สอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาจำนวน 5 คน
- 1.1.4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวนมากกว่า 2 คน
- 1.1.5 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 400 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 2 คน ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เลือกคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนสฤติเดช และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยวิธีเจาะจงจากตำแหน่ง และครูผู้สอน พลศึกษาในโรงเรียน 5 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 คน โดยวิธีจับฉลาก ห้องเรียนจากทั้งหมด 10 ห้องเรียน จับเพียง 1 ห้องเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะของการศึกษาผลการใช้หลักสูตร

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสฤติเดช จำนวน 10 ห้อง 420 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสฤติเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เลือกละโดยวิธีเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำลองจำนวน 40 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช มี 3 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเล่นเกมสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.2.2 ทักษะปฏิบัติที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช

3.2.3 เจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่หรือปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องจากการนำหลักสูตรไปใช้แล้วเกิดปัญหา โดยการแก้ไขนั้นมีความสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ หรือเทคโนโลยี เพื่อที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในหลักสูตร

การเล่นเกมสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี หมายถึง สาระการเรียนรู้เรื่องการเล่นเกมสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยได้รวบรวมเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับกฎ กติกา วิธีการเล่น และการเข้าร่วมการแข่งขัน ซึ่งมีวิธีเล่น ดังต่อไปนี้

ท่าที่ 1 ท่ากระทะ คือ การเอาลูกสะบ้าวางลงบนหลังเท้า แล้วดีดเท้าที่มีลูกสะบ้าขึ้น ออกไปกระทบแก่น

ท่าที่ 2 ท่าล้อกระทอก คือ ตั้งลูกสะบ้าที่จุดเริ่มต้นเมื่อลูกสะบ้าลื้อไปแล้ว ใช้เท้าข้างหนึ่งกระทอก (เตะ) ลูกสะบ้าให้ไปกระทบแก่น

ท่าที่ 3 ท่าล้อเนา ใช้มือลื้อลูกสะบ้าให้ไปอยู่ด้านหลังแก่น เวลาลื้อต้องให้ลูกสะบ้าผ่านช่องระหว่างแก่นที่ตั้งอยู่ ใช้เท้าปาดลูกสะบ้าให้อยู่ใกล้กับด้านหลังแก่นของตัวเอง แล้วใช้นิ้วมือยิงลูกสะบ้าให้ถูกแก่น

ท่าที่ 4 ท่าอีเปิด เล่นคล้ายท่าเตะกระทะ แต่ต้องให้ลูกสะบ้าออกจากเท้า ทำนี้สามารถเตะลูกหรือเลี้ยงลูกได้ ใช้เท้าปาดไปหน้าแก่นและขึ้นเข้ายิง

ท่าที่ 5 ท่าอีปิด ใช้ลูกสะบ้าวางไว้บนหลังเท้าข้างหนึ่ง ใช้เท้าอีกข้างหนึ่งมาเหยียบปิดไว้บนลูกสะบ้า (เท้าทั้ง 2 ข้างกัน) แล้วกระโดดให้ลูกสะบ้าออกทางนิ้วก้อย สามารถแต่งลูกและใช้เท้าปาดลูกสะบ้าได้ แล้วขึ้นเข้ายิงให้ถูกแก่น

ท่าที่ 6 ท่าอีด้ามไม้กวาด เล่นคล้ายอีเปิด คือ ต้องโยนลูกสะบ้า แล้วยิงให้ถูกแก่น 3 ครั้ง แต่ไม่สามารถแต่งลูกสะบ้าตามต้องการได้

หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าลื้อของจังหวัดจันทบุรี หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กีฬาไทยและกีฬาสากล โดยเนื้อหาเรื่องกีฬาไทยคือการ เล่นสะบ้าลื้อของจังหวัดจันทบุรี โดยมีเนื้อหาของหลักสูตรแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ หลักสูตรภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยภาคทฤษฎี ประกอบด้วยความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับต้นสะบ้า การนำเมล็ดของต้นสะบ้ามาเป็นอุปกรณ์ในการเล่น การนำไม้เนื้อแข็งมากลึงเป็นวงกลมเป็นอุปกรณ์ในการเล่น ตลอดจนกฎ กติกา ของการเล่นสะบ้าลื้อ ส่วนหลักสูตรในภาคปฏิบัติให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามวิธีการเล่นสะบ้าลื้อ

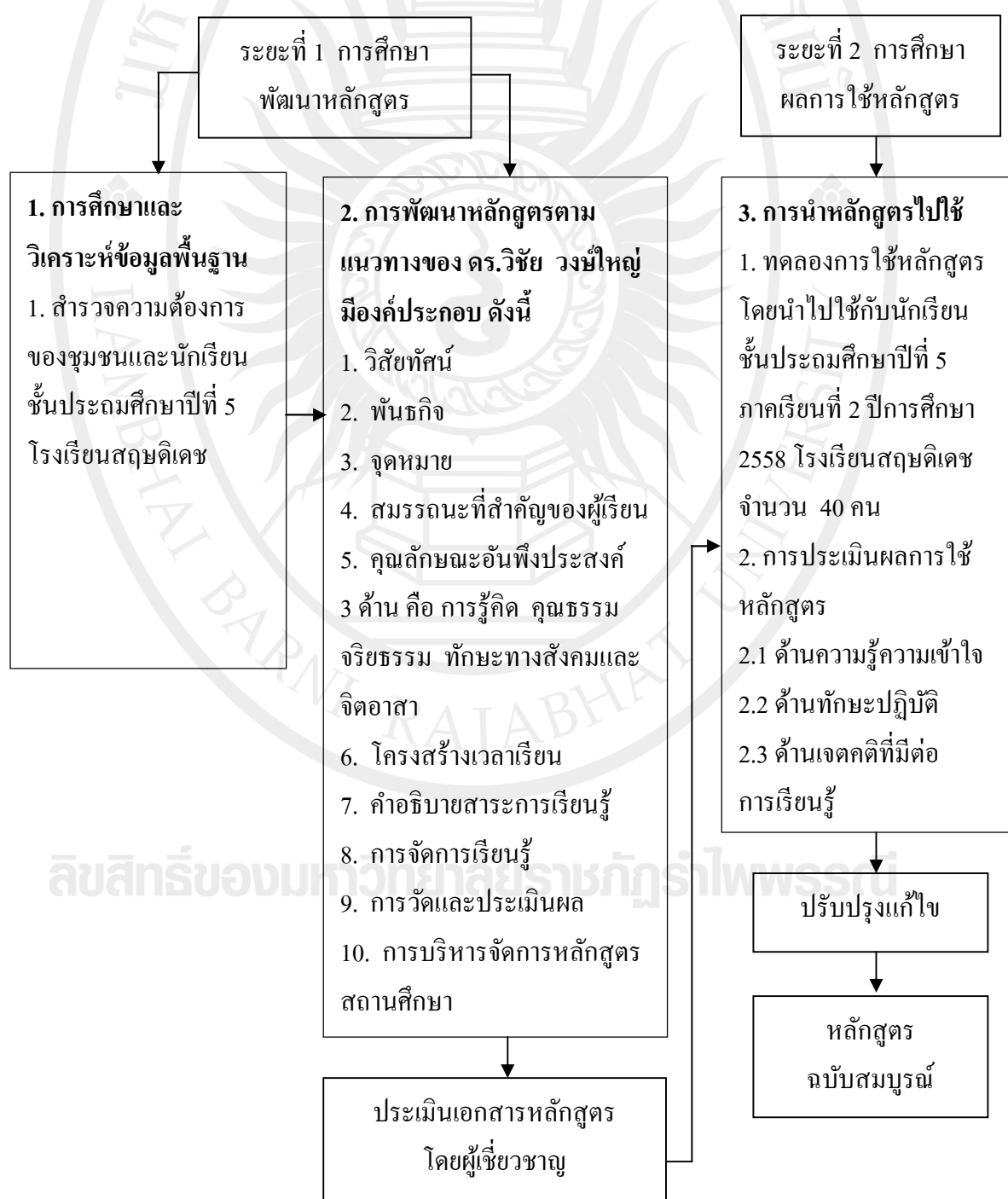
ความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเล่นสะบ้าลื้อของจังหวัดจันทบุรี หมายถึง คະแนนที่ได้จากแบบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าลื้อของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ทักษะปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการฝึกปฏิบัติและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการเล่นสะบ้าลื้อของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบวัดทักษะปฏิบัติของการ เล่นสะบ้าลื้อทั้ง 6 ท่า ได้แก่ 1 ท่าเตะกระทะ 2 ท่าล้อกระทอก 3 ท่าล้อเนา 4 ท่าอีเปิด 5 ท่าอีปิด 6 ท่าอีด้ามไม้กวาด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกรักของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบ๊าด้อยของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบ๊าด้อยของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช หลังเรียนดีวก่อนเรียน
2. ผลของทักษะปฏิบัติ เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช อยู่ในระดับดี
3. ผลของการประเมินเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช อยู่ในระดับมาก

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์มบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.3 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร
2. การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
 - 2.3 ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร
 - 2.4 รูปแบบของการประเมินหลักสูตร
3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 - 3.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 3.2 คุณภาพผู้เรียน
 - 3.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
 - 3.4 หลักสูตรสถานศึกษา
 - 3.5 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา
 - 3.6 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
4. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสฤติเดช กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 - 4.1 วิสัยทัศน์
 - 4.2 หลักการ
 - 4.3 จุดหมาย
 - 4.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
 - 4.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 4.6 มาตรฐานการเรียนรู้

4.7 คุณภาพผู้เรียน

4.8 สารและมาตรฐานการเรียนรู้

4.9 โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสฤติเดช ปีการศึกษา 2558

4.10 คำอธิบายรายวิชา

4.11 ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (พลศึกษา) ชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5

4.12 กำหนดหน่วยการเรียนรู้

5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติ

5.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน
(Instructional Model Based om Simpsons Processe's for Psycho-motor Skill Development)

5.2 รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow's Instruction Model
for Psychomotor Domain)

5.3 รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davie' Instructional Model for
Psychomotor Domain)

6. การละเล่นพื้นบ้านของจังหวัดจันทบุรี

7. การเล่นส่บ้ำลื้อของจังหวัดจันทบุรี

7.1 เรื่องการเล่นส่บ้ำลื้อ

8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8.2 เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา

9. แผนการจัดการเรียนรู้

9.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

10. ความรู้เกี่ยวกับเจตคติ

10.1 ความหมายเกี่ยวกับเจตคติ

10.2 หลักการสร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน

10.3 เครื่องมือวัดเจตคติ

11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

11.1 งานวิจัยต่างประเทศ

11.2 งานวิจัยในประเทศ

การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นการปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรนั้นต้องคำนึงถึงสังคม ปรังษาการศึกษา และผู้เรียน ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้บุคคลที่ทำหน้าที่วางแผนพัฒนาหลักสูตรจะต้องประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายร่วมมือร่วมใจกับนับแต่การศึกษา นักวิชาการ นักวิจัย ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักพัฒนาหลักสูตรเพื่อที่จะให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรดำเนินไปจนบรรลุผลสูงสุด

รูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรส่วนมากจะพัฒนามาจากแนวคิดของนักการศึกษาชาวต่างประเทศ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันไป แต่กระบวนการและขั้นตอนควรประกอบด้วยการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่ซึ่งประกอบด้วยปรังษาการศึกษา ผู้เรียน สังคมสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีและอื่น ๆ เพื่อนำมากำหนดจุดมุ่งหมายเลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้จัดลงไปหลักสูตร แล้วนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องเพื่อนำมาแก้ไขให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์และนำมาใช้ สุดท้ายทำการประเมินผลหลักสูตรและนำผลจากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรต่อไป กระบวนการพัฒนาหลักสูตรจะเป็นไปอย่างต่อเนื่องเป็นวัฏจักร

คุณสมบัติที่สำคัญของหลักสูตรคือ หลักสูตรมีความเป็นพลวัต และปรับเปลี่ยนไปตามความต้องการและความเปลี่ยนแปลงของสังคม จากคุณสมบัติดังกล่าว การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการจัดการศึกษาให้สนองความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงจึงเป็นสิ่งจำเป็น และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553 : 165)

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้หลากหลาย ดังนี้

กรมวิชาการ (2540 : 33) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาวิชา การจัดทำรายละเอียดเนื้อหาวิชาใหม่ และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

กาญจนา คุณารักษ์ (2540 : 334) กล่าวว่า ิว่าการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ตลอดจนการวางแผนประเมินผลเพื่อให้ทราบชัดว่าพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้นตรงกับความมุ่งหมาย และจุดประสงค์หรือไม่เพื่อผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะได้พัฒนาปรับปรุงในโอกาสต่อไป

วิชย วงษ์ใหญ่ (2554 : 97) กล่าวว่า หลักสูตร (Curriculum) เป็นคำศัพท์ที่มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า (Race - course) หมายถึง เส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งขัน เนื่องมาจากเป้าหมายของหลักสูตรที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งอนาคต ซึ่งการนิยามความหมายของหลักสูตรในปัจจุบันได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าหมายถึงมวลประสบการณ์ทางการเรียนที่กำหนดไว้ในรายวิชา กลุ่มวิชา เนื้อหาสาระ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ทาบา (Taba. 1962 : 82) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่าหมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลและอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายใหม่ที่วางไว้

กู๊ด (Good. 1973 : 157) ได้ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาหลักสูตรไว้ 2 ความหมาย คือ 1) การปรับปรุงหลักสูตร 2) การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้มีความเหมาะสมกับโรงเรียน หรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุ หลักสูตร วิธีสอน รวมทั้งการประเมินผล โดยจัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตร ทั้งระบบติดต่อกันไปหรือปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาให้เหมาะสม สำหรับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การดัดแปลงให้แตกต่างออกไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่โดยการเปลี่ยนแปลงแบบหลักสูตร

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1974 : 86) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตรอาจหมายถึงการสร้างเอกสารอื่น ๆ สำหรับนักเรียนด้วย

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึง การจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่หรือปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องจากการนำหลักสูตรไปใช้แล้วเกิดปัญหา โดยการแก้ปัญหานั้นมีความสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ หรือเทคโนโลยี เพื่อที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในหลักสูตร

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

ถ้าหลักสูตรได้รับการพิจารณาว่าเป็นทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งเกิดในการวางแผนการเรียนการสอน ในสถานศึกษาแล้วการพัฒนาหลักสูตรก็จะเป็นการพัฒนาแผนเพื่อจัดโปรแกรมการศึกษา ซึ่งหมายถึงการให้นิยามและการเลือกจุดประสงค์ของการศึกษา เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินโปรแกรมการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานปฏิบัติมิใช่งานศึกษาทฤษฎี

เป็นความพยายามที่จะออกแบบระบบ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา และระบบนี้จะต้องเป็นประโยชน์ที่แท้จริงปรากฏต่อสังคมและต่อมนุษย์ ซึ่งมีความมุ่งหมาย มีความศรัทธาในสิ่งที่ตนชอบ มีกลไกความเคลื่อนไหว ดังนั้น ขั้นตอนที่จะเป็นในขั้นแรกในการ พัฒนาหลักสูตร คือ การตรวจและวิเคราะห์สภาพการณ์สำคัญ ๆ ซึ่งเป็นความมุ่งหมายปลายทาง ของการพัฒนาหลักสูตรคือ การเปลี่ยนแปลงของนักเรียนและครู ครูก็กลายเป็นผู้มีความรู้มากขึ้น มีทักษะมากขึ้น และมีความไม่หยุดนิ่งมากขึ้น ครูซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าวนี้จะเป็นผู้ที่ให้บริการ แก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรมีแนวคิด ทฤษฎี ของนักการศึกษา ต่าง ๆ คือ

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 36 - 34) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งต่อเนื่อง สัมพันธ์กันเป็นวัฏจักร ดังนี้

1. จัดวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล
5. การนำหลักสูตรไปใช้
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

มณฑิชา ชนะสิทธิ์ (2539 : 17) ได้กล่าวถึงกระบวนการหรือขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตร
 - 1.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - 1.3 การกำหนดเนื้อหาสาระ
 - 1.4 การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
 - 1.5 การกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล

2. การนำหลักสูตรไปใช้

3. การประเมินผลหลักสูตร

4. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ชำระ บัวศรี (2542 : 152) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดหมายของหลักสูตร

3. การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร

4. การเลือกเนื้อหา

5. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

6. การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้

7. การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน

8. การประเมินผลการเรียนรู้

9. การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542 : 88) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์

4. การนำหลักสูตรไปใช้

5. การประเมินหลักสูตร

6. การปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553 : 178) กล่าวว่าองค์ประกอบในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนินงานจัดทำหลักสูตร ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาของสังคม ในปัจจุบัน พร้อมทั้งวิเคราะห์หลักสูตรเดิมเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกับข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงแก้ไข แล้วกำหนดจุดประสงค์ใหม่ องค์ประกอบในแต่ละส่วน จะมีความสัมพันธ์กันและเท่าเทียมกัน จะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไม่ได้ ซึ่งได้แก่

การกำหนดความมุ่งหมายจะต้องชัดเจนว่าต้องให้ผู้เรียนในระดับนั้น ๆ มีคุณสมบัติอย่างไรเมื่อกำหนดความมุ่งหมายแล้วจะได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ในการเรียนรู้ต่อไปการวางแผนกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร และการเลือกเนื้อหาวิชา ในหลักสูตร จะต้องกำหนดโครงสร้างอะไรบ้าง เช่น จะต้องใช้เวลาศึกษานานเท่าไร จะต้องเรียนทั้งหมดกี่หน่วยกิตหรือกี่หน่วยการเรียนจึงจะจบหลักสูตรได้ จะต้องเข้าเรียนกี่คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน มีประเมินผลวัดผลอย่างไร ระบบการให้คะแนนเป็นอย่างไร มีวิชาใดบ้างที่จะต้องเรียนบังคับเท่าไร และเลือกเท่าไร และวิชาเหล่านั้นประกอบด้วยเนื้อหาอะไร มีประสบการณ์อะไรบ้าง

ฉันท ชาติทอง (2553 : 91 - 98) ได้มีความเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรมีกระบวนการที่ต้องดำเนินการ 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 การสร้างหรือจัดทำหลักสูตร ส่วนที่ 2 การจัดทำเอกสารหลักสูตร ส่วนที่ 3 การประเมินหลักสูตร โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 8 ขั้นตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การสร้างหรือจัดทำหลักสูตร ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การออกแบบหลักสูตร โดยดำเนินการดังนี้

1. ชี้แจงทำความเข้าใจ โดยเริ่มจากการนำเข้าสู่ประเด็นการพัฒนาหลักสูตรด้วยการประชุมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ชี้แจง ทำความเข้าใจ ปรับพื้นฐาน ความรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้กับผู้บริหารและครู

2. ศึกษาข้อมูล ขอบข่ายข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น ได้แก่ สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

2.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

2.3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.4 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2.5 ศึกษาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้นำศาสนา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

2.6 ศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร

2.7 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านการพัฒนาหลักสูตรด้านเนื้อหา และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

อนึ่งในการออกแบบหลักสูตรควรใช้ความรู้ด้านปรัชญา ปรัชญาการศึกษา จิตวิทยา สังคมวิทยา ระเบียบวิธีการวิจัย เพื่อให้การออกแบบควบคุม มิติด้านคุณธรรมจริยธรรม สังคม วัฒนธรรม ความต้องการ ความแตกต่างและพัฒนาของบุคคล และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ขั้นที่ 2 จัดทำเอกสารหลักสูตร

1. จัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร รูปแบบการจัดเวลาเรียน ตารางการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์ รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้

2. ออกแบบการสอนและการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อนำไปกำหนดสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้อง ด้วยการดำเนินการ 8 ขั้นตอน ต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ขั้นตอนที่ 2 ความคิดรวบยอด

ขั้นตอนที่ 3 คำถามสำคัญ

ขั้นตอนที่ 4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

ขั้นตอนที่ 6 เทคนิคและวิธีการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 7 สื่อและแหล่งเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 8 เกณฑ์การประเมินผลงานนักเรียน

3. จัดเอกสารหลักสูตรระดับห้องเรียน ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการออกแบบการสอน โดยแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

3.1 ความคิดรวบยอด

3.2 คำถามสำคัญ

3.3 จุดประสงค์ปลายทาง

3.4 จุดประสงค์นำทาง

3.5 ตัวชี้วัดชั้นปี

3.6 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.7 สาระการเรียนรู้

3.8 กิจกรรมการเรียนรู้

3.9 สื่อและแหล่งเรียนรู้

3.10 วิธีการประเมินผลระหว่างเรียน

3.11 วิธีการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้

3.12 เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน

3.13 บันทึกหลังการสอน

3.14 อื่น ๆ

ในการจัดทำเอกสารหลักสูตรจะแสดงออกมาในรูปของเอกสาร ที่เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ เอกสารหลักสูตรแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ 1 เอกสารหลักสูตรที่เป็นตัวหลักสูตร ซึ่งกล่าวถึงสาระสำคัญของหลักสูตรโดยตรง และ 2 เอกสารประกอบหลักสูตร เป็นเอกสารที่อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรเพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้ โดยสาระสำคัญของ “เอกสารหลักสูตร” อย่างน้อยควรระบุสาระสำคัญ ดังนี้

1. เหตุผลและหลักการของการจัดทำหลักสูตร เพื่อแสดงให้เห็นให้ผู้รับทราบว่าทำไมต้องจัดทำหลักสูตร และหลักการสำคัญของหลักสูตรเป็นอย่างไร

2. ความมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ จุดมุ่งหมายทั่วไปหรือจุดหมายปลายทางที่มีลักษณะเป็นปรัชญาที่เน้นค่านิยมมากกว่าการปฏิบัติหรือการเรียนการสอน

3. สิ่งที่หลักสูตรกำหนดให้กับผู้เรียน ได้แก่ เนื้อหาสาระหรือประสบการณ์ที่คาดหวังว่าถ้านำไปจัดให้กับผู้เรียนแล้วจะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมาย

4. แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ แนวทางหรือวิธีการที่จะนำหลักสูตรไปจัดการเรียนการสอน เช่น ขอบเขตการใช้ การบริหารหลักสูตร การส่งเสริมสนับสนุน บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยสาระรายละเอียดอาจทำเป็นเอกสารประกอบหลักสูตร

5. การจัดประสบการณ์หรือการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ แนวทางหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับรูปแบบของการออกแบบหลักสูตรและเนื้อหาสาระที่กำหนด เป็นวิธีหรือยุทธศาสตร์ของการจัดการเรียนการสอนที่หลักสูตรเน้นหรือให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

6. การวัดผลประเมินผล ได้แก่ แนวทางหรือวิธีการที่จะใช้เป็นเครื่องมือสำหรับแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เช่น การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินหลักสูตร เป็นต้น

ส่วนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย

ขั้นที่ 3 การบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งเป็นกระบวนการวางแผนและการจัดการเพื่อนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอน ภายหลังจัดทำเอกสารหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว โดยมีงานหลักที่สำคัญ คือ

1. การวางแผนการใช้หลักสูตร ต้องเร็วที่สุด ผู้เรียนหลักสูตรเดิมได้รับผลกระทบน้อยที่สุด ไม่เป็นปัญหากับการดำเนินงานของหลักสูตรใหม่และหลักสูตรเดิม

2. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร เพื่อสร้างความเข้าใจ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะส่วนที่เป็นการเปลี่ยนแปลงว่าคืออะไร สำคัญอย่างไร ส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นอย่างไร

3. การเตรียมบุคลากร เป็นการให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินงานตามแนวคิดของหลักสูตร

4. การจัดสภาพแวดล้อม ต้องจัดให้เอื้อกับการดำเนินงานตามแนวคิดของหลักสูตร ทั้งในระดับสถานศึกษาและชุมชน โดยจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและระหว่างหน่วยงาน

ขั้นที่ 4 การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร จะประกอบด้วย ภารกิจสำคัญ คือ การนิเทศติดตามผล เพราะจะทำให้ทราบปัญหาและแก้ไขปัญหาของการใช้หลักสูตรได้ทันการ จัดระบบการส่งเสริมสนับสนุนด้านต่าง ๆ เช่น จัดระบบสาระสนเทศและแหล่งเรียนรู้สำหรับ

ครู นักเรียน ให้การบริการเกี่ยวกับเครื่องมือวัดผล ประเมินผล การสร้างขวัญกำลังใจ เป็นต้น ทั้งนี้การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรจะต้องดำเนินการให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 5 การจัดการเรียนการสอน สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีแนวโน้มไปตามรูปแบบหลักสูตร เช่น หลักสูตรที่ยึดเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง จะมุ่งเน้นการนำเสนอเนื้อหา โดยครูจะมีบทบาทมาก เน้นการบรรยาย แบบการสาธิต ถ้าหลักสูตรยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ก็จะต้องตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียนโดยผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าครู ถ้าหลักสูตรยึดปัญหาเป็นศูนย์กลาง การเรียนการสอนก็เน้นสร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนแก้ปัญหา โดยพิจารณาจากเทคนิคและวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ของผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนนับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร ต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอะไร กิจกรรมแต่ละอย่างใช้เวลา ทรัพยากรอะไร และอย่างไร การพิจารณาเลือกกิจกรรมจึงเป็นเรื่องสำคัญ ต้องคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายที่รวดเร็วและประหยัดมากที่สุด และต้องเลือกเฉพาะกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

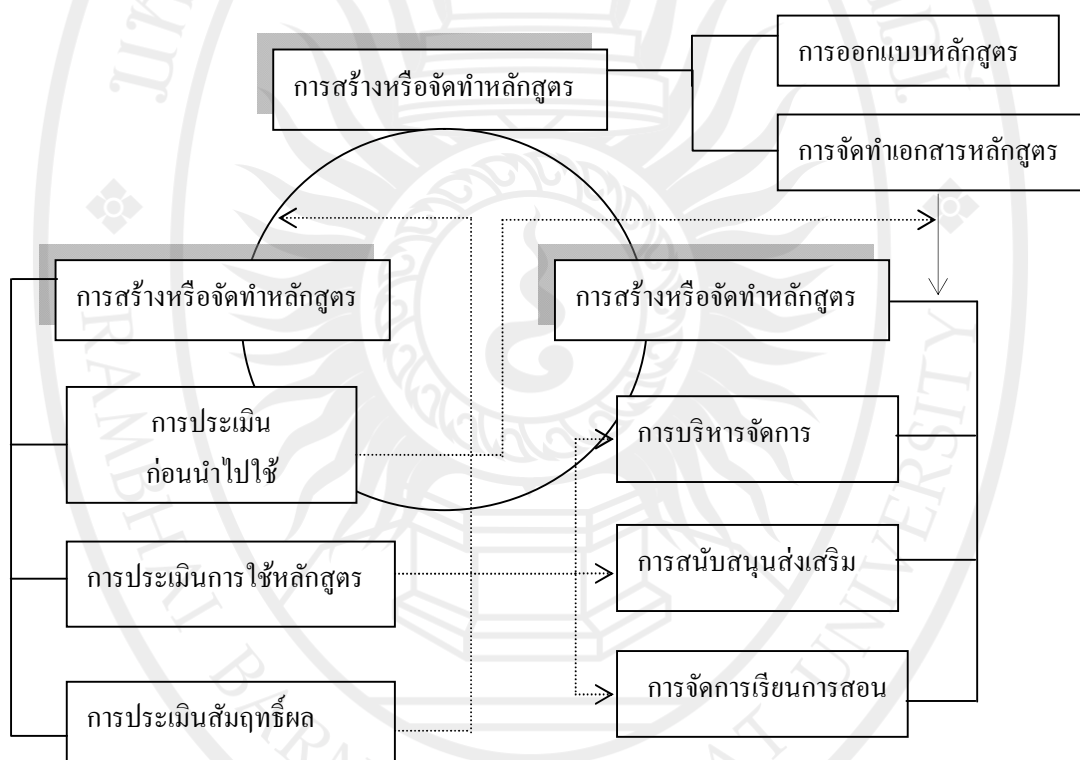
ส่วนที่ 3 การประเมินหลักสูตร

การประเมินเป็นการวัด (Measurement) การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) การตรวจสอบความสอดคล้อง (Determining Congruence) การช่วยตัดสินใจ (Assist Decision Making) และเป็นการตัดสินคุณค่า (Determining of Worth of Value) จากการเป็นผู้ให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ การประเมินความก้าวไปสู่ความเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้เหตุผลและสามารถตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน โดยเป้าหมายของการประเมิน คือ 1) การดูแลสำเร็จ (Objectives - oriented) เป็นการดูความสอดคล้องของผลที่ทำกับวัตถุประสงค์ 2) เพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decision - oriented) โดยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง และ 3) เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Judgment - oriented) โดยมีจุดหมายของการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อหาข้อบกพร่อง และแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อดูความสอดคล้องระหว่างผลการดำเนินงานกับจุดหมายของหลักสูตร และเพื่อตัดสินใจว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปหรือไม่ หรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตร

ขั้นที่ 6 การประเมินก่อนนำไปใช้ (เอกสารหลักสูตร) เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรหลังจากทำหลักสูตรเป็นเอกสารหลักสูตร เพื่อดูความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับทฤษฎี ความสอดคล้องขององค์ประกอบในหลักสูตร ความถูกต้องชัดเจนในการสื่อความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 7 การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการตรวจสอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการตามหลักสูตรว่าสามารถใช้ในสถานการณ์จริงได้เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไร เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่ได้จากการประเมิน จะนำมาใช้ดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบางส่วนของหลักสูตรที่ยังไม่สมบูรณ์ ให้เป็นหลักสูตรที่สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม สนองตอบปัญหาและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ขั้นที่ 8 การประเมินผลสัมฤทธิ์ เป็นการตรวจสอบผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ และที่ไม่ใช่วิชาการ เช่น บุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

ภาพประกอบ 2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดของฉันท ชาติทอง
ที่มา : ฉันท ชาติทอง. 2553 : 98

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 99) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรว่าต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการที่มีความเป็นระบบและเป็นวงจรที่มีความสัมพันธ์กัน ระบบการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร ประกอบด้วย ระบบการร่างหลักสูตร ระบบการใช้หลักสูตรและระบบการประเมินหลักสูตร โดยแต่ละระบบมีรายละเอียดดังนี้

1. ระบบการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การศึกษาสิ่งกำหนดหลักสูตร การกำหนดรูปแบบหลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

2. ระบบการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การขออนุมัติใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การกำหนดงบประมาณ / ทรัพยากร และการบริหาร / นิเทศ / กำกับดูแล

3. ระบบการประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย การวางแผนการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการรายงานผลการประเมิน

ระบบการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 3 ระบบที่ดีจะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน เพื่อให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงสุดสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ใช้หลักสูตร ความสัมพันธ์ระหว่างระบบทั้งสาม

มาร์ช และวิลลิส (Marsh and Willis, 1995 : 278) ได้สรุปแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแม้มีหลายแนวคิด แต่เมื่อสรุปรวมความคิดแล้วล้วนอยู่บนพื้นฐานความต่อเนื่องเป็นอนุกรมโดยเริ่มจากแรงกดดันและกระทบจากปัจจัยบริบทและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสู่การปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปสู่สถาบันเพื่อใช้จะได้รับแรงกดดันจากปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรขึ้นมาอีกในระลอกต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ทาบ (Taba, 1962 : 12) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. การวินิจฉัยความต้องการและความจำเป็นของสังคม
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การเลือกเนื้อหาสาระ
4. การจัดเนื้อหาสาระ
5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้
6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
7. การกำหนดวิธีประเมินผล

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974 : 27) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์
3. การออกแบบหลักสูตร
4. การนำหลักสูตรไปใช้
5. การประเมินผลหลักสูตร

เซเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor Alexander and Lewil. 1981 : 30) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย

1. การศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก ได้แก่ ภูมิหลังของนักเรียน สังคม
2. ธรรมชาติของการเรียนรู้ แผนการศึกษาชาติ ทรัพยากรและความสะดวกสบายในการพัฒนาหลักสูตรและคำแนะนำจากผู้ประกอบการอาชีพ
3. การกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ เพื่อการออกแบบหลักสูตรโดยนักวางแผนหลักสูตรและใช้ข้อมูลทางการเมืองและสังคมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และการออกแบบหลักสูตร
4. การนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมของการสอน การวางแผนหลักสูตร และรวมถึงการแนะนำแหล่งของสื่อการจัดการโดยให้มีความยืดหยุ่นและมีอิสระแก่ครูและนักเรียน
5. การประเมินผลหลักสูตรทำโดยครูเป็นผู้พิจารณาขั้นตอนการประเมินผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนกลุ่มวางแผนหลักสูตรร่วมกันพิจารณาขั้นตอนการประเมินผลหลักสูตรซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลจะใช้เป็นพื้นฐานประกอบการตัดสินใจเพื่อวางแผนในอนาคตต่อไป

แทนเนอร์ และแทนเนอร์ (Tanner and Tanner. 1995 : 385) กล่าวว่า ปัจจัยและอิทธิพลหลักสูตรปฏิสัมพันธ์จากปรัชญาสังคม พฤติกรรมมนุษย์และความรู้ที่ยิ่งใหญ่กว้างขวาง สิ่งเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อผู้เรียนโดยแปรสภาพมาเป็นเนื้อหาวิชาสำหรับการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับพัฒนาคนในสังคมใหม่ ซึ่งเรียกว่ากระบวนการทัศน์ด้วยหลักสูตร

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร เป็นการกำหนดลักษณะ ระเบียบ วิธีการที่จะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนั้น โดยมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

นิคม ชมภูหลง (2545 : 53) ได้สรุปแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ สภาพความต้องการของท้องถิ่น สภาพการจัดการศึกษา และสภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชน
2. การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง ได้แก่ คำชี้แจง เหตุผลความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรหลักของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหา อัตราเวลาเรียน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล คำอธิบายรายวิชา ตารางวิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม รายละเอียดของเนื้อหาของแต่ละหน่วยโดยละเอียด พร้อมภาพประกอบ ทุกขั้นตอน และบรรณานุกรม ซึ่งจะต้องปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องที่จะพัฒนาอย่างจริงจัง แล้วจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม

3. การตรวจสอบหลักสูตรฉบับร่าง เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและวัสดุ หลักสูตรต่าง ๆ เพื่อนำผลมาปรับปรุงข้อบกพร่องก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยจะต้องมีการ กำหนดแผนอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ มีการประชุมพิจารณาร่วมกันให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร เช่น จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน คาบเวลาเรียน วิธีการวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร

4. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ มีการขออนุมัติหลักสูตร จัดทำตารางแผนการใช้หลักสูตร ประชาสัมพันธ์หลักสูตร เตรียมความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ วัสดุหลักสูตร โดยการใช้ หลักสูตร อาจเป็นการสอนเองหรือให้คนอื่นสอนแทนและจะต้องมีการจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร โดยระบุขั้นตอนต่าง ๆ อย่างละเอียด

5. การประเมินผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ มีการวางแผนการประเมิน ประเมินย่อย ประเมินรวบยอด ประเมินการสอนของผู้สอน ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

6. การปรับปรุงแก้ไข เพื่อปรับแก้หลักสูตรอื่น ได้แก่ แผนการสอน สื่อและเครื่องมือ การสอน วัดผลประเมินผลให้สมบูรณ์และมีคุณภาพ

ไทเลอร์ (Tyler, 1950 : 78) ได้กำหนดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน 4 ข้อ ซึ่งมีพัฒนาหลักสูตรจะต้องตอบคำถามให้ครบเรียงลำดับจากข้อ 1 ถึงข้อ 4 ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนบรรลุมีอะไรบ้าง
2. การที่จะบรรลุตามจุดหมายทางการศึกษาที่กำหนดนั้น จะต้องมีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง

3. ประสบการณ์ทางการศึกษาที่กำหนดนั้นสามารถจัดให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

4. จะทราบได้อย่างไรว่า ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษานั้น ๆ

ทาบ (Taba, 1962 : 67) ได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการ
3. คัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ครูจะนำมาสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งไว้
4. จัดลำดับขั้นตอนแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาสาระที่เลือกมาได้

5. คัดเลือกประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งจะนำมาเสริมเนื้อหาสาระกระบวนการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

6. จัดระเบียบ จัดลำดับขั้นตอน และแก้ไขปรับปรุงประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะนำมาเสริมเนื้อหาสาระการเรียนรู้

7. กำหนดเนื้อหาสาระอะไรบ้าง หรือประสบการณ์อย่างใดที่ต้องการประเมินว่าได้มีการเรียนรู้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด นอกจากนี้ต้องกำหนดไว้ด้วยว่าจะมีข้อมูลอะไรบ้าง ที่จะนำมาช่วยในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผล และจะใช้วิธีการประเมินอย่างไร

การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

มีผู้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

○ ชมพันธุ์ ฤกษ์ ฌ อยุธยา (2540 : 39 - 40) ได้สรุปว่าการประเมินหลักสูตร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ เช่น จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน อุปกรณ์สื่อการเรียน การประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้งการบริหารหลักสูตรและการบริการวิชาการเพื่อดูว่าหลักสูตรนั้นได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด และจะปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดีที่สุดอย่างไร

สุจริต เพียรชอบ (2548 : 64) กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรไว้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญเพราะเป็นการหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายหรือไม่มากนักเพียงใด และอะไรเป็นสาเหตุ ผู้ประเมินหลักสูตรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ดีทั้งทางด้านหลักสูตร และด้านการประเมินผลซึ่งจะต้องเน้นการประเมินทั้งโปรแกรมการศึกษา มิใช่เพียงผลการเรียนปีสุดท้ายเท่านั้น แต่ควรประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย

พิสนุ พองศรี (2551 : 133) การประเมินหลักสูตรเป็นการวัดและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์พิจารณาตัดสินว่าคุณค่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด ซึ่งมีความสำคัญต่อการศึกษามากเนื่องจากหลักสูตรเป็นกลไกสำคัญของการศึกษาทุกระดับ

ฉันท ชาติทอง (2553 : 318) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงไร และเพื่อนำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553 : 290) กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรว่าเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อนำมาตัดสินหรือคุณภาพของหลักสูตรนั้น นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

กู๊ด (Good. 1945 : 209) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินหลักสูตรคือการประเมินผลของการจัดกิจกรรมการเรียนภายในขอบข่ายของการสอนที่เน้นเฉพาะจุดประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของจุดมุ่งหมาย ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของเนื้อหาและผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจในการวางแผนการจัดโครงการต่อเนื่องและการหมุนเวียนของกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จะจัดให้มีขึ้น

ไทเลอร์ (Tyler. 1950 : 110 - 125) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ระบุในหลักสูตรและการสอนหรือไม่ จุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่สำคัญ คือ ความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปในทางพึงปรารถนา ดังนั้นการประเมินจึงเป็นกระบวนการ ที่กำหนดว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด การประเมินในลักษณะนี้ มีส่วนสำคัญ 2 ประการ คือ การประเมินจะต้องวัดพฤติกรรมของนักเรียน เพราะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นจุดหมายของการศึกษา ที่ต้องการให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนไปสู่การประเมิน จำเป็นต้องประเมินมากกว่าหนึ่งครั้ง เพื่อจะได้พิจารณาความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น การประเมินเพียงสองครั้งยังไม่เพียงพอ การที่จะประเมินว่าการเรียนรู้คงทนนานเท่าใด จำเป็นจะต้องมีการประเมินอีกครั้งหลังจากเรียนจบแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่ง เป็นการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว

ทาบ (Taba. 1962 : 310) อธิบายว่า การประเมินหลักสูตรมีความหมายครอบคลุมขอบข่ายหลายประการ อาจเป็นการประเมินจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของหลักสูตรคุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบเรื่องหลักสูตร ความสามารถของผู้เรียน ความสำคัญของรายวิชาต่าง ๆ ผลของการนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินวัสดุสื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นต้น

ครอนบัค (Cronbach. 1970 : 102) ให้ความหมายว่า การประเมินเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษา ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษา อาจเป็นสื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียน หรือประสบการณ์การเรียนที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ในการประเมินจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในหลายเรื่องด้วยกันจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ด้วยเหตุนี้ในการทำการประเมิน จะประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ หลายขั้นตอนและมีเทคนิควิธีการแตกต่างกัน ไม่มีวิธีการประเมินแบบใดแบบหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ทุกสถานการณ์หรือทุกเหตุการณ์ ดังนั้นในการประเมิน หลักสูตรของรายวิชาใด

วิชาหนึ่งจึงไม่ควรที่จะใช้การสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่เพียงอย่างเดียว ควรจะได้มีการวัดตัวแปรอื่น ๆ ประกอบด้วย

สตฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam and et al. 1971 : 128) ให้ความหมายของการ ประเมินหลักสูตรว่า การประเมินหลักสูตรคือ กระบวนการหาข้อมูล เก็บข้อมูล เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าเดิม

จากที่กล่าวมาแล้วสามารถสรุปได้ว่าการประเมินหลักสูตรหมายถึง กระบวนการในการ วัดและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ทราบว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้นบรรลุผลตาม จุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ และนำผลจากการประเมินนั้นมาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่องต่อไป

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

นิคม ชมภูหลง (2542 : 178) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการประเมินหลักสูตรไว้ 5 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตรเพื่อนำไปใช้แล้วสนองวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตร กำหนดไว้หรือไม่
2. เพื่อตัดสินองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านหลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา สาร การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและการประเมินผล มีความสอดคล้องกันหรือไม่ และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนหรือไม่
3. เพื่อตัดสินหลักสูตร มีข้อบกพร่องมีข้อใดอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุง
4. เพื่อตัดสินการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่
5. เมื่อการติดตามประเมินและตรวจสอบผลผลิตจากหลักสูตร คือ ผู้เรียนมีการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่หลักสูตรคาดหวังหรือไม่

ชนันท์ ธาตุทอง (2553 : 318) ได้กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรว่าเป็นสิ่งสำคัญในการ พัฒนาหลักสูตร เพราะเหตุว่าการประเมินผลหลักสูตร จะช่วยให้คำตอบเกี่ยวกับในหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้นนั้นเป็นหลักสูตรเป็นหลักสูตรที่ดี ไม่ดี มีจุดด้อยจุดด้อยที่ใด เพื่อนำไปเป็นประโยชน์ ต่อการดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งในการประเมินผลหลักสูตร จะมุ่งพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรโดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมิน เพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน และสรุปว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้น มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ ที่วางไว้ หรือต้องปรับปรุงแก้ไข

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553 : 294) สรุปการประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรนั้น โดยดูว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นสามารถสนอง วัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ สอนองความต้องการของผู้เรียน และสังคมอย่างไร

2. เพื่ออธิบายและพิจารณาว่าลักษณะส่วนประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรในแง่ต่าง ๆ เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลว่าสอดคล้องต้องกันหรือไม่หรือสนองความต้องการหรือไม่

3. เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้ มีข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง การประเมินผลในลักษณะนี้มักจะดำเนินการในช่วงที่การพัฒนาหลักสูตรยังคงดำเนินการอยู่ เพื่อที่จะพิจารณาว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร เช่น จุดหมาย โครงสร้างเนื้อหา การวัดผล ฯลฯ มีความสอดคล้องเหมาะสมหรือไม่สามารถนำไปใช้ในช่วงการนำหลักสูตรไปทดลองใช้หรือในขณะที่ใช้หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนดำเนินอยู่ได้มากน้อยเพียงใด ได้ผลเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคอะไรจะได้ประโยชน์แก่นักพัฒนาหลักสูตร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรให้มีคุณภาพดีขึ้นได้ทันทั่วทั้ง

4. เพื่อตัดสินว่า การบริหารงานด้านวิชาการและการบริหารงานด้านหลักสูตรเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่ เพื่อหาทางแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ

5. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตร คือผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากการผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วตามหลักสูตรว่าเป็นไปตามความมุ่งหวังหรือไม่

6. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ในหลักสูตร

7. เพื่อช่วยในการตัดสินว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปหรือควรปรับปรุงพัฒนาในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือยกเลิกการใช้หลักสูตรทั้งหมด การประเมินผลในลักษณะนี้จะดำเนินการหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วระยะหนึ่ง แล้วจึงประเมินเพื่อสรุปผลการตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด สอนความต้องการของสังคมเพียงใดและเหมาะสมกับการนำไปใช้ต่อไปหรือไม่

ไทเลอร์ (Tyler, 1950 : 126 - 134) เห็นว่าในการประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ 2 ประการ คือ ประการที่ 1 เพื่อตัดสินว่าเป้าหมายของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ ส่วนใดที่ประสบความสำเร็จก็เก็บไว้ใช้ ส่วนใดที่ไม่สำเร็จก็ทำการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดทิ้ง ประการที่ 2 เพื่อประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษา ในอันที่จะช่วยให้เข้าใจปัญหาและความต้องการทางการศึกษาได้ และเพื่อใช้ข้อมูลนั้นเป็นแนวทางในการที่จะปรับปรุงนโยบายทางการศึกษาที่คนส่วนใหญ่เห็นด้วยได้ ไทเลอร์มีความเห็นว่าการประเมินหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรควรได้รับการประเมินหลักสูตรในลักษณะที่เป็นการพัฒนา หรือเพื่อการประเมินคุณค่าของหลักสูตร

โดยตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมด้วยข้อความที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจงโดยบ่งบอกพฤติกรรมที่ต้องการวัด รวมทั้งกำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ทางการศึกษาที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่วางไว้ ประเมินโดยการตัดสินจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในการประเมินหลักสูตรนั้น

ครอนบัค (Cronbach. 1970 : 256) กล่าวว่า โดยทั่วไปในการทำการประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงหลักสูตรรายวิชา การพิจารณาตัดสินสื่อการเรียนการสอน หรือวิธีการสอนใดที่ให้ผลเป็นที่น่าพอใจหรือสิ่งเหล่านั้นต้องการที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขส่วนใด
2. เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตัวบุคคลโดยเฉพาะผู้เรียน เป็นการค้นหาหรือสำรวจความต้องการของผู้เรียนเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนหรือเพื่อการคัดเลือกและการจัดกลุ่มนักเรียนในการเรียนการสอน ตลอดจนการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าและข้อบกพร่องของนักเรียนในเรื่องการเรียนการสอนเหล่านี้ เป็นต้น
3. เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับระบบการบริหาร เป็นการพิจารณาว่าระบบการบริหารโรงเรียนที่เป็นนั้นดีหรือไม่ดีอย่างไร ครูแต่ละคนมีคุณภาพหรือประสิทธิภาพอย่างไร

สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebean and et al. 1971 : 1828 - 1842) มีแนวคิดของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการในการหาข้อมูล เก็บข้อมูลเพื่อที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจทางเลือกอื่นที่ดีกว่าเดิม ซึ่งโดยทั่วไปในการประเมินผลหลักสูตรใด ๆ ก็ตามมีจุดมุ่งหมายอยู่ 3 ประการ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาคุณค่าของหลักสูตรนั้น โดยดูว่า หลักสูตรที่จัดขึ้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่
2. เพื่อตัดสินใจว่า การวางเค้าโครงและรูปแบบของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตร เป็นไปในทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่
3. เพื่อวัดผลดูว่า ผลผลิตคือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไร

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร คือการตัดสินใจว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่เป็นดีหรือไม่ดีอย่างไร ระบบการบริหารหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดการประเมินผล บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ถ้ามีข้อบกพร่องอย่างไรจะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 193 - 194) ได้แบ่งระยะการประเมินหลักสูตรว่าแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. การประเมินหลักสูตรก่อนการนำไปใช้

2. การประเมินหลักสูตรระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร

3. การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553 : 294) การประเมินหลักสูตรมีการดำเนินเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้เนื่องจากข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของหลักสูตรอาจมีหลายสาเหตุมาจากปัจจัยและในระยะต่างกัน เช่น อาจมีสาเหตุมาจากตอนจัดทำ หรือยกร่างหลักสูตรซึ่งทำให้ตัวหลักสูตรไม่มีคุณภาพที่ดีหรือไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป หรืออาจมีสาเหตุมาจากตอนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นต้น การประเมินหลักสูตรที่ดีจึงต้องตรวจสอบเป็นระยะเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยทั่วไปจะแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้

1. ประเมินหลักสูตรเมื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่างเสร็จแล้วก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จริง ควรมีการประเมินตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่าง และองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรในระยะนี้ต้องอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาหลักสูตร ทางด้านวิชาชีพครู ทางด้านการวัดผล หรือผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์หรือพิจารณาก็ได้

2. ประเมินผลในขั้นทดลองใช้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนที่ขาดบกพร่องหรือเป็นปัญหา ให้มีความสมบูรณ์เพื่อประสิทธิภาพในการนำไปใช้ต่อไป เช่น หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 มีการทดลองใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2519 และ 2520 เพื่อหาข้อบกพร่อง อุปสรรค จะได้แก้ไขให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ระยะที่ 2 การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร

ในขณะที่มีการดำเนินการใช้หลักสูตรที่จัดทำขึ้น ควรมีการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใดหรือบกพร่องจากจุดไหน จะได้แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม เช่น การประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรในด้านการบริหาร การจัดการหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ระยะที่ 3 การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร

หลังจากที่มีการใช้หลักสูตรมาระยะหนึ่ง คือครบกระบวนการเรียบร้อยแล้ว ควรจะมีการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งได้แก่ การประเมินองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของหลักสูตรทั้งหมด คือ เอกสารหลักสูตร วัสดุหลักสูตร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตาม การจัดกระบวนการเรียนการสอน ฯลฯ เพื่อสรุปผลการตัดสินใจว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นควรจะดำเนินการใช้ต่อไป หรือควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หรือควรจะยกเลิก เช่น หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2551 มีช่วงระยะเวลาการใช้งาน 6 ปี เมื่อครบ 6 ปีแล้ว จะมีการประเมินผลหลักสูตรรวบยอดทั้งหมด โดยนำข้อมูลตั้งแต่ระยะที่ 1 จนถึงระยะที่ 2

มารวบรวมวิเคราะห์และประเมินคุณค่า ทั้งนี้อาจจะต้องอาศัยข้อมูลที่สำคัญอีกบางข้อมูล เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งได้แก่การนำไปใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ เข้ามาประกอบการวิเคราะห์และประเมินค่าด้วย

ไทเลอร์ (Tyler, 1974 : 501) มีความเห็นว่าควรยึดความสำเร็จของบุคคลส่วนใหญ่ เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน ความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กจะถือว่าเป็นความสำเร็จของ หลักสูตรไม่ได้ การตีความจากคะแนนที่ได้จากการสอบต้องอาศัยคะแนนรวมเป็นหลักและ ข้อสอบที่ใช้ควรมีลักษณะเป็นเอกพันธ์ (Homogeneity) จึงจะทำให้การตีความถูกต้อง การวัด พฤติกรรมก็ต้องมีการวัดทั้งก่อนการเรียนและหลังการเรียน และจะต้องกำหนดเกณฑ์เอาไว้ ล่วงหน้าว่าความสำเร็จในระดับใดถึงจะถือว่าจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ประสบความสำเร็จ ซึ่งแนวความคิด ในลักษณะนี้เหมาะสำหรับการคิดรวบยอด (Summative Evaluation) มากกว่าการประเมินย่อย (Formative Evaluation)

รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553 : 302) กล่าวถึงรูปแบบของการประเมินหลักสูตรว่ามีนักวิชาการ ซึ่งเชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการประเมินผลเสนอแนะหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งสามารถนำมา ศึกษาเพื่อเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ในปัจจุบันรูปแบบของการประเมินหลักสูตร สามารถแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. รูปแบบของการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จใหม่ ๆ เป็นการประเมินผลก่อนนำ หลักสูตรไปใช้ กลุ่มนี้จะเสนอรูปแบบที่เด่น ๆ คือ รูปแบบการประเมินหลักสูตรด้วยเทคนิค การวิเคราะห์แบบปุยแซงค์ (Puissance Analysis Technique)

2. รูปแบบของการประเมินหลักสูตรในระหว่างหรือหลังการใช้หลักสูตรสามารถแบ่งเป็น กลุ่มย่อย ๆ ได้ 4 กลุ่ม คือ

- 2.1 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่จะประเมินว่าหลักสูตรมีคุณค่ามาน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมาย เป็นหลัก กล่าวคือ พิจารณาว่าผลที่ได้รับเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เช่น รูปแบบการประเมิน หลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) และรูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ (Rabert L. Hammond)

- 2.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ไม่ยึดเป้าหมาย (Goal Free Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่นำความคิดของผู้ประเมินเป็นตัวกำหนดความคิดในโครงการประเมิน ผู้ประเมินจะประเมินเหตุการณ์ที่เกิดตามสภาพความเป็นจริง มีความเป็นอิสระในการประเมิน และต้องไม่มีความลำเอียง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสคริฟเวน (Michael Scriven)

2.3 รูปแบบการประเมินที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรโดยใช้เกณฑ์เป็นหลัก เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค (Robert E. Stake)

2.4 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision - making Model) เป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่เน้นการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัส (Malcolm Provus) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) และรูปแบบการประเมินหลักสูตรของดอริส โกว (Doris T. Gow) เป็นต้น

การประเมินหลักสูตรมีขอบเขตต่าง ๆ ที่จะต้องทำการประเมินกว้างขวางมาก ดังนั้นวิธีการประเมินหลักสูตรจึงต้องได้รับการวิเคราะห์และออกแบบให้สามารถที่จะประเมินได้ครบถ้วนในของข่ายสาระทั้งหมด รูปแบบต่าง ๆ ที่จะใช้ประเมินผลมีหลายรูปแบบ ผู้มีหน้าที่ในการประเมินจำเป็นต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจให้กระจ่างชัด และจะต้องนำรูปแบบต่าง ๆ ไปใช้อย่างถูกต้องตรงตามจุดหมายและลักษณะขอบข่ายสาระแต่ละอย่าง ทั้งนี้เป็นไปได้ว่าการประเมินขอบข่ายสาระทั้งหมดของหลักสูตรจำเป็นต้องใช้วิธีการหลายวิธีหรือหลายรูปแบบจึงจะได้ข้อมูลที่มีความเชื่อมั่นในการที่จะนำไปพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณค่าเหมาะสมกับความต้องการของสังคม ซึ่งรูปแบบการประเมินมีดังนี้

1. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค (The Stake's Congruence Contingence Model)

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตคเป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก สเตคได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า เป็นการบรรยายการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ซึ่งเน้นเรื่องการบรรยายสิ่งที่ถูกประเมิน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการตัดสินคุณค่า สเตคมีจุดมุ่งหมายที่จะประเมินผลหลักสูตรโดยการประเมินส่วนประกอบของการจัดการเรียนการสอนหลาย ๆ ด้าน โดยไม่เพียงแต่จะพิจารณาเฉพาะผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรเท่านั้น ดังนั้นสเตคจึงเสนอว่าควรมีการพิจารณาข้อมูลเพื่อประเมินผลหลักสูตร 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านสิ่งที่มาก่อน หรือสภาพก่อนเริ่มโครงการ (Antecedent) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เอื้อให้เกิดผลจากหลักสูตรและเป็นสิ่งที่มียู่ก่อนการใช้หลักสูตรอยู่แล้ว ประกอบด้วย 7 หัวข้อ คือ บุคลิกและนิสัยนักเรียน บุคลิกและนิสัยของครู เนื้อหาในหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน อาคารสถานที่ การจัดโรงเรียน ลักษณะชุมชน

1.2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน (Instructional Process or Transactions) หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขณะที่มีการเรียนการสอนระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครู ครูกับผู้ปกครอง ฯลฯ เป็นขั้นตอนของการใช้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 5 หัวข้อ คือ การสื่อสาร การจัดแบ่งเวลา การลำดับเหตุการณ์ การให้กำลังใจ และบรรยากาศของสิ่งแวดล้อม

1.3 ด้านผลผลิต หรือผลที่ได้รับจากโครงการ (Outcomes) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 5 หัวข้อ คือ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ทักษะคตินักเรียน ทักษะของนักเรียน ผลที่เกิดขึ้นกับครู

สเตคมีขั้นตอนในการประเมินผลหลักสูตรจะเป็นดังนี้ คือ

1. การตั้งเกณฑ์ในการวิเคราะห์หลักสูตร

สเตคได้เสนอหัวข้อของเกณฑ์ที่จะใช้ในการวิเคราะห์หลักสูตรไว้ 3 หัวข้อ คือ เรื่องสิ่งที่มีมาก่อนกระบวนการในการสอน และผลที่เกิดขึ้น เขาให้ความเห็นว่าการประเมินผลที่ได้รับเท่านั้นยังไม่เพียงพอที่จะประเมินว่าหลักสูตรที่จัดนั้นดีหรือไม่เพียงใดเพราะผลที่ได้นั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอีกหลายอย่างเป็นต้นว่า หากผู้เรียนไม่สามารถเรียนได้ตามที่ต้องการ อาจมาจากองค์ประกอบด้านเวลา เช่น ให้ความแก่ผู้เรียนน้อยลง เวลาที่จัดให้ไม่เหมาะสม ดังนั้นการที่จะช่วยดูแลผลที่ได้รับและนำมาประเมินค่าหลักสูตรนั้นเป็นการไม่เพียงพอและอาจจะไม่สามารถช่วยชี้ช่องทางการปรับปรุงหลักสูตรนั้นแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้สเตคจึงได้เสนอว่าควรมีการพิจารณาข้อมูลเพื่อประเมินหลักสูตรถึง 3 ด้าน

2. การหาข้อมูลมาประกอบ

หลังจากได้ตั้งเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรแล้ว ผู้ประเมินหลักสูตรจะต้องทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่มาประกอบการพิจารณา ข้อมูลที่นำมาพิจารณาตามแบบตัวอย่างของสเตค แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 ส่วนที่เป็นการบรรยายหรือที่เรียกว่า “ข้อมูลเชิงบรรยาย” (Descriptive Data) ประกอบด้วย ข้อมูล 2 ชนิด คือ

2.1.1 ข้อมูลที่อธิบายถึงสิ่งที่คาดหวังของหลักสูตรเกี่ยวกับสิ่งที่มีมาก่อนกระบวนการเรียนการสอน และผลผลิตของหลักสูตร

2.1.2 ข้อมูลที่อธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริงซึ่งสังเกตได้หรือทดสอบได้เกี่ยวกับสิ่งที่มีมาก่อน กระบวนการเรียนการสอน ผลผลิตของหลักสูตร

ผู้ประเมินจะต้องอธิบายความสัมพันธ์ (Contingency) ระหว่างสิ่งที่มีมาก่อน (Antecedents) กระบวนการเรียนการสอน (Transactions) และผลผลิต (Outcomes) ของหลักสูตร และศึกษาความสอดคล้อง (Congruence) ระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงของสิ่งที่มีมาก่อน

กระบวนการผลิตและผลผลิต เพื่อจะได้ทราบว่าจะเป็นไปได้หรือเกิดขึ้นจริงหรือไม่อย่างไร จากการพิจารณาข้อมูลในลักษณะแนวตั้งแนวนอน

2.2 ส่วนที่เป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตร หรือที่เรียกว่า “ข้อมูลเชิงตัดสิน” (Judgemental Data) ประกอบด้วยข้อมูล 2 ชนิด

2.2.1 ข้อมูลที่เป็นเกณฑ์มาตรฐาน (Standards) ซึ่งเป็นแนวความคิดที่ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ เช่น ครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง ฯลฯ เชื่อว่าควรจะใช้

2.2.2 ข้อมูลที่เป็นการตัดสินของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งเป็นความรู้สึกนึกคิดตัดสินคุณภาพและความเหมาะสมของบุคคลต่าง ๆ

3. วิธีใช้ตารางในการประเมินหลักสูตร

เริ่มต้นด้วยการพิจารณาข้อมูลทั้ง 4 หมวด ตามเกณฑ์ที่ตั้งขึ้น เช่น จากตารางแบบตัวอย่างของสศท จะเริ่มที่ข้อ ก ด้านสิ่งที่มาก่อนข้อ ก.1 บุคลิกและนิสัยของนักเรียน เราก็พิจารณาว่าผลที่คาดหวังหรือวัตถุประสงค์ในด้านนี้คืออะไร และนำมาเปรียบเทียบกับผลที่เกิดขึ้นว่าตรงหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด และผลที่เกิดขึ้นนั้นใช้มาตรฐานอะไรวัดและถืออะไรเป็นหลักในการตัดสิน ยกตัวอย่างเช่น ในเรื่องบุคลิกและนิสัยของนักเรียน

ผลที่คาดหวัง : ต้องการนักเรียนที่มีลักษณะความเป็นผู้นำกล้าซักถามโต้ตอบและโต้แย้ง

ผลที่เกิดขึ้น : ได้นักเรียนที่มีลักษณะความเป็นผู้นำประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ และได้นักเรียนที่เป็นผู้ตาม 80 เปอร์เซ็นต์

มาตรฐานที่ใช้ : ควรและนักบริหารการศึกษาเห็นว่านักเรียน 100 เปอร์เซ็นต์ควรมีทั้งลักษณะความเป็นผู้นำและผู้ตามในตัว

2. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1990 : 159) ได้อธิบายความหมายของการประเมินผลทางการศึกษาเอาไว้ว่าเป็นกระบวนการหาข้อมูล และการให้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจทางเลือก ฉะนั้นรูปแบบการประเมินผลหลักสูตรตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีมจึงเป็นรูปแบบที่เหมาะสมแก่การช่วยตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุด ตามปกติสถานการณ์ในการตัดสินใจ (Decision Setting) โดยทั่วไปจะประกอบด้วยมิติที่สำคัญ 2 ประการ คือ

2.1 มิติด้านข้อมูลที่มีอยู่ (Information Grasp) คือ ถ้าเราตัดสินใจทำอะไรสักอย่าง เราจำเป็นต้องคำนึงว่าเรามีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนั้นอยู่มากน้อยเพียงใดแล้ว

2.2 มิติด้านปริมาณความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดขึ้น (Degree of Change) คือ หมายความว่า ถ้าเราตัดสินใจทำอะไรสักอย่างหนึ่ง เราต้องคำนึงว่าเมื่อทำไปแล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากน้อยสักแค่ไหน

จากรูปแบบการประเมินผลหลักสูตรตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีมแสดงให้เห็นว่า

1. สถานการณ์การตัดสินใจที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย แต่ทว่าข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจนั้นมีอยู่มาก สถานการณ์การตัดสินใจแบบนี้เรียกว่า Homental
2. สถานการณ์การตัดสินใจที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยและข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจมีอยู่น้อย สถานการณ์การตัดสินใจแบบนี้เรียกว่า Incremental
3. สถานการณ์การตัดสินใจที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก แต่ทว่าข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจมีอยู่น้อย สถานการณ์การตัดสินใจแบบนี้เรียกว่า Neomobilistic
4. สถานการณ์การตัดสินใจที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก และข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจมีอยู่มาก สถานการณ์การตัดสินใจแบบนี้เรียกว่า Metamorphism

จะเห็นว่าการตัดสินใจนั้นไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเชิงปริมาณ (Evaluation Data) มาช่วยเป็นพื้นฐาน เพราะการตัดสินใจใด ๆ ของผู้บริหารที่มีใช้ข้อมูลเชิงปริมาณมาเป็นพื้นฐานในการหาทางเลือก ย่อมเสี่ยงต่อความล้มเหลวในการดำเนินงานตามทางเลือกนั้นอย่างมาก

ตามความคิดของสตัฟเฟิลบีมนั้น การตัดสินใจทุก ๆ เรื่องจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพิจารณาขึ้นพื้นฐาน และสตัฟเฟิลบีมได้ให้แนวคิดไว้ว่าในการประเมินผลหลักสูตรนั้นมีสิ่งที่เราต้องประเมินอยู่ 4 ด้าน คือ

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดหมายเพื่อให้ได้หลักการและเหตุผลมากำหนดจุดมุ่งหมาย การประเมินสภาพแวดล้อมจะช่วยพัฒนาหลักสูตรรู้ว่า สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีอะไรบ้าง สภาพการณ์ที่คาดหวังกับสภาพที่แท้จริงในสภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นอย่างไร มีความต้องการหรือปัญหาอะไรบ้างที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองหรือแก้ไข มีโอกาสและสรรพกำลังที่จำเป็นอะไรบ้างที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการจัดการศึกษา และสืบเนื่องมาจากปัญหาอะไรบ้าง ฯลฯ ในการประเมินสภาพแวดล้อมนี้ ผู้ประเมินอาจใช้วิธีดังต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์ความคิดรวบยอด (Conceptual Analysis)

1.2 การทำวิจัยด้วยการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์จริง ๆ (Empirical Studies)

1.3 อาศัยทฤษฎีและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ การประเมินสภาพแวดล้อมนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจด้านการวางแผนหรือกำหนดจุดมุ่งหมาย (Planning Decision)

2. ประเมินตัวป้อน (Inputs Evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลมาช่วยตัดสินใจว่า จะใช้ทรัพยากรหรือสรรพกำลังต่าง ๆ ที่มีอยู่เพื่อให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างไร จะขอความช่วยเหลือด้านทรัพยากรและสรรพกำลังจากแหล่งภายนอกดีหรือไม่ จะใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใดดีซึ่งการประเมินด้วยตัวป้อนอาจจะทำได้โดย

- 2.1 จัดทำในรูปแบบของคณะกรรมการ
- 2.2 อาศัยผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ทำเอาไว้แล้ว
- 2.3 ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษา
- 2.4 ทำการวิจัยเชิงทดลองเป็นการนำร่อง

อนึ่งขอให้สังเกตว่าวิธีการประเมินตัวป้อนนี้มีแตกต่างกันออกไปมาก นับแต่การใช้วิธีง่าย ๆ โดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หรือของคณะกรรมการ ไปจนถึงวิธีการที่ซับซ้อน เช่น การวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงไร และข้อมูลที่มีอยู่จะนำมาสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนั้นมีอยู่มากหรือน้อยนั่นเอง ตัวอย่างเช่น ในสถานการณ์การตัดสินใจแบบ Homeostatic ที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย แต่หาว่าข้อมูลที่จะมาสนับสนุนนั้นมีอยู่มากแล้ว ในบางกรณีอาจไม่จำเป็นต้องประเมินผลในลักษณะยุ่งยากซับซ้อนแต่ประการใด อย่างไรก็ตามถ้าสถานการณ์การตัดสินใจแบบ Incremental หรือ Neomobilistic ที่ต้องการนำนวัตกรรมบางอย่างมาใช้ในหลักสูตรการประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลมาสนับสนุนจำเป็นต้องใช้วิธีการที่รอบคอบรัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ผลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้นั่นเอง ฉะนั้นการประเมินตัวป้อนนี้จะช่วยให้เราได้ข้อมูลในการตัดสินใจ ถ้าเราจะจัดการศึกษาตามหลักสูตร เราควรจะขอความร่วมมือและช่วยเหลือจากแหล่งภายนอกหรือไม่ควรหาวิธีการใด วิธีการที่มีอยู่แล้วหรือวิธีการที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ การดำเนินงานในโรงเรียน เช่น การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ฯลฯ ควรเป็นอย่างไรจึงจะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จ การประเมินตัวป้อนนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจด้านโครงสร้างหรือการวางรูปแบบในการดำเนินงาน

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดหมายเพื่อสืบค้นจุดอ่อนของรูปแบบการดำเนินงานตามที่คาดหวังไว้ หรือจุดอ่อนของการดำเนินงานในขั้นทดลองใช้หลักสูตร เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกวิธีการต่อไป ฉะนั้นต้องมีการจดบันทึกผลการประเมินกระบวนการนั้นจำเป็นต้องอาศัยวิธีการหลาย ๆ อย่างต่าง ๆ กัน เช่น

- 3.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมปฏิบัติ
- 3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

3.3 การสัมภาษณ์

3.4 การใช้แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า

3.5 การให้เขียนรายงานประเภทปลายเปิด

อย่างไรก็ตามในการประเมินกระบวนการนี้ บางครั้งจำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลขึ้นมาโดยเฉพาะ และให้คณะกรรมการชุดนี้มีเวลาทำการประเมินอย่างเต็มที่ เช่น ถ้าเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาที่อาจจะได้แก่ทีมงานในหน่วยวิจัยของสถาบันนั่นเอง แต่ถ้าเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่อาจจะได้แก่ศึกษานิเทศก์ของจังหวัดเพราะการตั้งครูในโรงเรียนให้ทำหน้าที่ประเมินผลโดยเฉพาะนั้นทำได้ยากเนื่องจากมีข้อจำกัดอยู่หลายอย่าง เช่น เรื่องเวลา ซึ่งมีความจำเป็นมากในกรณีที่สถานการณ์การตัดสินใจเป็นแบบ Incremental และ Neomobilistic เพราะมีข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจอยู่แล้วน้อยมาก แต่ถ้าหากสถานการณ์การตัดสินใจเป็นแบบ Homeostatic ซึ่งต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ขณะเดียวกันก็มีข้อมูลที่จะนำมาให้สนับสนุนอย่างมากมาแล้ว ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนอาจช่วยกันทำการประเมินก็ได้ การประเมินกระบวนการนี้ให้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจด้านการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติจริง ๆ (Implementing Decisions)

4. การประเมินผลผลิต (Products Evaluation) มีจุดมุ่งหมายจะตรวจสอบว่าผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้นเป็นไปตามที่คาดหวังเอาไว้มากน้อยเพียงใด อาจทำได้โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์สัมพัทธ์กับหลักสูตรอื่นที่มีอยู่ก็ได้ ในกระบวนการศึกษานั้นการประเมิน ผลผลิตจะให้ข้อมูลที่นำมาช่วยในการตัดสินใจว่ากิจกรรมทางการศึกษาอะไรบ้างที่ควรทำต่อไป เลิกทำ หรือควรนำมาปรับปรุงแก้ไขเสียใหม่ นอกจากนั้นยังให้ข้อมูลที่จะนำไปเชื่อมต่อหรือสานต่อเข้ากับขั้นตอนอื่น ๆ ของกระบวนการทางการศึกษาได้อีกด้วย เช่น โรงเรียนหนึ่งมีปัญหาครูไม่พอสอน หรือครูมีภารกิจมากจนไม่มีเวลาจะเตรียมการสอนให้ได้ผล จึงได้คิดค้นนวัตกรรมทางการสอนแบบ RIT (Reduced Instructional Time) ขึ้นมาใช้ เสร็จแล้วก็ทำการประเมินผลผลิตของการเรียนแบบ RIT ดู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นอยู่ในขั้นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง และยังพบว่านวัตกรรมดังกล่าวมีความพร้อมที่จะนำไปเผยแพร่ในโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบปัญหาอย่างเดียวกันได้ เพราะเป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายไม่สิ้นเปลืองมากนัก อย่างนี้ผู้บริหารการศึกษาที่อาจใช้ผลจากการประเมินดังกล่าวมาช่วยในการตัดสินใจประกาศให้โรงเรียนต่าง ๆ นำนวัตกรรมแบบ RIT ไปใช้จัดการเรียนการสอนต่อไป การประเมินผลผลิตนี้จะให้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจว่าจะเก็บรักษาไว้ เลิกใช้หรือปรับปรุงแก้ไขใหม่ (Recycling Decisions)

เนื่องจากมกสตัฟเฟิลบินให้แนวคิดว่าการประเมินผลหลักสูตรนั้นมีสิ่งที่จะต้องประเมินอยู่ 4 อย่าง คือ Context, Input, Process และ Products รูปแบบการประเมินของเขาจึงเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่าเป็น CIPP Model

3. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler)

ไทเลอร์ (Tyler, 1949 : 248) เป็นผู้ที่วางรากฐานการประเมินหลักสูตร โดยเสนอแนะแนวคิดว่าการประเมินหลักสูตรเป็นการเปรียบเทียบว่าพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยการศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของคณะกรรมการจัดการศึกษา 3 ส่วน คือ จุดมุ่งหมายทางการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ไทเลอร์ เชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจนรัดกุมและจำเพาะเจาะจงเป็นแนวทางในการประเมินภายหลัง บทบาทของการประเมินหลักสูตรจึงอยู่ที่การดูผลผลิตของหลักสูตรว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดหรือไม่ แนวคิดของไทเลอร์เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรจึงยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model) ไทเลอร์มีความเห็นว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรคือ

1. เพื่อตัดสินใจว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นประสบผลสำเร็จหรือไม่ ส่วนใดที่ประสบผลสำเร็จก็อาจเก็บไว้ใช้ได้ต่อไป แต่ส่วนใดที่ไม่ประสบผลสำเร็จควรปรับปรุงแก้ไข

2. เพื่อประเมินค่าความก้าวหน้าทางการศึกษาของกลุ่มประชากรขนาดใหญ่เพื่อให้สาธารณชนได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเข้าใจปัญหาความต้องการของการศึกษา และเพื่อใช้ข้อมูลนั้นเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายทางการศึกษาที่คนส่วนใหญ่เห็นด้วย

ด้วยเหตุนี้การประเมินหลักสูตรจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนและการประเมินคุณค่าของหลักสูตรด้วย ไทเลอร์ได้จัดลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนและการประเมินผลดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายอย่างกว้าง ๆ ในการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย (Goal Sources) คือ นักเรียน สังคม และเนื้อหาสาระส่วนปัจจัยที่กำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมาย (Goal Screens)

2. กำหนดจุดประสงค์เฉพาะหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งจะเป็นพฤติกรรมที่ต้องการวัดหลังจากจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3. กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

4. เลือกรูปวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่จะทำให้เนื้อหาหรือประสบการณ์ที่วางไว้ประสบความสำเร็จ

5. ประเมินผลโดยการตัดสินใจด้วยการวัดผลทางการศึกษา หรือการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. หากหลักสูตรไม่บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ก็จะต้องมีการตัดสินใจที่จะยกเลิกหรือปรับปรุงหลักสูตรนั้น แต่ถ้าบรรลุตามจุดมุ่งหมายก็อาจจะใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการกำหนดจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง หรือใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ จะเห็นว่าเป็นการยึดความสำเร็จของผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ โดยอาศัยการวัดพฤติกรรมก่อนและหลังการเรียนรู้และมีการกำหนดเกณฑ์ไว้ก่อนล่วงหน้าว่าความสำเร็จระดับใดจึงจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การประเมินผลในลักษณะนี้จึงเป็นการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) มากกว่าการประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation)

4. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัส (Provus Discrepancy Evaluation Model)

โพรวัส (Provus. 1998 : 64 - 66) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการประเมินหลักสูตรซึ่งเรียกว่าการประเมินผลความแตกต่างหรือการประเมินผลความไม่สอดคล้อง ซึ่งจะประเมินหลักสูตรทั้ง 5 ส่วน คือ 1) การออกแบบ (Design) 2) ทรัพยากรหรือสิ่งที่ตั้งไว้เมื่อใช้หลักสูตร (Installation) 3) กระบวนการ (Process) 4) ผลผลิตของหลักสูตร (Products) 5) ค่าใช้จ่ายหรือผลตอบแทน (Cost) ในแต่ละส่วนจะมีขั้นตอนการประเมินผลเหมือนกันโดยจะดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้ประเมินจะต้องกำหนดมาตรฐาน (Standards - S) ของสิ่งที่ต้องการวัดก่อน เช่น มาตรฐานด้านเนื้อหา เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ผู้ประเมินต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติจริงของสิ่งที่ต้องการวัด (Performance - P)

ขั้นที่ 3 ผู้ประเมินนำข้อมูลที่รวบรวมได้ในขั้นที่ 2 มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 (Compare - D)

ขั้นที่ 4 ผู้ประเมินศึกษาความแตกต่าง หรือความไม่สอดคล้องระหว่างผลการปฏิบัติจริงกับเกณฑ์มาตรฐาน (Discrepancy - D)

ขั้นที่ 5 ผู้ประเมินส่งผลการประเมินไปให้ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรว่าจะยกเลิกการใช้หลักสูตรที่ประเมิน หรือปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติ หรือเกณฑ์มาตรฐานให้มีคุณภาพดีขึ้น (Decision Making)

ภาพประกอบ 3 แสดงขั้นตอนการประเมินหลักสูตรของโปรวิส

ที่มา : Provus. 1998 : 65

S = Standard เป็นขั้นแรกของการดำเนินการประเมินหลักสูตร กล่าวคือ ผู้ประเมินผลต้องตั้งสิ่งมาตรฐานที่ต้องการวัดไว้ก่อน

P = Performance หลังจากดำเนินการขั้นแรกเรียบร้อยแล้ว ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติการจริง ในสิ่งที่ต้องการวัดมาให้เพียงพอ ข้อมูลที่รวบรวมควรเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ชัดเจน

C = Compare เมื่อตั้งมาตรฐานและรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ก็นำข้อมูลมาเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

D = Discrepancy จากการเปรียบเทียบข้อมูลกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ผู้ประเมินพบว่า มีช่องว่างอะไรที่เกิดขึ้นกับผลที่คาดหวัง

D = Decision Making ผู้ประเมินจะส่งผลประเมินไปให้ผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง

แบบการประเมินหลักสูตรของโปรวิสนี้ นับว่าสะดวกแก่ผู้ประเมินหลายประเภท และเป็นกระบวนการที่ให้เห็นผู้บริหารจะตัดสินใจ จะใช้หรือไม่ หรือปรับปรุงเพิ่มเติม หรือจะหยิบยกข้อมูลใดข้อมูลหนึ่งมาพิจารณา

5. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโกว์

โกว์ (Gow. 1978 : 66 - 74) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบภายใน (Intrinsic Analysis Model) เมื่อ ค.ศ. 1979 โกว์ได้เสนอกระบวนการประเมินหลักสูตรเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์หลักสูตร โกว์ได้เสนอให้มีการวิเคราะห์หลักสูตรโดยพิจารณาองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

1. โอกาสการเรียนรู้ (Opportunity) ศึกษาจาก 1) โอกาสในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาโดยพิจารณาจากความถี่รวมยอด เนื้อหาและทักษะ 2) โอกาสในการเรียนอันเนื่องมาจากการใช้หลักสูตรโดยพิจารณาจากความเข้มของเนื้อหาสาระของหลักสูตรและการสนองตอบต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

2. สิ่งเร้า (Motivators) พิจารณาจาก 1) การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสนำตนเองเลือกสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ประเมินตนเอง และมีการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง 2) การเรียนรู้ที่ได้รับแรงเสริมทั้งภายนอกและภายในตัวผู้เรียน 3) ความหลากหลายของรูปแบบ วิธีการ และกลวิธีในการสอน

3. โครงสร้างของหลักสูตร (Structure) พิจารณาจาก 1) ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ของหลักสูตรกับลักษณะนิสัยและความต้องการของผู้เรียน 2) ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับบทเรียน 3) ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์และบทเรียน 4) ความเหมาะสมในการกำหนดและจัดลำดับของจุดประสงค์เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย 5) ความเหมาะสมในการการให้แนวทางแก่ครูสำหรับการวิจัย และการสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียน

ขั้นที่ 2 การตัดสินคุณภาพของหลักสูตร

หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นที่ 1 เสร็จแล้ว ผู้ประเมินนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาเปรียบเทียบกับหลักการและทฤษฎีทางการศึกษาและทางจิตวิทยา เพื่อพิจารณาตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพหรือไม่อย่างไร

จุดเด่นรูปแบบของการประเมินหลักสูตรของโกว์ คือเป็นการตัดสินคุณภาพหลักสูตรโดยใช้หลักการและทฤษฎีทางการศึกษาและทางจิตวิทยาเป็นหลัก ไม่ใช้ความคิดเห็นของผู้วิเคราะห์เป็นหลักสำคัญ จึงแตกต่างจากการประเมินรูปแบบอื่น ๆ และมีความสมเหตุสมผลเป็นอย่างมาก

6. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของครอนบัค

ครอนบัค (Cronbach, 2000 : 235 - 247) แห่งมหาวิทยาลัย Standford สหรัฐอเมริกา ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการประเมินโดยเรียกแนวคิดนี้ว่า การประเมินเป็นยุทธศาสตร์ของการตัดสินใจ ถึงแม้ว่าแนวคิดของครอนบัคจะไม่ได้ให้รายละเอียดที่ชัดเจนและเป็นระบบมากนัก แต่ก็ เป็นความคิดที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งในการพัฒนารูปแบบการประเมินของสคริฟเวน (Scriven) และสเทค (Stake) ในเวลาต่อมา เพราะบุคคลทั้งสองนี้ได้นำแนวคิดของครอนบัคมาขยายเพิ่มเติม และสร้างเป็นแบบการประเมินขึ้นอีก 2 รูปแบบด้วยกัน แนวคิดในเรื่องการประเมินนี้ ครอนบัคได้เขียนไว้ในบทความชื่อ Course Improvement Through Evaluation ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

6.1 การศึกษากระบวนการ (Process Studies) มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้การสอน ซึ่งจะมีประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนวิธีดำเนินการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน หรือให้นักเรียนบันทึกกิจกรรมในชั้นเรียนเกี่ยวกับวิธีการสอนของครู หัวข้อที่เรียนในชั้นเรียนเหมาะสมหรือไม่ เป็นต้น ส่วนนี้เป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของหลักสูตร ซึ่งเกิดขึ้นในขณะที่การใช้หลักสูตรกำลังดำเนินอยู่

6.2 การวัดเจตคติ (Attitude Measures) เจตคติเป็นผลที่ออกมาส่วนหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจนในหมู่นักพัฒนาหลักสูตร เพราะเจตคติไม่ได้เป็นเพียงความพอใจ หรือไม่พอใจเท่านั้นแต่ยังหมายถึงความตั้งใจหรือความเชื่อด้วย ดังนั้นเจตคติด้านต่าง ๆ ขึ้นในตัวนักเรียนจะส่งผลไปยังวิชาที่เรียนด้วย ถ้าหากนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนก็จะทำให้เกิดความสนใจอยากเรียนวิชานั้น เป็นต้น การวัดเจตคติมีหลายวิธีการ เช่น การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม เป็นต้น แต่การใช้แบบสอบถามมักจะถูกวิจารณ์ว่าข้อมูลลำเอียง และถ้าหากผู้ตอบมีจุดหมายใดจุดหมายหนึ่งเป็นการเฉพาะ หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องด้วยแล้ว จะยิ่งเพิ่มความลำเอียงมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามอาจจะขจัดปัญหานี้ได้โดย การพิจารณาตีความหลายผลเฉลี่ยของกลุ่มที่ตอบแทนที่จะพิจารณาคำตอบของแต่ละบุคคล

6.3 การวัดความสามารถทั่วไป (Proficiency Measures) การวัดความสามารถมีวิธีการและเทคนิคการวัดหลายวิธี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้แบบทดสอบมาตรฐานสำหรับวัดซึ่งนับว่ามีประโยชน์มากในการปรับปรุงหลักสูตร แต่ควรจัดคำถามสำหรับสอบในแต่ละกลุ่มให้แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลกว้างขวางขึ้น ส่วนแบบสอบแบบความเรียงปลายเปิดก็อาจนำมาใช้วัดความสามารถบางอย่างได้ ในการวัดความสามารถทั่วไปนี้ ครอนบัคให้ความสำคัญต่อคะแนนของแต่ละข้อมากกว่าคะแนนรวม ทั้งนี้เพราะคำถามแต่ละข้อในเนื้อหาที่ต่างกัน การวัดนี้สามารถวัดได้ตลอดเวลา เช่น อาจวัดแต่ละบทเรียน เป็นต้น และการวัด แต่ละบทเรียนก็สามารถวัดได้หลายลักษณะ หลายรายการ การวัดความสามารถควรวัดทุก ๆ ด้านที่คิดว่ามีโดยไม่จำกัดเฉพาะภายในขอบเขตของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเท่านั้น แต่อาจจะวัดสิ่งอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือหลักสูตรได้ ถ้าหากเราต้องการอย่างใดก็ตาม การใช้แบบสอบวัดความสามารถข้อควรระวัง คือการตอบคำถามของนักศึกษาแต่ละครั้ง ควรเป็นการนำความรู้ความเข้าใจในรายวิชานั้นมาตอบจริง ไม่ใช่เป็นการตอบโดยอาศัยการทราบแนวข้อสอบมาก่อน และนอกจากนี้ยังเลือกแบบทดสอบมาใช้วัดจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับระดับของนักศึกษาและสิ่งที่จะวัดด้วย

6.4 การศึกษาติดตามผล (Follow - up Studies) จะทำได้ต่อเมื่อนักเรียนได้เรียนจบหลักสูตรแล้ว ต้องใช้เวลาในการติดตามและรอยคอยผล โดยผลที่ได้จากการศึกษาแบบนี้มีประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตรหรือรายวิชาที่เรียนได้น้อย เพราะมักจะไม่ทันการและไม่ทราบว่าหลักสูตรรายวิชานั้น ๆ ควรได้รับการปรับปรุงด้านใดโดยเฉพาะ เพราะการศึกษาติดตามผลเป็นการประเมินผลโดยส่วนรวมของหลักสูตรแต่ก็จะมีประโยชน์ในการวางหลักสูตรใหม่ เพราะอาจจะใช้วิธีการเรียนแบบหลักสูตรเดิมหรือจำกัดรายวิชานั้น ๆ

อย่างไรก็ตามการนำแนวความคิดการประเมินของครอนบัคไปใช้ มีข้อควรพิจารณาดังนี้คือ

1. การประเมินผลมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมาก กระบวนการประเมินที่มีระบบได้รับการยอมรับในปัจจุบันว่า สามารถช่วยในการตัดสินใจที่มีเหตุได้
2. การประเมินผลทำหน้าที่หลายประการในวงการศึกษาคือ เช่น การปรับปรุงหลักสูตร การตัดสินใจเกี่ยวกับตัวบุคคลและการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดระบบบริหาร เป็นต้น
3. ไม่ควรนำผลงานหรือผลการปฏิบัติของนักเรียนเพียงอย่างเดียวมาเป็นเกณฑ์สำหรับการประเมินหลักสูตรเพราะยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญและเกี่ยวข้องจะต้องนำมาพิจารณาด้วยและการศึกษาติดตามผลในระยะเวลาที่เป็นส่วนที่สำคัญในการประเมินผลหลักสูตร
4. เมื่อมีปัจจัยหลายอย่างในการพิจารณาการประเมินผล ดังนั้น จึงต้องเลือกใช้วิธีวัดและเครื่องมือหลายแบบให้เหมาะสมและครอบคลุมปัจจัยเหล่านั้น โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะประเมินผล เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร และไม่ควรนำหลักสูตรใหม่เปรียบเทียบกับหลักสูตรเก่า เพราะว่าการเปรียบเทียบโดยผลรวมนั้นไม่อาจจะให้ข้อมูลที่สำคัญได้ จึงควรรวบรวมข้อมูลจากหลักสูตรใหม่ในทุก ๆ ด้าน ใช้เกณฑ์หลาย ๆ อย่างในการพิจารณาพฤติกรรมของนักเรียน นอกจากนั้นให้พิจารณาเครื่องมือที่มีคุณภาพที่สามารถอธิบายให้เกิดความเข้าใจผลการประเมินได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ทำไมต้องเรียนสุขศึกษาและพลศึกษา

สุขภาพหรือสภาวะ หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางปัญญาหรือจิตวิญญาณ สุขภาพหรือสภาวะจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับทุกมิติของชีวิต ซึ่งทุกคนควรได้เรียนรู้เรื่องสุขภาพ เพื่อจะได้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องมีเจตคติ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นกิจนิสัย อันจะส่งผลให้สังคมโดยรวมมีคุณภาพ

เรียนรู้อะไรในสุขศึกษาและพลศึกษา

สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมาย เพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน

สุขศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน

พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม และกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา

สาระที่เป็นกรอบเนื้อหาขอบข่ายองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต ความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการทำงานของระบบต่าง ๆ ของร่างกาย รวมถึงวิธีปฏิบัติตนเพื่อให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่สมวัย

ชีวิตและครอบครัว ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องคุณค่าของตนเองและครอบครัว การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ความรู้สึกทางเพศ การสร้างและการรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น สุขปฏิบัติทางเพศ และทักษะในการดำเนินชีวิต

การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกีฬา ทั้งประเภทบุคคลและประเภททีมอย่างหลากหลายทั้งไทยและสากล การปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบ และข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย และกีฬา และความมีน้ำใจนักกีฬา

การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการเลือกบริโภคอาหาร ผลิตภัณฑ์ และบริการสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพเพื่อสุขภาพ และการป้องกันโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ

ความปลอดภัยในชีวิต ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ทั้งความเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ ความรุนแรง อันตรายจากการใช้ยาและสารเสพติด รวมถึงแนวทางในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1 - 2)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง และครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจและมีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกมและกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกมและการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. เข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการทำงานของระบบอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายและรู้จักอวัยวะสำคัญของระบบนั้น ๆ
2. เข้าใจธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม แรงขับทางเพศของชายและหญิง เมื่ออย่างเข้าสู่วัยแรกรุ่นและวัยรุ่น สามารถปรับตัวและจัดการได้อย่างเหมาะสม
3. เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิตและครอบครัวที่อบอุ่น และเป็นสุข
4. ภูมิใจและเห็นคุณค่าในเพศของตน ปฏิบัติสุขอนามัยทางเพศได้ถูกต้องเหมาะสม
5. ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการเกิดโรค อุบัติเหตุ ความรุนแรง สารเสพติด และการถูกล่วงละเมิดทางเพศ
6. มีทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานและการควบคุมตนเองในการเคลื่อนไหวแบบผสมผสาน
7. รู้หลักการเคลื่อนไหวและสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เกม การละเล่นพื้นเมือง กีฬาไทย กีฬาสากลได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน มีน้ำใจนักกีฬา โดยปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิและหน้าที่ของตนเองจนสำเร็จล่วง
8. วางแผนและปฏิบัติกิจกรรมทางกาย กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพได้ตามความเหมาะสมและความต้องการเป็นประจำ
9. จัดการกับอารมณ์ ความเครียด และปัญหาสุขภาพได้อย่างเหมาะสม
10. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้สร้างเสริมสุขภาพ
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. อธิบายความสำคัญของระบบย่อยอาหารและระบบขับถ่ายที่มีผลต่อสุขภาพ การเจริญเติบโต และพัฒนาการ 2. อธิบายวิธีดูแลระบบย่อยอาหารและระบบขับถ่ายให้ทำงานตามปกติ	1. ความสำคัญของระบบย่อยอาหารและระบบขับถ่ายที่มีผลต่อสุขภาพ การเจริญเติบโต และพัฒนาการ 2. วิธีดูแลรักษาระบบย่อยอาหารและระบบขับถ่ายให้ทำงานตามปกติ

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางเพศ และปฏิบัติตนเองได้เหมาะสม 2. อธิบายความสำคัญของการมีครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย 3. ระบุพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน	1. การเปลี่ยนแปลงทางเพศ การดูแลตนเอง 2. การวางตัวที่เหมาะสมกับเพศ ตามวัฒนธรรมไทย 3. ลักษณะของครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย (ครอบครัวขยาย การนับเครือญาติ) 4. พฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ในการแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งในครอบครัว

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐานที่ พ 3.1 เข้าใจมีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. จัดรูปแบบการเคลื่อนไหวแบบผสมผสานและควบคุมตนเองเมื่อ	1. การจัดรูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกายแบบผสมผสานและการปฏิบัติกิจกรรม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ใช้ทักษะการเคลื่อนไหวตามแบบที่กำหนด	ทางกายทั้งแบบอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และใช้อุปกรณ์ประกอบตามที่กำหนด เช่น การฝึกกายบริหาร ยืดหยุ่นขึ้นพื้นฐาน เป็นต้น
	2. เล่นเกมนำไปสู่กีฬาที่เลือกและกิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบผลัด	2. เกมนำไปสู่กีฬาและกิจกรรมแบบผลัดที่มีการตี เขี่ย รับ – ส่งสิ่งของ ขว้าง และวิ่ง
	3. ควบคุมการเคลื่อนไหวในเรื่องการรับแรง การใช้แรง และความสมดุล	3. การเคลื่อนไหวในเรื่องการรับแรง การใช้แรง และความสมดุล
	4. แสดงทักษะกลไกในการปฏิบัติกิจกรรมทางกายและเล่นกีฬา	4. ทักษะกลไกที่ส่งผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมทางกายและเล่นกีฬา
	5. เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากล ประเภทบุคคลและประเภททีม อย่างละ 1 ชนิด	5. การเล่นกีฬาไทย เช่น ตะกร้อว้าง ชักธง และกีฬาสากล เช่น กรีฑาประเภทลู่ แบดมินตัน เปตอง ฟุตบอล เทเบิลเทนนิส วอลเลย์บอล
	6. อธิบายหลักการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างน้อย 1 กิจกรรม	6. หลักการและกิจกรรมนันทนาการ

มาตรฐานที่ พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการเล่นกีฬา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. ออกกำลังกายอย่างมีรูปแบบ เล่นเกมที่ใช้ทักษะการคิดและตัดสินใจ 2. เล่นกีฬาที่ตนเองชื่นชอบอย่างสม่ำเสมอ โดยสร้างทางเลือกในวิธีปฏิบัติของตนเองอย่างหลากหลาย และมีน้ำใจนักกีฬา 3. ปฏิบัติตนตามกฎ กติกาการเล่นกีฬาไทยและกีฬาสากลตามชนิดกีฬาที่เล่น	1. หลักการและรูปแบบการออกกำลังกาย 2. การออกกำลังกายและการเล่นเกม เช่น เกมเบ็ดเตล็ด เกมเลียนแบบ เกมนำ และการละเล่นพื้นเมือง 3. การเล่นกีฬาไทยและกีฬาสากลประเภทบุคคลและทีมที่เหมาะสมกับวัยอย่างสม่ำเสมอ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	4. ปฏิบัติตนตามสิทธิของตนเอง ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น และยอมรับในความ แตกต่างระหว่างบุคคลในการเล่น เกมและกีฬาไทย กีฬาสากล	4. การสร้างทางเลือกในวิธีปฏิบัติในการเล่น กีฬาอย่างหลากหลาย และมีน้ำใจนักกีฬา 5. กฎ กติกา ในการเล่น เกม กีฬาไทยและ กีฬาสากลตามชนิดกีฬาที่เล่น 6. วิธีการรุกและวิธีป้องกันในการเล่นกีฬา ไทยและกีฬาสากลที่เล่น 7. สิทธิของตนเองและผู้เล่นอื่นในการเล่น เกมและกีฬา 8. ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเล่น เกมและกีฬา

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ
การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. แสดงพฤติกรรมที่เห็นความ สำคัญของการปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติ แห่งชาติ 2. ค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้สร้างเสริม สุขภาพ 3. วิเคราะห์สื่อโฆษณาในการตัดสินใจ เลือกซื้ออาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ อย่างมีเหตุผล 4. ปฏิบัติตนในการป้องกันโรคที่พบบ่อย ในชีวิตประจำวัน	1. ความสำคัญของการปฏิบัติตนตามสุข บัญญัติแห่งชาติ 2. แหล่งและวิธีค้นหาข้อมูลข่าวสาร ทางสุขภาพ 3. การใช้ข้อมูลข่าวสารในการเสริมสร้าง สุขภาพ 4. การตัดสินใจเลือกซื้ออาหารและผลิตภัณฑ์ สุขภาพ (อาหาร) เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ ดูแลสุขภาพในช่องปาก ฯลฯ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	5. ทดสอบและปรับปรุงสมรรถภาพทางกายตามผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย	5. การปฏิบัติตนในการป้องกันโรคที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน - ไข้หวัด - ไข้เลือดออก - โรคผิวหนัง - ฟันผุและโรคปริทันต์ 6. การทดสอบสมรรถภาพทางกาย 7. การปรับปรุงสมรรถภาพทางกาย ตามผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติด 2. วิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ยาและสารเสพติดที่มีผลต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 3. ปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยจากการใช้ยาและหลีกเลี่ยงสารเสพติด 4. วิเคราะห์อิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ 5. ปฏิบัติตนเพื่อป้องกันอันตรายจากการเล่นกีฬา	1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติด (สุรา บุหรี่ ยาบ้า สารระเหย ฯลฯ) - ครอบครัว สังคม เพื่อน - ค่านิยม ความเชื่อ - ปัญหาสุขภาพ - สื่อ ฯลฯ 2. ผลกระทบของการใช้ยาและสารเสพติดที่มีต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 3. การปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยจากการใช้ยา 4. การหลีกเลี่ยงสารเสพติด 5. อิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ (อินเทอร์เน็ต เกม ฯลฯ) 6. การปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายจากการเล่นกีฬา

หลักสูตรสถานศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้

ประสาธ เนืองเฉลิม (2550 : 24) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียนโดยยึดเนื้อหาสาระจากหลักสูตรแกนกลางที่ปรับเข้ากับสภาพชีวิตจริงของผู้เรียนตามท้องถิ่นต่าง ๆ หรือจากเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อผู้เรียน หลักสูตรจะสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมเศรษฐกิจของท้องถิ่นนั้น ๆ เน้นการใช้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น แสวงหาองค์ความรู้ที่ตอบสนองกับชีวิตตนเอง

ชนัท ธาตุทอง (2553 : 98) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาว่า จะต้องประกอบด้วย การเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ ทั้งรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนและกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ รวมทั้งจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 123 - 124) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่มีหุ้นส่วนการทำงานร่วมกันของบุคคลในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนที่มีการวางแผนและออกแบบหลักสูตรที่ครอบคลุมถึงภาระงาน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกด้านของสถานศึกษา การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจึงเป็นเป้าหมายของคุณภาพการศึกษา อันเป็นแนวทางการจัดกระบวนการเรียนที่สอดคล้องกับภูมิสังคม คือ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชน เป็นมวลประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

คุณลักษณะอันพึงประสงค์จะเป็นหลักยึดในการออกแบบหลักสูตร คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง การแสดงลักษณะเฉพาะที่เด่นของผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเป็นลักษณะที่จะต้องบ่มเพาะผู้เรียน เช่น การคิด การใฝ่รู้ การตรงต่อเวลา ความมีวินัย จิตสาธารณะ โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความว่า

“ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของความดีทุก ๆ อย่าง เด็ก ๆ จึงต้องฝึกฝนอบรมให้เกิดมีขึ้นในตนเอง เพื่อจักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดีมีประโยชน์และมีชีวิตที่สะอาดที่เจริญมั่นคง”

คุณลักษณะอันพึงประสงค์เหล่านี้จะถูกบ่มเพาะและหลอมรวมเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลผ่านกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

สรุปความหมายของหลักสูตร คือ การเรียนรู้ทั้งมวลประสบการณ์ซึ่งสถานศึกษาจะเป็นผู้จัดตามความต้องการของผู้เรียน

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) หลักสูตรสถานศึกษาได้กำหนดประเด็นเนื้อหาสาระในส่วนที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยเพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ทั้งนี้สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาและท้องถิ่น
2. สถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับท้องถิ่น
3. หลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนา ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่น

หลักสูตรสถานศึกษาต้องมีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้หรือหัวข้อเรื่องในท้องถิ่นสนองตอบความต้องการของชุมชน นำมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ กำหนดสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัดเป็นรายปีหรือรายภาคเรียน ทั้งนี้ต้องพยายามกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาด้วย พิจารณากำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพบริบทของชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติของการศึกษา ผู้สอนต้องปรับปรุงกระบวนการสอนและการประเมินกระบวนการสอนของตน เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้าหลักสูตรมีการปรับปรุงให้เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นตลอดเวลา

หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรบูรณาการที่ผู้เรียนและครูร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนจากชีวิตจริง เรียนแล้วเกิดการเรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตอย่างมีคุณภาพและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมอย่างมีความสุข การเรียนการสอนจะต้องสอนตามความต้องการของผู้เรียนโดยครูเป็นผู้คอยแนะนำ ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้ส่งเสริม สนับสนุนและผู้ใช้ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริงซึ่งการที่จะก้าวไปสู่การเรียนรู้ดังกล่าวผู้จัดกิจกรรมต้องตระหนักในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การเรียนของผู้เรียนมีใช้อยู่ที่การสอน และระยะเวลาที่ยาวนาน แต่แก่นแท้ของการเรียนอยู่ที่การเรียนรู้ของผู้เรียน
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกแห่งทุกเวลาอย่างต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิต
3. บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ควรได้รับการพิจารณา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดศรัทธา ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีอย่างหนึ่งของการเรียนอย่างเป็นระบบ
4. การเรียนรู้ที่ดีจะเกิดการสัมผัสและสัมพันธ์กับผู้เรียนควรจะได้มีโอกาสสัมผัสของจริง สถานการณ์จำลอง การได้ทดลองทำ การได้ร่วมกระบวนการกลุ่ม จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกันในสังคมและการแก้ปัญหาของชีวิตได้อย่างมีสติและใช้ปัญญา
5. ผลของกระบวนการเรียนรู้นั้นสามารถนำไปสู่กระบวนการปฏิบัติจริงในชีวิตได้

ประสาธต์ เนืองเฉลิม (2553 : 162 - 164) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาว่า หลังจากกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยมีผลให้ทุกสถานศึกษาต้องใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงาน และสถานศึกษาทั้งภาครัฐ เอกชน ในท้องถิ่น เพื่อก่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสองประการ ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญที่สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งพัฒนาให้เด็กเกิดความสุขและเพลิดเพลินในการเรียนรู้ ส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้ อยากเห็น และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรมและโดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจำแนกแหว่งถูกและผิด เข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตนเอง ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างว่าอิทธิพลต่อตัวบุคคลและสังคม

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นผู้สอนคิดที่จะจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนรู้จัก รู้จำ ตามที่ผู้สอนบอกและใช้ข้อมูลความรู้เฉพาะในหนังสือที่เขียนไว้คงไม่เป็นการเพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขได้ ผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้สร้างบรรยากาศ การเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง แสวงหาข้อมูลวิทยาการต่าง ๆ ก่อนที่จะมาพบกลุ่มหรือมาเรียนในห้องเรียนและบทเรียนควรมีความหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน เน้นการเชื่อมโยงระหว่าง การเรียนกับชีวิตจริงและชีวิตการทำงาน โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งในส่วนที่เป็นโลกาภิวัตน์ และท้องถิ่นหรือชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553 : 408 - 425) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่นำมาใช้ในการดำเนินการนำแนวคิดและรูปแบบจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ที่กำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมทั้งแนวคิดและรูปแบบของนักพัฒนาหลักสูตร มากำหนดเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดขึ้น เป็นการพัฒนาหลักสูตรครบวงจร เริ่มตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การร่างหลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานการณ์จริง รวมทั้งการประเมินผลหลักสูตร โดยหวังว่าขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรที่สมบูรณ์ทำให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุปขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความต้องการของชุมชน
- 1.2 การวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน
- 1.3 การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง

ขั้นที่ 2 การร่างหลักสูตร

- 2.1 การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร
- 2.2 การกำหนดเนื้อหาสาระ
- 2.3 การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมและสื่อต่าง ๆ
- 2.4 การกำหนดวิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร

ขั้นที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้

ขั้นที่ 5 การประเมินผลหลักสูตร

รายละเอียดแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ในการพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ในการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ซึ่งได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระ กิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน / สื่อ การวัดและการประเมินผลผู้เรียนซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์หรือการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ วัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระที่ควรจัดให้ผู้เรียน ซึ่งอยู่ในลักษณะรายวิชา หลังจากนั้นจึงนำมากำหนดกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนด

วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนว่าจะใช้วิธีการอย่างไร ซึ่งการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรควรประกอบด้วย

1. การศึกษาสภาพความต้องการของชุมชน เนื่องจากโรงเรียนมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรมของชุมชน ช่วยเตรียมคนให้กับชุมชนและสังคม ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดเป็นทำเป็น และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม จำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความต้องการของชุมชน หรือสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่ เพื่อให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชน การศึกษาสภาพและความต้องการของชุมชนมีการศึกษาในหลายด้าน เช่น การศึกษา สาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม การประกอบอาชีพในปัจจุบันและแนวโน้มอาชีพในอนาคต สุขภาพอนามัย ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม ทรัพยากรต่าง ๆ ปัญหาของชุมชน ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนอาจศึกษาจากการสำรวจสอบถาม สัมภาษณ์บุคคลในชุมชน และศึกษาจากเอกสาร รายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการตอบสนองความต้องการของชุมชนในพื้นที่ได้ ซึ่งข้อมูลของชุมชนที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1.1 สภาพข้อมูลทั่วไปของชุมชน แผนที่ชุมชน แสดงที่ตั้งของสถานศึกษาต่าง ๆ เช่น สิ่งสำคัญในชุมชน เช่น วัด โรงเรียน เทศบาล ธนาคาร รวมทั้งลักษณะการตั้งบ้านเรือน ภายในชุมชน ประวัติความเป็นมาและสภาพของชุมชน จำนวนประชากร แยกตามอายุ เพศ จำนวนครัวเรือน ศาสนา สถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

1.2 ข้อมูลด้านการศึกษา จำนวนผู้จบการศึกษาในระดับต่าง ๆ จำนวนนักเรียนในระดับต่าง ๆ เช่น ประถม มัธยม ฯลฯ จำนวนครูที่สอนในระดับต่าง ๆ จำนวนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ศึกษานิเทศก์ ฯลฯ

1.3 ข้อมูลศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ภาษาท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุภายในชุมชน ดนตรี เพลง การแสดงพื้นบ้านของชุมชน วรรณกรรม ตำนานพื้นบ้านของชุมชน

1.4 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ อาชีพ รายได้ของคนในชุมชน ปฏิทินการปฏิบัติงานของชุมชน เช่น ช่วงเดือนการเก็บเกี่ยวข้าว ช่วงเวลาเก็บเงาะ การตัดยาง เป็นต้น รวมทั้งทรัพยากรที่มีในชุมชน เช่น ป่าไม้ แร่ธาตุ แหล่งน้ำ และพืชเศรษฐกิจหลักของชุมชน

1.5 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำเนียบชื่อ ที่อยู่ ความรู้ความสามารถ ความชำนาญของแต่ละบุคคล

1.6 ปัญหาชุมชน ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชน เช่น ยาเสพติด พืชผลราคาดก โจรผู้ร้ายชุกชุม

นอกจากการศึกษาและสำรวจสภาพความต้องการของชุมชน รวมทั้งข้อมูลที่สำคัญของชุมชนแล้ว ต้องมีการสำรวจสภาพและความต้องการของผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถศึกษาได้จากครูในโรงเรียน ผู้ปกครอง และตัวนักเรียนเอง

วิธีการศึกษาชุมชน สามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. ศึกษาได้จากเอกสารต่าง ๆ จัดเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีผู้จัดพิมพ์หรือรวบรวมไว้อยู่ในรูปเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เอกสารเหล่านี้สามารถค้นคว้าศึกษาได้จากห้องสมุดจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่รวบรวมจัดเก็บไว้

2. ศึกษาจากการสำรวจชุมชน จัดเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งต้องการใช้ข้อมูลเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากชุมชน ทำให้ได้เห็นสภาพที่แท้จริงและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนด้วย ซึ่งการสำรวจชุมชนต้องใช้วิธีการต่าง ๆ กัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสอบถาม และการสังเกต เป็นต้น

จากการศึกษาสภาพและความต้องการของชุมชน นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาจัดลำดับความสำคัญ โดยกำหนดเป็นหัวเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ เช่น ในชุมชนมีปัญหาหาเสพติด สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ภาวะโลกร้อน มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ เป็นต้น หรืออาจเป็นเรื่องที่ชุมชนต้องการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนให้กับนักเรียนได้เรียนรู้ สิ่งเหล่านี้จัดแยกเป็นหมวดหมู่ได้ชัดเจนว่า อะไรเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องแก้ไข หรืออะไรเป็นสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมของชุมชน

ในการดำเนินงานขั้นตอนมีความสำคัญที่ต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชน เช่น ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน คนในชุมชน รวมทั้งนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมกับครู ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปของการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา หรือเรื่องราวเกี่ยวกับการให้นักเรียนได้เรียนรู้

2. การวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน การวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียนเป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ และสิ่งต่าง ๆ อาคารสถานที่ ปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้พิจารณาว่าโรงเรียนมีความพร้อมหรือไม่ มีผลต่อการตัดสินใจว่าจะเลือกแนวทางการพัฒนาหลักสูตรอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนมากที่สุด ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ได้จากเอกสาร รายงานต่าง ๆ เช่น สถิติของโรงเรียน รายงานการประเมินคุณภาพของโรงเรียน การสำรวจภายในโรงเรียน เป็นต้น

3. การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง เนื่องจากปัจจุบันเป็นระยะเวลาที่เราผ่านการใช้หลักสูตรมาหลายครั้งจนปัจจุบันกำลังนำหลักสูตรพุทธศักราช 2551 มาใช้กับโรงเรียนซึ่งครบ

ทุกชั้นเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 ดังนั้นการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางใช้แนวทางการวิเคราะห์ดังนี้

3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

3.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ 8 กลุ่มวิชา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.3 การจัดการเรียนรู้

3.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 การร่างหลักสูตร

เป็นการกำหนดแผนการจัดประสบการณ์ หรือการกำหนดแนวทางการจัดการสอนให้แก่ผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมและวิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติตามเป้าหมายที่กำหนด

ในการร่างหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 1 คือ ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ศักยภาพของโรงเรียน หลักสูตรแกนกลางที่กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาที่ต้องการพัฒนา ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ คือ

การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. จุดประสงค์ทั่วไป เป้าหมายหรือสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับผู้เรียนหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องนั้น ๆ แล้ว ต้องนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในขั้นที่ 1 มากำหนดเป็นจุดประสงค์ทั่วไป ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การกำหนดจุดประสงค์ต้องเขียนด้วยภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงภายใต้ศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา

2. การกำหนดเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาสาระเป็นเครื่องมือหรือสื่อกลางที่จะพาผู้เรียนไปยังวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาใช้เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่เป็นบริบทของโรงเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ มีความเหมาะสมสอดคล้องเหมาะสมกับวัยหรือลำดับขั้นของการพัฒนาการทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งประสบการณ์เดิมของผู้เรียน มีประโยชน์ต่อผู้เรียนที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เนื้อหาที่เลือกสามารถจัดให้ผู้เรียนได้โดยพิจารณาถึงความพร้อม ศักยภาพของโรงเรียน บุคลากรที่เป็นผู้สอน วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ

3. การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน คือ กิจกรรมที่ทั้งผู้เรียนเป็นผู้กระทำ และกิจกรรมที่ผู้สอนเป็นผู้กระทำ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้กิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน การบรรยาย การสาธิต ผู้เรียนมีการซักถามโต้ตอบ การลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา สาระ

ที่กำหนดขึ้น ครูต้องคำนึงถึงพื้นฐานและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ซึ่งอาจมีการนำสื่อทั้งด้าน วัสดุ อุปกรณ์ และบุคคล สถานที่ที่ชุมชน เข้ามำกำหนดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้การเรียนรู้ เชื่อมโยงกับชุมชน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

กิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ กิจกรรมในลักษณะต่อไปนี้ คือ ศึกษา ทดลอง สำรวจ ฝึกปฏิบัติ วิเคราะห์ อภิปราย สัมมนา ระดมความคิด ฯลฯ ตัวอย่างกิจกรรม “ศึกษา” ได้แก่ (กรมวิชาการ. 2539 : 9)

1. ฟังคำอธิบายจากครู
2. ค้นคว้าจากห้องสมุดของโรงเรียน
3. ค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการอื่น ๆ
4. เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นมาบรรยาย
5. ออกไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น
6. ออกไปสำรวจดูสภาพจริงในพื้นที่
7. สังเกตสิ่งแวดล้อมรอบข้าง
8. ออกไปทัศนศึกษา
9. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ
10. นำหรือพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้

นอกจากการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ครูยังสามารถจัดทำสื่อการเรียน การสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้โดยการจัดทำสื่อต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการ จัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2539 : 17 - 18)

1. หนังสือเรียน เป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ใช้สำหรับการเรียน มีสาระตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง อาจมีลักษณะเป็นเล่ม เป็นแผ่นหรือเป็นชุดก็ได้
2. คู่มือครู แผนการสอน แนวการสอนหรือเอกสารอื่น ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อช่วยครู ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร
3. หนังสือเสริมประสบการณ์ เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นโดยคำนึงถึงประโยชน์ใน ด้าน การศึกษาหาความรู้ของตนเอง ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษา การเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตร ให้กว้างขวางขึ้น หนังสือประเภทนี้โรงเรียนควรจัดหาไว้บริการครูและนักเรียนในโรงเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์จำแนกออกเป็น 4 ประเภท คือ

3.1 หนังสืออ่านนอกเวลา เป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรนอกเหนือจากหนังสือเรียนสำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียนโดยถือว่ากิจกรรมการเรียนเกี่ยวกับหนังสือนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร

3.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ

3.3 หนังสืออุเทศ เป็นหนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียน โดยมีการเรียบเรียงเชิงวิชาการ

3.4 หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมการอ่านเกิดทักษะในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณีและศีลธรรมอันดีงามให้ความรู้ มีคติและสารประโยชน์

4. แบบฝึกหัด เป็นสื่อการเรียนสำหรับให้ผู้ปฏิบัติได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะ และความแตกฉานในบทเรียน

5. สื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ เช่น สื่อประสม วิดีทัศน์ แดปบันทึกลเสียง ภาพพลิก แผ่นภาพ เป็นต้น

สื่อการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนสามารถเลือกใช้ ปรับปรุง หรือจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสม

4. กำหนดวิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตร มีจุดประสงค์ชัดเจนที่กำหนดความคาดหวังในคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน รวมทั้งวิธีดำเนินการเพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ การที่ผู้ใช้หลักสูตรหรือครูทราบว่ามีผลที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างไร มีสิ่งใดที่ต้องปรับปรุง แก้ไข ผู้เรียนได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใดนั้น ต้องมีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล ซึ่งการวัดและประเมินต่อผู้สอนที่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนรวมทั้งตัวผู้สอนเองช่วยให้ผู้สอนทราบคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงคุณภาพของหลักสูตรนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งการวัดและประเมินผลผู้เรียนมีทั้งก่อนการจัดการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอนและสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอน แล้วแต่ความเหมาะสม

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร

เมื่อวางหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะนำไปใช้กับนักเรียน จำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรก่อน เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมสมบูรณ์

ที่สุด สิ่งที่จะต้องพิจารณาในการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรคือ ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ วิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน ซึ่งวิธีการตรวจสอบกระทำได้โดย

1. คณะทำงานร่างหลักสูตร เป็นกลุ่มบุคคลที่พัฒนาหลักสูตรขึ้นมา เช่น คณะครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง คนในชุมชน เป็นผู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
2. ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอาจเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเนื้อหาสาระ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการสอน เป็นผู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
3. การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะของการจัดประชุม สัมมนา เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้

หลังจากที่มีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรที่ร่างขึ้นมาเรียบร้อยแล้ว ขั้นต่อไปก็คือ การนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก ครูที่ปฏิบัติการหลักในการพัฒนาหลักสูตรเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ ด้วยการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ครูกำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอน กำหนดรายละเอียดกิจกรรมในแต่ละคาบ พร้อมทั้งจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การประสานงานกับบุคคลที่จะเข้ามาช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน

ขั้นที่ 5 การประเมินผลหลักสูตร

เป็นการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ผลจากการรวบรวมข้อมูลในแง่ต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบว่าหลักสูตรมีผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงไร มีสิ่งใดที่ควรต้องทำการปรับปรุงเพื่อให้หลักสูตรดียิ่งขึ้น

การประเมินหลักสูตร ให้ครูประเมินจากสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมต่าง ๆ มีการประเมินเป็น 2 ระยะ คือ

1.1 ประเมินระหว่างการจัดการเรียนการสอน เป็นการประเมินตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละคาบของการจัดการเรียนการสอน

1.2 ประเมินเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร

2. ประเมินการจัดการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบว่าเมื่อนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนในสถานการณ์จริงแล้วเป็นอย่างไร มีปัญหา อุปสรรคอย่างไร การประเมินการจัดการเรียนการสอนให้คำนึงถึงการประเมินสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1 การประเมินเนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ผู้เรียนสนใจในเนื้อหาสาระเรื่องราวที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

2.2 ประเมินสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนว่าเหมาะสม ชัดเจน เข้าใจง่ายและดึงดูดความสนใจของผู้เรียนเพียงใด

2.3 ประเมินการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นไปตามลำดับจากง่ายไปหายากหรือไม่ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสฤติเดช กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

โรงเรียนสฤติเดช (2558 : 1 - 8) ได้กำหนดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสฤติเดช กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่ดีตามสมดุลงานด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีเจตคติ คุณธรรม ความรู้คู่ปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะในการปฏิบัติด้านสุขภาพและสมรรถภาพ เป็นกณินสย สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข
มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน
เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และนิยมฟังประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติ
ตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และ
มีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต
และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนา
สิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคม
อย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ
ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับส่งสาร มีวัฒนธรรมในการ
ใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล
ข่าวสารและประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจา
ต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลัก
เหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่
มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์
การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้าง
องค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์

4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่า ต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบ เพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. เข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการทำงานของระบบต่าง ๆ ของร่างกาย และรู้จักดูแลรักษาสุขภาพของระบบนั้น ๆ
2. เข้าใจธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงร่างกาย จิตใจ และสังคม แรงขับเคลื่อนของชายหญิง เมื่อเข้าสู่วัยแรกรุ่นและวัยรุ่น สามารถปรับตัวและจัดการได้อย่างเหมาะสม
3. เข้าใจและเห็นคุณค่าของการมีชีวิตและครอบครัวที่อบอุ่นและมีความสุข
4. ภูมิใจและเห็นคุณค่าในเพศของตน ปฏิบัติสุชนามัยทางเพศได้ถูกต้องเหมาะสม
5. ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและเกิดโรค อุบัติเหตุ ความรุนแรง สารเสพติด และการถูกล่วงละเมิดทางเพศ
6. มีทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานและการควบคุมตนเองในการเคลื่อนไหวแบบผสมผสาน
7. รู้หลักการเคลื่อนไหวและสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เกม การละเล่นพื้นเมือง กีฬาไทย กีฬาสากลได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน มีน้ำใจนักกีฬา โดยปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิและหน้าที่ของตนเองจนงานสำเร็จลูกเล่น
8. วางแผนปฏิบัติกิจกรรมทางกาย กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพได้ตามความเหมาะสมและความต้องการเป็นประจำ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำ อย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรีภาพของการกีฬา

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และ

กีฬา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ โรงเรียนสฤตดิเดช
ป 5	จัดรูปแบบการเคลื่อนไหว แบบผสมผสาน และ ควบคุมตนเองเมื่อใช้ ทักษะการเคลื่อนไหว ตามแบบที่กำหนด	การจัดรูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกาย แบบผสมผสาน และการปฏิบัติกิจกรรม ทางกาย ทั้งแบบอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และใช้อุปกรณ์ประกอบตามแบบที่ กำหนด เช่น การฝึกกายบริหาร ยืดหยุ่นขึ้นพื้นฐาน เป็นต้น	
	เล่นเกมนำไปสู่กีฬาที่ เลือกและกิจกรรม การไหวแบบผลัด	เกมนำไปสู่กีฬาและกิจกรรมแบบผลัด ที่มีการตี เชื้อ รับ – ส่งสิ่งของ ขว้าง และวิ่ง	
	ควบคุมการเคลื่อนไหว ในเรื่องการรับแรง การใช้ แรงและความสมดุล	การเคลื่อนไหวในเรื่องการรับแรง การใช้แรงและความสมดุล	
	แสดงทักษะกลไกในการ ปฏิบัติกิจกรรมทางกาย และเล่นกีฬา	ทักษะกลไกที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ กิจกรรมทางกายและเล่นกีฬา	
	เล่นกีฬาไทย และกีฬา สากลประเภทบุคคลและ ประเภททีมได้อย่างละ 1 ชนิด	การเล่นกีฬาไทย เช่น ตะกร้อวง วิ่งชักธง และกีฬาสากล เช่น กรีฑา ประเภทลู่ แบดมินตัน เปตอง ฟุตบอล เทเบิลเทนนิส วอลเลย์	

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ โรงเรียนสฤทธิตเดช
	อธิบายหลักการ และ เข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ อย่างน้อย 1 กิจกรรม	หลักการและกิจกรรมนันทนาการ	

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล
มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำ
อย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และ
ชื่นชมในสุนทรียภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. ออกกำลังกายอย่างมีรูปแบบ เล่นเกมที่ใช้ทักษะการคิดและตัดสินใจ	- หลักการและรูปแบบการออกกำลังกาย - การออกกำลังกาย และการเล่นเกม เช่น เกมเบ็ดเตล็ด เกมเลียนแบบ เกมนำ และการละเล่นพื้นเมือง
	2. เล่นกีฬาที่ตนเองชอบอย่างสม่ำเสมอ โดยสร้างทางเลือกในวิธีปฏิบัติของตนเองอย่างหลากหลาย และมีน้ำใจนักกีฬา	- การเล่นกีฬาไทย และกีฬาสากลประเภทบุคคลและทีมที่เหมาะสมกับวัยอย่างสม่ำเสมอ - การสร้างทางเลือกในวิธีปฏิบัติในการเล่นกีฬาอย่างหลากหลาย และมีน้ำใจนักกีฬา
	3. ปฏิบัติตามกฎกติกา การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล ตามชนิดกีฬาที่เล่น	- กฎ กติกาในการเล่น เกม กีฬาไทยและกีฬาสากลตามชนิดกีฬาที่เล่น - วิธีการรุกและวิธีป้องกันในการเล่นกีฬาไทย และกีฬาสากลที่เล่น
	4. ปฏิบัติตนตามสิทธิของตนเอง ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเล่น เกม และกีฬาไทย กีฬาสากล	- สิทธิของตนเองและผู้อื่นในการเล่น เกม และกีฬา - ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเล่น เกม และกีฬา

โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสฤณดิเดช ปีการศึกษา 2558

กลุ่มสาระ/กิจกรรม	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
วิชาพื้นฐาน						
ภาษาไทย	280	240	240	200	200	200
คณิตศาสตร์	240	240	240	160	160	160
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	80	80	80	80	80	80
ประวัติศาสตร์	40	40	40	40	40	40
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	40	40	40	40	40	40
ภาษาอังกฤษ	120	120	120	160	160	160
รวมเวลาเรียนวิชาพื้นฐาน	1040	1040	1040	960	960	960
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
แนะแนว	40	40	40	40	40	40
ลูกเสือ-ยุวกาชาด	40	40	40	40	40	40
ชุมนุม	30	30	30	30	30	30
สาธารณประโยชน์	10	10	10	10	10	10
รวมเวลากิจกรรม	120	120	120	120	120	120
รายวิชาเพิ่มเติม						
คณิตศาสตร์(ภาษาอังกฤษ)	40	40	40	40	40	40
ภาษาจีน	-	40	40	80	80	80
รวมเวลาเรียนวิชาเพิ่มเติม	40	80	80	120	120	120
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	1200	1200	1200	1200	1200	1200

หมายเหตุ กิจกรรมสังคม/สาธารณประโยชน์ ชั้น ป.1 - 6 ให้จัดชั้นละ 10 ชั่วโมง/ปี ที่เหลือให้จัดเป็นกิจกรรมชุมนุม

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา (พลศึกษา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

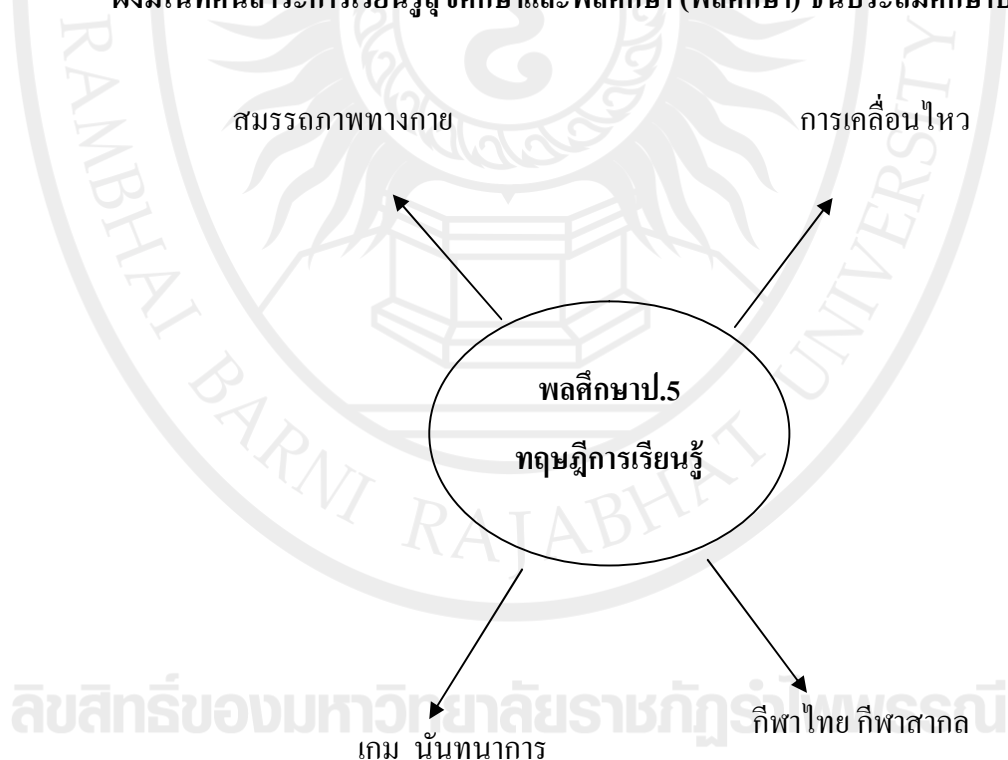
รหัสวิชา พ 15101

เห็นคุณค่าและตระหนักในสำคัญของการปฏิบัติกิจกรรมทางกายที่มีผลต่อสุขภาพ สมรรถภาพของร่างกาย รู้กฎ กติกา มารยาท ความปลอดภัย มีน้ำใจเป็นนักกีฬา

มีทักษะในการควบคุมการเคลื่อนไหวแบบผสมผสานได้ตามลำดับทั้งอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และแบบบังคับสิ่งของได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประยุกต์ใช้หลักการเคลื่อนไหวในเรื่องการรับแรง การใช้แรง และความสมดุล ใช้ข้อมูลเพื่อเพิ่มทักษะกลไกและความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมทางกาย การเล่นเกมกีฬาไทย กีฬาสากลที่ตนเองถนัดและชื่นชอบเป็นประจำ

รู้จักจำแนก ขั้นตอน กฎ กติกาในการเล่น เกม กีฬาไทย กีฬาสากล เพื่อความสนุกสนาน และความปลอดภัย รู้จำแนกกลวิธีการรุก การป้องกัน การให้ความร่วมมือ ความรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง แสดงพฤติกรรมเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคลและรู้สิทธิของผู้อื่น ในการเข้ากิจกรรมทางกาย การเล่นเกมและการเล่นกีฬาประเภททีมอย่างมีน้ำใจนักกีฬา

ผังโน้ตทัศน์สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (พลศึกษา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาพประกอบ 4 ผังโน้ตทัศน์สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (พลศึกษา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่มา : โรงเรียนสฤติเดช. 2558 : 10

กำหนดหน่วยการเรียนรู้

รายวิชา พลศึกษา พ 22101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน 40 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน	
			%	รวม %
1. หน่วยที่ 1 สมรรถภาพทางกาย	พ 3.1 ป.5 /1-2 - การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย - การทดสอบสมรรถภาพทางกาย - เล่นเกมนำไปสู่กีฬาที่เลือกและกิจกรรม การเคลื่อนไหวแบบพลัด	7	20	80
2. หน่วยที่ 2 การเคลื่อนไหว	พ 3.1 ป.5/3 - ควบคุมการเคลื่อนไหวในเรื่องการรับแรง การใช้แรงและความสมดุล พ 3.2 ป 5/1 - ออกกำลังกายอย่างมีรูปแบบ เล่นเกมที่ ใช้ทักษะการคิดและตัดสินใจ	7	20	
3. หน่วยที่ 3 กีฬาไทย กีฬาสากล	พ 3.1 ป.5/4-5 - แสดงทักษะกลไกในการปฏิบัติกิจกรรม ทางกายและเล่นกีฬา - เล่นกีฬาไทย และกีฬาสากลประเภท บุคคลและประเภททีมได้อย่างละ 1 ชนิด พ 3.2 ป 5/2-4 - เล่นกีฬาที่ตนเองชอบอย่างสม่ำเสมอ โดยสร้างทางเลือกในวิธีปฏิบัติของตนเอง อย่างหลากหลาย และมีน้ำใจนักกีฬา - ปฏิบัติตามกฎกติกา การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล ตามชนิดกีฬาที่เล่น	22	20	

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน	
			%	รวม %
	- ปฏิบัติตนตามสิทธิของตนเอง ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเล่นเกมส์ และกีฬาไทย กีฬาสากล			
4. หน่วยที่ 4 เกมส์ นันทนาการ	พ 3.1 ป.5/6 - อธิบายหลักการ และเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ อย่างน้อย 1 กิจกรรม	4	20	
ภาระงาน	พ 3.1 ป.5 /1-2 , พ 3.1 ป.5/3 พ 3.2 ป 5/1 ,	-	-	
การสอบ (Test)	พ 3.1 ป.5/4-5 พ 3.2 ป 5/2-4 , พ 3.1 ป.	-	20	20
ภาระงาน (Task)	5/6	-	-	
รวม	16	40	100	100

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติ

ทิสนา แคมณี (2553 : 243) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติเป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย รูปแบบที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านนี้ที่สำคัญ ๆ ซึ่งจะนำเสนอมีรูปแบบดังนี้

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Instructional Model Based om Simpsons Processe's For Psycho-motor Skill Development)

1. ทฤษฎี / หลักการ / แนวคิดของรูปแบบ

ซิมป์สัน (Simpson, 1972 : Unpagged) กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว

จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการจัดการ

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้อง และมีความชำนาญ

3. กระบวนการเรียนการสอนและรูปแบบ

ขั้นที่ 1 การรับรู้ (Perception) เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้สิ่งที่กระทำ โดยการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการณ์ทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม (Readiness) เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะทำการเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided Response) เป็นขั้นที่ให้ออกโอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำหรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก (Trial and Error) จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้ด้วยตนเอง (Mechanism) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Complex Overt Response) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้คล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะปฏิบัติหรือการปฏิบัติของตนเองให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำหรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ต้องการ

4. ผลที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว ชำนาญในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนกระทำ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow's Instruction Model for Psychomotor Domain)

1. ทฤษฎี / หลักการ / แนวคิดของรูปแบบ

แฮร์โรว์ (Harrow, 1972 : 96 - 99) ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับขั้นที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นการกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อย ลำดับขั้นดังกล่าว ได้แก่ การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้อง สมบูรณ์ การแสดงออกและการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางทักษะปฏิบัติต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ และชำนาญ

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เรียนสังเกตการณ์กระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ และค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำ พอดี สมบูรณ์แบบเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนได้มากขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย ๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

4. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาการทางด้านทักษะปฏิบัติจนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davie' Instructional Model for Psychomotor Domain)

1. ทฤษฎี / หลักการ / แนวคิดของรูปแบบ

เดวิส (Davies, 1971 : 50 - 56) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงกันต่อไปเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดี รวดเร็วขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือ การกระทำที่ต้องให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ช้าหรือเร็วกว่าปกติ ก่อนการสาธิต ครูควรแนะนำแก่นักเรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญ ที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการ กระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่ กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามทีละส่วน อย่างช้า ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการ สาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำแนะนำ และช่วยแก้ไขจนกระทั่ง ผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้น จนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิค วิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้อย่างรวดเร็ว ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถ ปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึก ปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

4. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ

การละเล่นพื้นบ้านของจังหวัดจันทบุรี

จะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาชาติและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอย่างมาก หนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาจังหวัดจันทบุรี ได้กล่าวถึงการละเล่นพื้นบ้านของจังหวัดจันทบุรีว่าเป็นจังหวัดที่มีการละเล่นพื้นบ้านหลายอย่างที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด เช่น

1. การเล่นกระบอกโพละ ซึ่งมีวิธีเล่นคือ ผู้เล่นจะนำลูกไม้ลายจุดที่ปากกระบอกไม้ไผ่หรือไม่ขาง แล้วกระทุ้งลูกไม้ลายออกจากกระบอกไม้ไผ่หรือไม่ขางดังโพละ

2. การเล่นลูกข่าง มีวิธีเล่นคือ ผู้เล่นจะวาดวงกลมที่พื้นกว้างพอประมาณ ผู้เล่นนำเชือกพันที่ลูกข่างแล้วพาเข้าไปในวงกลมที่วาดไว้ แล้วผู้เล่นคนต่อ ๆ ไปจะพยายามปาลูกข่างของผู้เล่นคนก่อนเพื่อให้กระเด็นออกนอกวง หรืออีกวิธีก็คือ ผู้เล่นนำเชือกพันที่ลูกข่าง แล้วปาลูกข่างลงที่พื้นพร้อม ๆ กัน ลูกข่างของใครหมุนได้นานกว่า ถือว่าเป็นผู้ชนะ

3. การเล่นลูกหมาก วิธีเล่นก็คือ ผู้เล่นจำนาลูกข่างที่ปั่นด้วยเศษยางพารามาปาลเล่นกัน

4. การเล่นขี้ม้าส่งเมือง ซึ่งมีวิธีเล่นคือ แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ฝ่ายเท่า ๆ กัน เลือกผู้เล่นคนหนึ่งเป็นเจ้าเมือง ซึ่งต้องไม่เข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ละฝ่ายจับไม้สั้น ไม้ยาวเพื่อเลือกว่าใครจะเริ่มเล่นก่อน โดยการเดินมากระซิบคำกับผู้ที่ป็นเจ้าเมืองก่อนแล้วกลับไป ฝ่ายตรงข้ามจะเดินมากระซิบข้างถ้าตรงกับฝ่ายที่ทายไว้ เจ้าเมืองจะกล่าวคำว่า “ไป้ง” คนนั้นต้องเป็นเชลยและฝ่ายที่ทายถูกจะได้ทายอีกครั้งจนกว่าข้างใดข้างหนึ่งจะหมด ฝ่ายใดหมดก่อนฝ่ายนั้นแพ้ และให้ฝ่ายชนะขี่หลังไปส่งเมือง

5. การเล่นไม้ตั้ง (ไม้หึ่ง) มีอุปกรณ์ คือ ไม้ยาว 1 สอก เรียกว่าไม้หึ่ง 1 อัน ไม้เล็ก ๆ ยาวประมาณ 5 นิ้ว เรียกว่าลูกหึ่ง 1 อัน ขุดหลุมดิน ๆ ปากกว้างราว 2 นิ้ว 1 หลุม วิธีเล่นก็คือ แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ฝ่ายเรียกว่าฝ่ายตีและฝ่ายรับจำนวนคนเท่า ๆ กันให้ทำความตกลงกันว่าใครจะเป็นฝ่ายตีก่อน วิธีเล่นคือ คนหนึ่งของฝ่ายตีเอาลูกหึ่งวางขวางปากหลุม ใช้แม่หึ่งจัดลูกหึ่งให้ลอยไปตกทางฝ่ายรับ ให้ไกลคนรับได้ทำไร้อย่างดี เพราะถ้าฝ่ายรับลูกหึ่งได้ ตนจะต้องตายติดต่อไปไม่ได้อีกตลอดตา ถ้าฝ่ายรับรับไม่ได้ คนตีไม้หึ่งก็วางไม้หึ่งขวางปากหลุม คนหนึ่งในฝ่ายรับวิ่งไปหยิบลูกหึ่งแล้วทอยลูกหึ่งจากที่นั้นมาให้ลูกไม้หึ่ง ทำทอยลูก ผู้ตีลูกตาย ถ้าทอยผิด คนตีก็ตีลูกที่สองต่อไป การตีลูกที่สอง ผิดกับลูกแรกคือ ผู้ตีกำไม้หึ่งด้วยมือขวาวางลูกหึ่งขวามือ

ที่กำแม่หึ่งแล้วเคาะลูกหึ่งให้ลอยสูงขึ้นเล็กน้อย แล้วใช้แม่หึ่งทอยลูกหึ่งให้ตกทางฝ่ายรับ ถ้าฝ่ายรับรับได้ ผู้ทอยลูกก็ตาย ถ้ารับไม่ได้ผู้รับคนใดคนหนึ่งเป็นคนทอยลูกหึ่งมายังหลุม ส่วนคนทอยใช้ไม้หึ่งคอยปิดลูกหึ่งให้กระเด็นไปไกลจากหลุม ถ้าระยะจากปากหลุมสั้นกว่า ช่วงแม่หึ่ง คนทอยตาย ถ้าระยะห่างจากช่วงแม่หึ่ง คนทอยยังเป็นอยู่ แล้วเริ่มตีลูกที่สามต่อไป ในการตีลูกที่สาม ผู้ตียืนหันหลังให้ผู้รับ ยกลูกหนึ่งขึ้นเหนือศีรษะด้วยมือซ้ายแล้วใช้ไม้หึ่งตีไปทางฝ่ายรับ แล้วเอาแม่หึ่งขว้างหลุมให้ฝ่ายรับทอยเหมือนอย่างลูกที่หนึ่ง ถ้าผู้ตีคนแรกตาย คนที่สองก็เข้ามาแทนที่ เริ่มตีไม้ที่หนึ่ง ซึ่งเรียกว่าไม้วัดอีกครั้งหนึ่ง ถ้ายังเป็นอยู่ก็ตีไม้ที่ 2 เรียกว่าไม้ตอด้ และถ้ายังไม่ตาย ก็ตีไม้ที่สาม ซึ่งเรียกว่าไม้หกหลัง ถ้าคนใดคนหนึ่งฝ่ายตี ได้ครบทั้งสามไม้ ก็เป็นฝ่ายชนะ และลงโทษฝ่ายแพ้ด้วยการวิ่งหึ่ง คือ เฉพาะคนที่ยังเป็นของ ฝ่ายเคาะลูกหึ่งด้วยแม่หึ่ง เคาะได้กี่ครั้งก่อนตกดินให้จำไว้ ต่อจากนี้ฝ่ายตีก็ตีลูกหึ่งไปข้างหน้า เท่าจำนวนที่เคาะได้ แล้วให้ฝ่ายรับวิ่งหึ่งต่อ ๆ กันมาตั้งแต่ที่ลูกหึ่งตกจนถึงที่เริ่มตี วิธีหึ่งนั้น คือ ร้องหึ่งตลอดทางชั่วจิตใจหนึ่ง ถ้าหากฝ่ายตีตายหมดทุกคน ก็ต้องเปลี่ยนเป็นฝ่ายรับ ให้ฝ่ายรับ กลับเป็นฝ่ายตี

6. การเล่นเกมช้อนผ้า วิธีเล่นก็คือ มีผ้าหนึ่งผืนเป็นอุปกรณ์การเล่น จับไม้สั้นไม้ยาว เลือกคนที่เล่นเกมคนอื่น ๆ นั่งล้อมวง คนที่เป็นมอญถือผ้าไว้ในมือเดินวนอยู่นอกวงจะร้องเพลง ระหว่างนั้นจะทิ้งผ้าไว้หลังใครก็ได้ แล้วพรางไว้ทำเป็นว่ายังถือผ้าอยู่ เมื่อเดินกลับมายังผ้า ยังอยู่ที่เดิมก็หยิบมาไล่ตีผู้นั้น ผู้เล่นต้องวิ่งหนีไปรอบ ๆ วงแล้วจึงนั่งได้ ผู้เป็นมอญ จะเดินวนต่อไป หาทางวางผ้าให้ผู้อื่นใหม่ ถ้าใครรู้สึกตัวกลัวพจะวิ่งไล่ตีมอญไปรอบ ๆ วง หนึ่งรอบ มอญต้องรีบหนีมานั่งแทนที่ คนไล่ต้องเป็นมอญแทน

7. การเล่นเกมวิ่งล้อ มีอุปกรณ์คือวงล้อ ไม้ตีเส้นต้นทางและเส้นปลายทาง แบ่งคนเล่น ออกเป็นสองพวก ๆ ละสี่คน วางคนเล่นเป็นระยะให้เข้าแข่งขันคราวละ สองพวก คนที่หนึ่งของ แต่ละพวกถือวงล้อยืนอยู่ที่เส้นต้นทาง พอให้สัญญาณก็ตีวงล้อไปหาคนที่สอง ส่งไม้ตีไปให้คนที่สาม คนที่สามส่งไปให้คนที่สี่ คนที่สี่ตีไปจนถึงเส้นชัยปลายทาง พวกใดถึงก่อนเป็นฝ่ายชนะ ระหว่าง การแข่งขันวงล้อของฝ่ายใดล้ม ฝ่ายนั้นแพ้ ต้องออกจากการแข่งขันแล้วให้เป็นผู้ชนะต่อผู้ชนะ แข่งขันกัน

8. ขี้มำก้านกล้วย อุปกรณ์คือก้านกล้วยกับเชือก วิธีเล่นคือ นำก้านกล้วยมาทำเป็นตัวม้า โดยนำเอาก้านกล้วยมาบิดไปออกให้เหลือใบติดตรงปลายก้านเล็กน้อยเพื่อทำเป็นหางม้า จากนั้น ใช้เชือกผูกตรงหัวม้าและหางม้าเพื่อให้ผู้เล่นจับและสะพายเชือกไว้ที่บ่า แล้วก็วิ่งไป

9. การเล่นเกมว่าว วิธีเล่นคือ เอาเชือกกว่าวสายยาวผูกกับสายซุง แล้วให้คนส่งว่าวถือว่าว ไปยืนได้กับลม ห่างจากผู้ชักสายว่าวประมาณ 4 - 5 เมตร ตั้งหัวว่าวขึ้นรอ พอลมมากก็ส่งว่าวขึ้นไป

คนชักว่าจะกระตุกและผ่อนสายว่าจนสายว่าวขึ้นสูงติดลมบน จึงถือไวนึง ๆ หรือบังคับว่าว
สายไปมา

10. การเล่นลากกาทบหมาก อุปกรณ์คือ กาทบหมาก วิธีเล่น แบ่งผู้เล่นออกเป็นสองฝ่าย
คือฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ลาก อีกฝ่ายหนึ่งเป็นคนนั่งกาทบหมาก ผู้ลากก็ลากกาทบหมากไปกับพื้น

11. การเล่นหมากเก็บ อุปกรณ์คือก้อนหินกลม ๆ ไม่มีคนจำนวนห้าก้อน วิธีเล่นก็คือ
หาผู้ที่จะเล่นก่อน โดยวิธี “ขึ้นร้าน” คือ หยิบก้อนใดก้อนหนึ่งโยนขึ้นแล้วรีบหยิบก้อนหินที่เหลือ
ก่อนที่ตกลงไปบนพื้นให้หมด โดยการเก็บครั้งเดียวกำก้อนหินทั้งห้าก้อนได้ในมือข้างที่ถนัด
โยนขึ้นแล้วใช้หลังมือรับก้อนหินไว้ โยนขึ้นอีกครั้งหนึ่ง คราวนี้รับด้วยฝ่ามือ ใครที่รับก้อนหิน
ได้มากที่สุดจะเป็นผู้เล่นก่อน ในแต่ละหมากจะมีชื่อเรียกเฉพาะ การเล่นเริ่มหมากที่หนึ่ง หว่าน
ก้อนหินลงบนพื้น หยิบขึ้นมาหนึ่งก้อนโยนขึ้น แล้วรีบหยิบก้อนหินบนพื้นที่เหลือทีละหนึ่งก้อน
พร้อมทั้งรีบรับก้อนหินที่โยนขึ้นมาให้ได้ ถ้ารับไม่ได้ถือว่า “ตาย” ในขณะที่หยิบก้อนหินบนพื้นนั้น
หากทำให้ก้อนอื่นเคลื่อนไหว ถือว่าตายเหมือนกันจะต้องเปลี่ยนให้คนอื่นเล่น

12. การเล่นพุดสายโทรศัพท์ อุปกรณ์คือกระบอกไม้ไผ่หรือกระป๋องสองใบ วิธีเล่นนำ
กระบอกไม้ไผ่หรือกระป๋องสองใบมาผูกเชือกโยงต่อกันโดยมีความยาวพอประมาณ (เชือกจะเป็น
สายโทรศัพท์ กระป๋องเป็นลำโพง) เวลาเล่นฝ่ายใดเป็นฝ่ายพุด ก็จะนำเอาปากกระบอกมาไว้ที่ปาก
แล้วพุด ส่วนฝ่ายที่เป็นคนฟังจะนำปากกระบอกมาไว้ที่หู

13. การเล่นสะบ้าล้อ มักนิยมเล่นกันในเทศกาลสงกรานต์ นอกจากจะเล่นเพื่อความ
สนุกสนานแล้ว ยังมีการจัดการแข่งขันโดยเทศบาลเมืองจันทบุรีได้จัดให้มีการแข่งขันทุกปีในช่วง
เทศกาลสงกรานต์ อุปกรณ์ในการเล่นจะมีสะบ้าล้อซึ่งทำจากไม้นำไปกลึงมีลักษณะทรงกลมแบน
ด้านหนึ่งมีลาย อีกด้านหนึ่งเรียบ และเมล็ดของสะบ้าซึ่งเวลาเล่นเราจะเรียกว่าแก่น เวลาเล่นจะใช้
ท่าในการเล่นหกท่า คือท่าที่หนึ่งเตะกระทะ ท่าที่สองส้อมกระทอก ท่าที่สามส้อมเนา ท่าที่สี่เปิด
ท่าที่ห้าอปิด ท่าที่หกอด้มไม้กวาด ในแต่ละท่าจะมีกฎเกณฑ์เป็นของตนเอง หากฝ่ายใดสามารถ
เล่นผ่านท่าแต่ละท่าจนครบทุกท่าที่กำหนดในการเล่นแต่ละครั้งก่อนจะเป็นผู้ชนะ

การเล่นสะบ้าล้อของจันทบุรี

การกีฬาของไทยได้มีมาแต่สมัยโบราณ บางอย่างเป็นกิจกรรมที่ให้ความบันเทิงและ
ความเพลิดเพลินแก่ผู้เล่นอย่างว่า บางอย่างได้ประโยชน์ต่อการป้องกันชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน
กีฬาที่สืบเนื่องมาตั้งแต่สมัยโบราณและยังคงเป็นที่นิยมเล่นกันอยู่กระทั่งปัจจุบันนี้มีหลายอย่าง
เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง การแข่งเรือ ตะกร้อ ว่าว หมากรูกไทย สะบ้าล้อ ฯลฯ

“สะบ้าล้อ” เป็นกีฬาพื้นเมืองประเภทหนึ่ง เริ่มเล่นมาตั้งแต่สมัยไหนแพร่มาจากที่ใด ไม่ทราบแน่ชัด ผู้เล่นสะบ้าล้อบอกว่าเล่นมาหลายชั่วอายุคนแล้ว มีเล่นเกือบทุกภาคของประเทศไทย แต่ละภาคที่มีการเล่นสะบ้าล้อ มีท่าที่ใช้เล่น วิธีการเล่น ตลอดจนชื่อท่าที่ใช้เล่นแตกต่างกันออกไป มีสิ่งที่คล้ายคลึงกันคือนิยมเล่นในเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งเป็นการเล่นเพื่อความสนุกสนาน และสามัคคีในชุมชน

สะบ้า เป็นพืชชนิดหนึ่งลักษณะเป็นเถาไม้เลื้อยขนาดใหญ่ ขึ้นได้ทั้งในน้ำและบนบก อยู่ได้ทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม ชื่อวิทยาศาสตร์ Entada Phaseoloides Merr วงศ์ Leguminosae ชื่ออื่น สะบ้ามอญ สะบ้าใหญ่ สะบ้าหลวง มะนิมป้า สรรพคุณ เถารสเบื่อเมา ตำพอกแผลหรือผิวหนัง ฆ่าพยาธิผิวหนังเมลิครสเบื่อ ปรงยาทาแก้โรคผิวหนัง มะเร็ง กุดทะราด ฆ่าเชื้อโรคผิวหนัง เผลาเป็นถ่ายรับประทาน แก้พิษไข้ แก้ไข้เชิงซึม แก้พิษร้อน (วุฒิ วุฒิธรรมเวช. 2540 : 1)

เรื่องการเล่นสะบ้าล้อ

กองการศึกษาเทศบาลเมืองจันทบุรี (2545 : 1) ชาวจันทบุรีเรียกการเล่นสะบ้าว่า “สะบ้าล้อ” ปัจจุบันมีการเล่นสะบ้าล้อกันทั่วไปตามท้องที่ต่าง ๆ เช่น ตำบลเสม็ดงาม ตำบลคมบาง ตำบลพลับพลา ตำบลจันทนิมิต ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี และอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดจันทบุรี ก็ยังมีการเล่นอยู่แต่น้อยลง แต่ละท้องที่จะเล่นแตกต่างกันออกไป ซึ่งสรุปการเล่นได้ 2 ประเภท

1. ทำดั้งเดิม เป็นท่าที่ใช้ในการแข่งขันงานประเพณีสงกรานต์วัดใหม่เมืองจันทบุรี ประกอบด้วย

- 1.1 เทกะทะ
- 1.2 ล้อกะทอก
- 1.3 ล้อเนา (ล้อเลขแก่น)
- 1.4 อีเป็ด
- 1.5 อีปัด
- 1.6 อีด้ามไม้กวาด (ทำ 3 ครั้ง)

2. ทำประยุกต์ เป็นท่าที่ใช้แข่งขันบางหมู่บ้านเท่านั้น ทำประยุกต์นี้ กำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับเวลาเพื่อไม่ให้เล่นนานเกินไป ประกอบด้วย

2.1 เท

2.2 ทอย

กีฬาสะบ้าล้อเป็นวัฒนธรรมที่ชาวจันทบุรีได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษมาเนิ่นนาน ปัจจุบันเมื่อถึงงานสงกรานต์ กองการศึกษาเทศบาลเมืองจันทบุรีจะดำเนินการจัดแข่งขันสะบ้าล้อ ทำดั้งเดิมเป็นประจำทุกปีในงาน “เทศกาลสงกรานต์วัดใหม่เมืองจันทบุรี” โดยมีรางวัลให้กับผู้ชนะการแข่งขันมากมาย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

ชาวล แพร์ตกุล (2516 : 15) ได้กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พอสรุปได้ว่า หมายถึง ความสำเร็จด้านความรู้ ทักษะ สมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมอง ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรประกอบด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อยสามสิ่ง คือ ความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531 : 29) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอนทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง

กนกวรรณ โพธิ์ทอง (2537 : 42) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จและความสามารถของบุคคลที่พัฒนาดีขึ้น อันเกิดจากการเรียนการสอน การฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วยความสามารถด้านสมอง ความรู้ ทักษะ ความรู้สึก ค่านิยมต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับในด้านความรู้ ทักษะ สมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมอง เช่น ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา

กรมวิชาการ (2544 : 235) การจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระนี้ว่า สามารถกระทำได้หลายวิธีตามความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับกิจกรรม ซึ่งมีเครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น

1. การใช้แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งแบบอัตนัยและปรนัย ที่นิยมกันมากได้แก่ แบบถูก – ผิด แบบเลือกตอบ แบบจับคู่ และแบบเติมคำ ข้อดีของแบบทดสอบปรนัยคือสะดวกในการตรวจและประหยัดเวลา แต่ไม่สามารถวัดกระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการวัดผลการเรียนรู้ระหว่างภาค ผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนได้เขียนตอบให้มากที่สุด

2. การสังเกตจากการปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระนี้ ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ภายใต้งานที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงหรือใกล้เคียงความจริง ผู้สอนสามารถสังเกตวิธีการ หรือขั้นตอนการทำงานของผู้เรียนว่ามีความคล่องแคล่ว ความชำนาญ การแสดงออกของผู้เรียน เช่น ความสนใจและตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ

ความมีระเบียบวินัย และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ซึ่งเครื่องมือที่วัดได้แก่ แบบบันทึกการสังเกต แบบสำรวจรายการต่าง ๆ ระเบียบประวัติส่วนบุคคล เป็นต้น

3. การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนา พูดคุย ซักถามทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใช้ได้ทั้งในเรื่องความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรมและการปฏิบัติรวมทั้งความรู้สึกและเจตคติ การสัมภาษณ์ที่ให้ประโยชน์มากกว่าคือการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ เน้นสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลจะช่วยยืนยันหรือสนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนที่ได้จากวิธีการอื่น ๆ ด้วย

4. การตรวจสอบจากผลงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด ผู้สอนควรมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำเป็นกลุ่มและรายบุคคล งานที่ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ มีหลายอย่าง อาทิ โครงการต่าง ๆ เช่น งานกีฬาของโรงเรียน เป็นต้น ผลงานจะแสดงออกให้เห็นถึงความสามารถของผู้เรียนและพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลงานของผู้เรียนก็คือ ใช้แบบบันทึก แบบสังเกต หรือแบบสำรวจ เช่นเดียวกับการสังเกตจากการปฏิบัติ นอกจากนี้แฟ้มผลงาน (Portfolio) ก็เป็นเครื่องมืออีกชนิดหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้สอนติดตามดูแลการเรียนรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เห็นภาพการพัฒนาการทำงานของผู้เรียนและยังเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครอง อีกทางหนึ่งด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

ได้นักการศึกษาได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2533 : 1) กล่าวว่า แผนการสอนคือการนำเอาวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างแผนการจัดกิจกรรมการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์ การสอนและการวัดผลประเมินผล มีเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุ อุปกรณ์และชีวิตจริงในท้องถิ่น

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 1) กล่าวว่าแผนการสอน คือ แผนหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือช่วยให้ครูพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์และจุดหมายของหลักสูตร

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่าแผนการสอน คือ การจัดเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ความรู้เกี่ยวกับเจตคติ

ความหมายเกี่ยวกับเจตคติ

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ ดังนี้

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2534 : 88) กล่าวว่าเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งแสดงออกให้เห็นจากคำพูด หรือพฤติกรรม คนแต่ละคนมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งมากน้อยต่างกัน

อริญญา เวียงวะลัย (2538 : 10) กล่าวว่า เจตคติเป็นการแสดงท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งของบุคคลซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ อาจแสดงออกในทางบวก ทางลบ หรือเป็นกลาง

อนาสตาซี (Anastasi, 1988 : 453) กล่าวว่า เจตคติเป็นความโน้มเอียงที่จะแสดงออกในทางชอบ หรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือสถาบันต่าง ๆ เจตคติไม่อาจสังเกตได้โดยตรง แต่สามารถสรุปอ้างอิงจากพฤติกรรมภายนอก ทั้งที่เป็นพฤติกรรมทางภาษา และไม่ใช้ภาษา

จากแนวคิดของนักการศึกษา กล่าวโดยสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งที่มีตัวตน เช่น บุคคล สถาบัน วัตถุ ซึ่งเป็นผลมาจากการรับทราบ หรือการเรียนรู้ ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของความพึงพอใจหรือไม่พอใจก็ได้

หลักการสร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน

สำเริง บุญเรืองรัตน์ (2524 : 7 ; อ้างถึงใน สวิสส์ คำศรี. 2552 : 77) ได้กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ นั้น นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาเรียนแล้ว ก็ยังต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาเหล่านั้นด้วย เพราะเจตคติต่อวิชาเรียนมีความสำคัญ เป็นสิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน สนใจเรียนหมกมุ่นในการเรียน และแสวงหาความรู้ได้อย่างดี ถ้าหากว่านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อผู้สอนต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย การสร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียนมีหลักการ ดังนี้

1. ให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในเรื่องที่เรียน
2. ให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของวิชานั้นโดยแท้จริง
3. ให้นักเรียนได้มีโอกาสหรือมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

4. ให้นักเรียนได้เรียนสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดเพื่อจะได้เกิดผลสำเร็จในการเรียน อันเป็นผลให้มีเจตคติที่ดีต่อกัน

5. การสอนของครูต้องมีการเตรียมตัวอย่างดี ใช้วิธีสอนเพื่อให้เด็กเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

6. ครูต้องสร้างความอบอุ่นใจ และความเป็นกันเองกับนักเรียน

7. ครูต้องสร้างบุคลิกภาพให้เป็นที่น่าเลื่อมใสแก่ผู้เรียน

8. จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน ห้องเรียน ให้มีบรรยากาศที่น่าอยู่และสนใจ

เครื่องมือการวัดเจตคติ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 60 - 63 ; อ้างถึงใน พิสุทธิ แดงเอม. 2552 : 58 - 59) ได้กล่าวว่าเนื่องจากเจตคติเป็นมโนภาพ (Concept) ที่วัดได้ยากเครื่องมือการวัดจึงมีได้หลายรูปแบบแล้วแต่สถานการณ์ที่ต้องการวัด เครื่องมือที่นิยมใช้กันมีอยู่ 5 ชนิด คือ

1. การสัมภาษณ์ (Interview) หมายถึง การพูดคุยอย่างมีจุดมุ่งหมาย ผู้สัมภาษณ์ที่ดีต้องฟังมากกว่าพูดเสียเองและต้องไม่หุบปาก จะยึดแนววัตถุประสงค์ที่จะวัดและบันทึกไว้ได้อย่างถูกต้อง การสัมภาษณ์ใช้ปากเป็นเครื่องมือสำคัญ ได้ผลอย่างไรบันทึกไว้ การวัดเจตคติโดยสัมภาษณ์จะต้องสร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์ให้ดีเป็นมาตรฐานก่อน ข้อคำถามแต่ละข้อจะต้องกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกต่อเป้าเจตคติที่ผู้ทำการสัมภาษณ์ต้องการ ได้ข้อคำถามหรือข้อรายงานนั้นต้องการเขียนเน้นความรู้สึกที่สามารถวัดเจตคติได้ตรงเป้าหมาย การเตรียมคน การเตรียมเครื่องมือการวัดเป็นสิ่งสำคัญ การวางแผนสร้างข้อคำถามจะต้องคิดระยะเวลา ลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย ข้อคำถามควรถามคลุมทั้งทางบวกและลบเพื่อจะได้ใช้ประเมินเปรียบเทียบความรู้สึกที่แท้จริง ทางที่ดีก่อนเขียนคำถามควรวิเคราะห์ก่อนว่าจะถามอะไรบ้างจึงจะครอบคลุมความรู้สึกที่มีต่อเป้าเจตคตินั้น จำนวนข้อคำถามขึ้นอยู่กับระดับผู้ถูกสัมภาษณ์และเวลาที่จะสัมภาษณ์ ถ้าให้มีความเป็นปรนัยควรทำเป็นคำตอบให้ตอบเลย และเป็นคำตอบสั้น ๆ ตามความเหมาะสม เมื่อสัมภาษณ์เสร็จแล้ว รวบรวมผลวิเคราะห์ออกมาว่าส่วนใหญ่เขารู้สึกต่อเป้าเจตคติทางบวกหรือลบ มีความเข้มข้นมากน้อยเพียงใด สรุปออกมาเป็นรูปเชิงพรรณนาได้ว่า คนนั้นหรือคนกลุ่มนั้นมีเจตคติอย่างไร

2. การสังเกต (Observation) การสังเกตคือการเฝ้ามองดูสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือสำคัญของการสังเกตคือตาและหูนั่นเอง การเฝ้าดูโดยการบันทึกในสมองจะทำให้ลืมเลือนง่าย ข้อรายการที่จะใช้ในการสังเกตจึงควรเตรียมไว้ให้พร้อม การสังเกตที่ดีก็ต้องฝึกเหมือนกัน จึงจะทำหน้าที่ได้ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้สังเกตควรจะเป็นที่รับรู้และมีประสาทตาดี มิฉะนั้นจะทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ในการสังเกตเจตคติของคนนั้นต้องใช้เวลาเพื่อหาความแน่นอน

ของพฤติกรรมนั้น ๆ การเขียนข้อรายการของพฤติกรรมจึงต้องเตรียมไว้ก่อน การสังเกตแต่ละครั้งแต่ละเวลา ถ้าพฤติกรรมนั้นปรากฏก็จะได้บันทึกไว้ทันที

3. การรายงานตนเอง (Self-report) เครื่องมือแบบนี้ต้องการให้ผู้ถูกสอบถามแสดงความรู้สึกละตัวเองตามสิ่งเร้าที่เขาได้สัมผัส นั่นคือ สิ่งเร้าที่เป็นข้อความ ข้อคำถาม หรือเป็นภาพ เพื่อให้ผู้สอบถามแสดงความรู้สึกออกมาอย่างตรงไปตรงมานั่นเอง

4. เทคนิคการจินตนาการ (Projective Techniques) เครื่องมือแบบนี้ต้องการให้ผู้ถูกสอบถามแสดงความรู้สึกละตัวเองตามสิ่งเร้าที่เขาได้สัมผัส นั่นคือสิ่งเร้าที่เป็นข้อความ ข้อคำถาม หรือเป็นภาพเพื่อให้ผู้สอบถามแสดงความรู้สึกออกมาอย่างตรงไปตรงมานั่นเอง

5. การวัดทางสรีระภาพ (Physiological Measurement) การวัดค่านี้อาศัยเครื่องมือไฟฟ้า หรือเครื่องมืออื่น ๆ ในการสังเกตเปลี่ยนแปลงสภาพของร่างกาย

สรุปได้ว่า การจัดเจตคติเป็นเรื่องที่ยาก ต้องใช้เครื่องมือที่หลากหลายแล้วแต่สถานการณ์ที่ต้องการ ดังนั้นการออกแบบเครื่องมือในการวัดจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งถ้าเครื่องมือออกแบบมาดีจะทำให้ผลของการตอบคำถามอยู่ในพื้นฐานของความเป็นจริงจากผู้ตอบคำถาม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

โจฮันเซน (Johansen, 1967 : 81 - 83 ; อ้างถึงใน สวิสส์ คำศรี, 2552 : 96) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของการรับรู้ของครูกับการตัดสินใจใช้และส่งเสริมหลักสูตรในห้องเรียน พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรเป็นผู้ส่งเสริมและนำหลักสูตรไปปฏิบัติได้ดีกว่าการที่ไม่มีส่วนร่วม

แมคเคย์ (Mackay, 1995 : 288 ; อ้างถึงใน มณฑา พิพัฒน์เพ็ญ, 2540 : 83) ศึกษาการแสดงดนตรีพื้นบ้านของโนวาทสกอตตา ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านในเมืองโนวาทสกอตตา มีความซาบซึ้งและภูมิใจในภูมิปัญญาด้านดนตรีพื้นบ้านของตนเอง และพยายามที่จะสืบทอดความรู้แก่ลูกหลาน โดยวิธีการถ่ายทอดความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน

งานวิจัยในประเทศ

สวิสส์ คำศรี (2552 : 145) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องเกมและการละเล่นพื้นบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเคอัสรีไพรวัลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรคือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนาหลักสูตร 3) ทดลองใช้หลักสูตร 4) ประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งมีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา

เรื่อง เกมและการละเล่นพื้นบ้านมีค่าประสิทธิภาพ 92.26 / 90.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดคือ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเรื่อง เกมและการละเล่นพื้นบ้าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเคอศรีไพรวัลย์ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องเกมและการละเล่นพื้นบ้าน อยู่ในระดับร้อยละ 92.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม 4) เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเคอศรีไพรวัลย์ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง เกมและการละเล่นพื้นบ้าน อยู่ในระดับสูงมาก

นริรัตน์ หลินกุล (2552 : 142 - 150) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สามชุกตลาดร้อยปี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สหวิทยาเขตเมืองสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร และมีผลการวิจัย ดังนี้ 1) สถาบันการศึกษา องค์กรต่าง ๆ และชุมชนมีความต้องการส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพราะเป็นหลักสูตรที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการและบริบทของชุมชนเหมาะสมกับสภาพความต้องการและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและผู้เรียน ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภายในโรงเรียนและนอกสถานที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง และมีการประเมินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 2) ผลการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตร คือ หลักการ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายของเนื้อหา เวลาเรียน แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน การประเมินหลักสูตรพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีความเหมาะสม 3) ผลการใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมีความสุขกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สามารถจัดทำผลงาน เช่น หนังสือเล่มเล็ก ใบกิจกรรม ฯลฯ การวัดและประเมินผลเป็นไปตามสภาพจริงโดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ตรวจผลงานและทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก คะแนนเฉลี่ยด้านเจตคตินักเรียนอยู่ในระดับมาก การปรับปรุงหลักสูตรมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข เรื่องของระยะเวลา ซึ่งในทางปฏิบัติจริงพบว่าระยะเวลาที่กำหนดไม่เพียงพอจึงต้องมีการยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเหมาะสม

เบญจมาศ ศรีนวล (2552 : 98) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สุพรรณบ้านเรา เรื่องเที่ยวคุ้มขุนแผน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสุพรรณบ้านเรา เรื่องเที่ยวคุ้มขุนแผน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3) ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร และมีผลการวิจัยคือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่า นโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตามสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งจะก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่ดีของสังคม นักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา เรื่องเที่ยวคุ้มขุนแผน เนื่องจากเป็นหลักสูตรท้องถิ่นและปฏิบัติได้จริง 2) การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายของเนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน ผู้เชี่ยวชาญประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรพบว่า มีความสอดคล้องและเหมาะสม 3) การทดลองการใช้หลักสูตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 10 ชั่วโมง พบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น นักเรียนมีความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม มีความสนุกสนาน สามารถรณปฏิบัติกิจกรรมและจัดทำผลงานได้ดี 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตรพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเจตคติต่อการเรียน อยู่ในระดับมาก และหลักสูตรควรปรับปรุง เรื่องระยะเวลาในการสอนให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อหา

เยาวรัตน์ เชื้อชาญ (2552 : 75 - 76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองการใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2552 จำนวน 35 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่าสถานศึกษาควรจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเอง และท้องถิ่นซึ่งจำทำให้นักเรียนเกิดความรักและหวงแหนและภาคภูมิใจในท้องถิ่น 2) ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องข้าวไทย ซึ่งประกอบด้วยหลักการ วิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะและความสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 ซึ่งมีความเหมาะสมสอดคล้อง 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น นักเรียนมีความกระตือรือร้น ตั้งใจเรียนมากระบายากาสสนุกสนาน นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดี 4) ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความสามารถในการหว่านข้าวและแปรรูปข้าวระดับดีมาก และมีเจตคติต่อข้าวไทยภาพรวมระดับมาก

เรวดี วงศ์แสง (2552 : 78 - 79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การละเล่นพื้นบ้านล้านนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านปางลึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งมีผลการวิจัยคือ 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการละเล่นพื้นบ้านล้านนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีการละเล่นพื้นบ้านที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นรู้จัก 21 ชนิด แต่ละชนิดมีกติกา รูปแบบวิธีการเล่นที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองทั้งหมดเห็นด้วยที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและต้องการให้นักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้โดยให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการละเล่นพื้นบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สามารถใช้ได้และสอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น ความคิดเห็นของผู้ประเมินหลักสูตรพบว่า การพัฒนาหลักสูตร มีความเหมาะสมกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น มีขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและเป็นแนวทางในการเรียนต่อในชั้นสูงได้ 3) ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น พบว่าคะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร คือ คะแนนเฉลี่ยหลังใช้หลักสูตรเท่ากับ 8.75 คะแนนก่อนการใช้หลักสูตรเฉลี่ยเท่ากับ 6.58 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 63.00 4) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.06

จากการศึกษางานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ ทำให้ทราบว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ดีนั้นจะต้องมีปราชญ์ท้องถิ่นมาเป็นผู้ให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำ เพื่อให้เนื้อหานั้นเหมาะสมกับท้องถิ่น จะต้องมีการวางแผนในการจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนซึ่งจะส่งผลให้เนื้อหาที่เรียนนั้นมีความเหมาะสม เทียบตรง และผู้เรียนได้คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ ทำให้รู้สึกภูมิใจในท้องถิ่นและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมส้อมของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤณดิเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพความต้องการของโรงเรียน และความต้องการของชุมชน

ขั้นที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับการเล่นเกมส้อมของ

จังหวัดจันทบุรี

ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้สำหรับผู้เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 4 ขร่างหลักสูตร

ขั้นที่ 5 ขร่างเอกสารประกอบหลักสูตร การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน การสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ การสร้างแบบประเมินแบบวัดเจตคติ และการตรวจสอบหลักฐานและเอกสารประกอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นที่ 1 การเตรียมการใช้หลักสูตร

1.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 ทดลองใช้หลักสูตร

2.1 กำหนดแบบแผนการทดลองใช้หลักสูตร

2.2 การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นที่ 1 กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินหลักสูตร

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินหลักสูตร

ขั้นที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

มีขั้นตอนในการดำเนินงานในรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพความต้องการของโรงเรียนและต้องการการของชุมชน

1. ศึกษาความต้องการของชุมชน โดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มความต้องการด้านหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และหลักสูตรการเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การสร้างแบบสอบถามสำหรับผู้เกี่ยวข้อง

แบบสอบถามสำหรับผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อเป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี และมีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1.1.1 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามสำหรับผู้เกี่ยวข้อง

- 1) ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ จากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร
- 2) นำข้อมูลที่ได้มาจัดตั้งคำถามและเรียงลำดับตามขอบเขตของเนื้อหาให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้เรื่องการเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี
- 3) สร้างคำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี โดยโครงสร้างของแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามปลายปิดแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญและองค์ประกอบที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี จำนวน 10 ข้อ

1.1.2 วิธีหาคุณภาพของแบบสอบถามสำหรับผู้เกี่ยวข้อง

- 1) นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะหรือปรับปรุง
- 2) แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และตรวจสอบจนกระทั่งผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

3) ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับ การตรวจจากผู้เชี่ยวชาญหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าส่วนประกอบของข้อคำถามมีความเหมาะสม

0 เมื่อแน่ใจว่าส่วนประกอบของข้อคำถามมีความเหมาะสม

-1 เมื่อไม่แน่ใจว่าส่วนประกอบของข้อคำถามควรปรับปรุงแก้ไข

ประเด็นคำถาม

4) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน

แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อสำรวจและศึกษาข้อมูล พื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการในการเตรียมหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษา และพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์บของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1.2.1 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามสำหรับนักเรียน

1) ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ จากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาหลักสูตร

2) นำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงข้อคำถามตามขอบเขตของเนื้อหาให้สอดคล้อง เกี่ยวกับสาระการจัดทำหลักสูตรการเล่นสเปิร์บของจังหวัดจันทบุรี

3) สร้างคำถามตามขอบเขตของเนื้อหาให้สอดคล้องกับสาระของการจัดทำ หลักสูตรการเล่นสเปิร์บของจังหวัดจันทบุรี โดยการสร้างแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยคำถาม ปลายปิด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ความต้องการในการเรียนหลักสูตรการเล่นสเปิร์บของจังหวัดจันทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ

1.2.2 วิธีหาคุณภาพของแบบสอบถามสำหรับนักเรียน

1) นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะหรือปรับปรุง

2) แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และตรวจสอบจนกระทั่งผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำ แบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม จำนวน 5 ท่าน

3) ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับ การตรวจจากผู้เชี่ยวชาญค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าส่วนประกอบของข้อคำถามมีความเหมาะสม
- 0 เมื่อแน่ใจว่าส่วนประกอบของข้อคำถามมีความเหมาะสม
- 1 เมื่อไม่แน่ใจว่าส่วนประกอบของข้อคำถามควรปรับปรุงแก้ไข

ประเด็นคำถาม

4) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานกับ นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนสฤติเดช

1.3 ขกร่างหลักสูตร

ในการขกร่างหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การเล่นเกมส่บ้าลื้อของจังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และข้อมูลที่ได้ศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และศึกษารอบท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจันทบุรี เขต 1 มาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการขกร่างหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การเล่นเกมส่บ้าลื้อของจังหวัดจันทบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งประกอบด้วย

1. วิสัยทัศน์
2. พันธกิจ
3. จุดหมาย
4. สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
6. โครงสร้างเวลาเรียน
7. คำอธิบายสาระการเรียนรู้
8. การจัดการเรียนรู้
9. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
10. การวัดประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินโครงร่างหลักสูตร

การประเมินโครงร่างหลักสูตร เป็นการประเมินคุณภาพของโครงร่างหลักสูตร โดยอาศัยการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความบกพร่องต่าง ๆ ของโครงร่างหลักสูตร ซึ่งมี ขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. นำโครงร่างหลักสูตรเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอจนกระทั่งผ่านความเห็นชอบของ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. นำโครงร่างหลักสูตรเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของโครงร่างหลักสูตรและสำนวนภาษาที่ใช้ ซึ่งมีรายละเอียด คือ

2.1 การประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร เป็นการประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมกับสภาพของกลุ่มตัวอย่างเพียงใด

2.2 การประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร เป็นการประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรว่าเหมาะสมกับสภาพกลุ่มตัวอย่างเพียงใด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงร่างหลักสูตร ได้แก่ แบบประเมินโครงร่างหลักสูตร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด คือ

ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ได้จากการคำนวณไปเทียบกับเกณฑ์ในการประเมินที่วางไว้ โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมส่ำล้อของจังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนทั้งสิ้น 8 แผนการเรียนรู้ ใช้เวลาในการสอนทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสฤทธิดิเดช

1.2 วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งเนื้อหาเป็น 8 เรื่อง ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
หน่วยที่ 1 ความรู้พื้นฐาน	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเล่น สละบอลของจังหวัดจันทบุรี	2
หน่วยที่ 2 ท่าที่ 1 - 3	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ท่าเตะกระทะ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ท่าล่อกระตอก แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ท่าล่อนำ	6
หน่วยที่ 3 ท่าที่ 3 - 6	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ท่าอี่เปิด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ท่าอี่ปิด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ท่าอี่ด้ามไม้กวาด	6
หน่วยที่ 4 กฎ กติกา	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การจัดการแข่งขัน	2

วิธีการสอนที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เลือกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีทักษะปฏิบัติของเดวิส ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ
- ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย
- ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย
- ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิควิธีการ
- ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ

1.3 กำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ชื่อแผน ชื่อโรงเรียน ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ รายวิชา ชั้นที่สอน ชื่อ จำนวนชั่วโมง ปีการศึกษา ภาคเรียนที่ สาระสำคัญ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผล

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสละบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 จำนวน 16 ชั่วโมง จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้

วิธีหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

1. วิธีหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

1.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม

1.2 ปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เมื่อผ่านความเห็นชอบแล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพความตรงของเนื้อหา ความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ และภาษาที่ใช้ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ความเหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ได้จากการคำนวณไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ซึ่งมีดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรได้คำตัดสินความสอดคล้อง

1.3 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เช่น เรื่องภาษา หรือเกณฑ์ในการประเมิน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 40 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

การสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจ

การสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจเพื่อให้สำหรับวัดความรู้ความเข้าใจนักเรียนหลังได้รับการเรียนรู้ตามหลักสูตรแล้ว เป็นข้อสอบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจ

1.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการของการสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจ และศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบ๋าล้อของจังหวัดจันทบุรี เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจ

1.2 สร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจเป็นข้อสอบชนิด 4 ตัวเลือก ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ

2. วิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ

2.1 นำแบบวัดความรู้ความเข้าใจที่สร้างเสร็จนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเสนอรับการปรับปรุงแก้ไข

2.2 เมื่อปรับปรุงแก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วนำแบบวัดความรู้ความเข้าใจเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบหาคุณภาพของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ ซึ่งพิจารณาจากความตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อคำถาม คำตอบ รวมทั้งความสอดคล้องกับเนื้อหาของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ

2.3 ปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบวัดความรู้ความเข้าใจที่ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

2.4 นำแบบวัดความรู้ความเข้าใจไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ และคุณภาพของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ

2.5 ตรวจให้คะแนนแบบวัดความรู้ความเข้าใจที่นักเรียนทำได้ โดยให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก และให้ 0 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบผิด

2.6 นำผลคะแนนที่ได้เป็นรายข้อหาคุณภาพของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ โดยหาค่าความยากง่าย (p) หาค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่นของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (KR20) ซึ่งพบว่ามีความเชื่อมั่นเหมาะสมสามารถนำไปใช้วัดและประเมินผลได้

การสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติ

แบบวัดทักษะปฏิบัติเป็นแบบประเมินความสามารถของนักเรียนในการฝึกปฏิบัติและพฤติกรรมที่แสดงออกต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติ

1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติจากเอกสาร หนังสือต่าง ๆ และศึกษารายละเอียดเนื้อหาจากหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการเล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี

1.2 สร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ ดีพอใช้ ควรปรับปรุง จำนวน 10 ข้อ โดยครูเป็นผู้ประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีน้ำหนักเป็นคะแนนดังนี้

3 หมายถึง ดี

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ควรปรับปรุง

2. วิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดทักษะปฏิบัติ

2.1 นำแบบวัดทักษะปฏิบัติที่สร้างเสร็จเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อรับข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

2.2 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เมื่อผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำแบบวัดทักษะปฏิบัติเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะปฏิบัติ

2.3 ปรับปรุงแบบวัดทักษะปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นนำแบบวัดทักษะปฏิบัติที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งจะแสดงว่ามีความเหมาะสม

2.4 นำแบบวัดทักษะปฏิบัติไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้จริง

2.5 หากคุณภาพของแบบวัดทักษะปฏิบัติ โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต ซึ่งใช้ผู้สังเกต 2 คน คือ ผู้วิจัย 1 คน และผู้ช่วยผู้วิจัย 1 คน ซึ่งเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ร่วมสังเกต แล้วนำคะแนนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ซึ่งจะแสดงว่าแบบวัดทักษะปฏิบัติมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้วัดและประเมินผลได้

การสร้างแบบวัดเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ใช้วัดความรู้สึกรักของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้

1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติจากเอกสาร หนังสือต่าง ๆ และศึกษารายละเอียดเนื้อหาจากหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี

1.2 สร้างแบบวัดเจตคติแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับตัวเล็อก

เกณฑ์การให้คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5

เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

2. วิธีการหาคุณภาพแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้

2.1 นำแบบวัดเจตคติที่สร้างเสร็จเสนอกomiteกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อรับข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

2.2 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของomiteกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบจนกระทั่งผ่านความเห็นชอบของomiteกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำแบบวัดเจตคติเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติ

2.3 ปรับปรุงแบบวัดเจตคติตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นนำแบบวัดเจตคติที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมีค่าเป็น 1 ซึ่งแสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกับแบบวัดเจตคตินี้

2.4 นำแบบวัดเจตคติไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนใช้จริง

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตร

ในการทดลองการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวมีการวัดก่อนและหลังให้สิ่งทดลอง One Group Pretest-posttest Design (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2553 : 287) และมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสฤติเดช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปทดลองใช้สอนโดยดำเนินการตามขั้นตอน คือ

2.1 เตรียมกลุ่มประชากรที่จะใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5 โรงเรียนสฤติเดช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 40 คน

2.2 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

2.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์บของจังหวัดจันทบุรี โดยกำหนดไว้สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 8 สัปดาห์

2.4 ในชั่วโมงสุดท้ายให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

ขั้นที่ 3 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

การประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษา และพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์บของจังหวัดจันทบุรี มีการประเมินผลซึ่งแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการศึกษาสำรวจข้อมูลพื้นฐาน และช่วงการพัฒนา หรือร่างหลักสูตร และระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการทดลอง การใช้หลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนาหลักสูตร มีการประเมินผล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้เกี่ยวข้อง และแบบสอบถาม สำหรับนักเรียน โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ โดยใช้ค่าร้อยละ และส่วนที่ เป็นการแสดงความคิดเห็น โดยผู้วิจัยนำข้อมูลมาจัดกลุ่มและนำเสนอผล

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินหลักสูตร แล้วนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์

ระยะที่ 2 ขั้นการศึกษาผลการใช้หลักสูตรซึ่งมีการประเมินผลโดยการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ผลการใช้หลักสูตรจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความรู้ความเข้าใจเป็นการวิเคราะห์โดยนำคะแนนแบบวัดความรู้ความเข้าใจ หลังเรียนเปรียบเทียบกับก่อนเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

2. ด้านทักษะปฏิบัติวิเคราะห์โดยนำคะแนนแบบวัดทักษะปฏิบัติมาคำนวณหาค่าร้อยละ เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

3. ด้านเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้วิเคราะห์โดยการนำคะแนนแบบวัดเจตคติมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การแปลผลพิจารณาจากระดับค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตามหลักเกณฑ์การวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert) (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2553 : 179) ซึ่งมีการแปลผล ดังนี้

3.1 เกณฑ์การแปลผลพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของข้อความเชิงบวกในแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.2 การแปลผลเป็นระดับเจตคติเชิงบวกในแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ มีดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	เจตคติระดับดีมาก
เห็นด้วย	หมายถึง	เจตคติระดับดี
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	เจตคติระดับปานกลาง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	เจตคติระดับน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	เจตคติระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (p)
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบวัดความรู้ความเข้าใจ

1.1 ค่าความเที่ยงตรงโดยใช้สูตร IOC

1.2 ค่าความยากง่าย (p)

1.3 ค่าอำนาจจำแนก (r)

1.4 ค่าความเชื่อมั่นคุณเตอร์ - ริชาร์ดสัน (KR20)

2. แบบวัดทักษะปฏิบัติ

2.1 ค่าความเที่ยงตรงโดยใช้สูตร IOC

3. แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้

3.1 ค่าความเที่ยงตรงโดยใช้สูตร IOC

3.2 ค่าอำนาจจำแนกตามแบบวัดเจตคติของลิเคอร์ต (Likert)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน คือ การทดสอบค่าที (t-test Dependent)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	การทดสอบที (t - test)
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1

1. ผลการศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐานความต้องการของการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
2. ผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช

ตอนที่ 2 ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช ในด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินเจตคติของนักเรียนในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1

1. ผลการศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐานความต้องการของการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพความต้องการของโรงเรียน และความต้องการของชุมชน

ขั้นที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับการเล่นสะบ้าล้อของ
จังหวัดจันทบุรี

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพความต้องการของโรงเรียนและต้องการการของชุมชน

ศึกษาสภาพความต้องการของโรงเรียน และข้อมูลของโรงเรียน โดยการศึกษา
สารสนเทศของโรงเรียน สภาพโดยทั่วไป ข้อมูลของครู จำนวนนักเรียน จำนวนห้องเรียน วัสดุภัณฑ์
พันธกิจ เป้าหมาย และโครงสร้างอัตราเวลาเรียนของกลุ่มแต่ละวิชา การสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครู และ
นักเรียน เกี่ยวกับนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนสฤทธิดีมีความ
ต้องการการศึกษาที่หลากหลายในหลายสาขาวิชา ดังนั้นหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มสาระสุขศึกษา
และพลศึกษาจึงเป็นที่สนใจของโรงเรียนและนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง การจัดหลักสูตรท้องถิ่น
กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาเรื่องการเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้น ป.5
จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

ขั้นที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับการเล่นสะบ้าล้อของ
จังหวัดจันทบุรี

ศึกษาความต้องการของชุมชน โดยการสัมภาษณ์ผู้รู้ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น) ผู้เกี่ยวข้อง
ของผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน
เพื่อศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มความต้องการด้านหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และ
หลักสูตรการเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ศึกษานิเทศก์ คณะกรรมการ
สถานศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนสฤทธิดี ครูผู้สอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา และ
ภูมิปัญญาชาวบ้าน มีความคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง
การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี มีความต้องการอนุรักษ์การเล่นสะบ้าล้อไว้ และต้องการให้มี
การเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี โดยใช้วิธีการ
จัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการปฏิบัติ แบบบรรยาย และแบบสาธิตผสมผสานกัน และให้ครูและ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้จัดการเรียนรู้ ในการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรนั้น ในภาพรวมทุกคนต้องการให้ความรู้มีอยู่ด้านงบประมาณ การเป็นวิทยากร การเป็น
ที่ปรึกษา และสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์สื่อการสอนสำหรับความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ในการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องการในหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้

สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยสำรวจความต้องการของนักเรียนโดยใช้วิธีการสอบถามนักเรียน พบว่า นักเรียนร้อยละ 85 ต้องการเรียนรู้ในเรื่อง ประวัติการเล่นบาสเกตบอลในจังหวัดจันทบุรี อุปกรณ์การเล่นบาสเกตบอล ประเพณีในการเล่นบาสเกตบอล ภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีความรู้ในการเล่นบาสเกตบอล กติกาในการเล่นบาสเกตบอล วิธีการฝึกซ้อมการเล่นบาสเกตบอล การจัดการแข่งขัน และหมู่บ้านที่นิยมเล่นบาสเกตบอล ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนร้อยละ 70 ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากอินเทอร์เน็ต ศึกษาในหมู่บ้านที่นิยมเล่นบาสเกตบอล สัมภาษณ์หรือสอบถามจากภูมิปัญญาชาวบ้าน แบ่งกลุ่มเพื่อศึกษาค้นคว้าร่วมกัน และครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในด้านการจัดทำสื่อ นักเรียนร้อยละ 100 ต้องการให้ครูสาธิตให้ดูก่อนแล้วนักเรียนปฏิบัติตาม ในด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน นักเรียนร้อยละ 100 ต้องการให้มีการประเมินผลโดยการสอบข้อเขียนร่วมกับการปฏิบัติจริง และต้องการให้มีการประเมินผลโดยเพื่อน และครูผู้สอน

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช

ผู้วิจัยจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม หลังจากแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินหลักสูตรตามวิธีของปุยซองค์ (Puissance Measure หรือ P.M.) เพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ได้จากการคำนวณไปเทียบกับเกณฑ์ในการประเมินที่วางไว้ ได้ผลดังตาราง 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 1 ความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี

รายการประเมิน	ความเหมาะสม	ความหมาย
1. ความนำ	4.80	มีความเหมาะสม
2. วิสัยทัศน์	4.80	มีความเหมาะสม
3. พันธกิจ	4.80	มีความเหมาะสม
4. จุดมุ่งหมาย	4.80	มีความเหมาะสม
5. สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน	4.80	มีความเหมาะสม
6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.80	มีความเหมาะสม
7. โครงสร้างเวลาเรียน	4.60	มีความเหมาะสม
8. คำอธิบายสาระการเรียนรู้	4.60	มีความเหมาะสม
9. การจัดการเรียนรู้	4.80	มีความเหมาะสม
10. การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้	4.60	มีความเหมาะสม
รวม	4.74	มีความเหมาะสม

จากตาราง 1 พบว่า ความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี มีความเหมาะสมทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.60 - 4.80

ตอนที่ 2 ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤณดิเดช ในด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤณดิเดช และดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5 จำนวน 40 คน ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี และแบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน จากนั้นทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกัน

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเล่นเกมบ้ำล้อของจังหวัดจันทบุรี ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตรของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	40	15.68	2.30	33.417	.00
หลังเรียน	40	24.63	2.19		

df = 39

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $p < .05 = 33.417$

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเล่นเกมบ้ำล้อของจังหวัดจันทบุรี ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรของนักเรียน เท่ากับ 15.68 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.30 ขณะที่คะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจหลังการทดลองใช้หลักสูตรของนักเรียน เท่ากับ 24.63 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.19 โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 8.95 คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการทดลองใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป จากการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	คะแนนทดสอบทักษะ		S.D.	ร้อยละ
	การปฏิบัติงาน (คะแนนเต็ม 9 คะแนน)	$\bar{X}$		
1	9	8.73	0.45	96.94
2	9	7.88	0.61	87.50
3	9	7.65	0.53	85.00
4	9	7.70	0.52	85.56
5	9	7.75	0.44	86.10
6	9	7.83	0.64	86.90
7	9	7.75	0.54	86.10
8	9	7.88	0.46	87.50
รวม	72	63.15	2.21	87.71

จากตาราง 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการปฏิบัติงานในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี มีค่าเท่ากับ 63.15 จากคะแนนเต็ม 72 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.21 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ทำสื่อกระทอก มีคะแนนน้อยที่สุด และเมื่อคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 85.00

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป จากการปฏิบัติงานตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบำบัดของจังหวัดจันทบุรี จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัด การเรียนรู้ที่	คะแนนแผนการจัดการเรียนรู้		รวม (14 คะแนน)	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
	ทักษะการ ปฏิบัติงาน	ทดสอบย่อย				
1	9	5	14	13.45	0.90	96.07
2	9	5	14	11.88	1.07	84.82
3	9	5	14	11.40	0.98	81.43
4	9	5	14	11.53	0.91	82.32
5	9	5	14	11.63	0.71	83.04
6	9	5	14	11.83	1.08	84.46
7	9	5	14	11.68	0.89	83.39
8	9	5	14	11.88	0.72	84.82
รวม	72	40	112	95.25	3.03	85.04

จากตาราง 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำจากการปฏิบัติงานตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบำบัดของจังหวัดจันทบุรี มีค่าเท่ากับ 95.25 จากคะแนนเต็ม 112 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.04 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.03 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ทำสื่อกระทอก มีคะแนนน้อยที่สุด และ เมื่อคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 81.43

ตอนที่ 3 ผลการประเมินเจตคติของนักเรียนในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช

ผลการประเมินเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ผลปรากฏตามตาราง 5

ตาราง 5 ผลการประเมินเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรีของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	หลักสูตรการเล่นบาสเกตบอลเป็นหลักสูตรที่นักเรียนสนใจ	4.63	0.49	มากที่สุด
2.	ครูมีความรู้และการถ่ายทอด	4.68	0.47	มากที่สุด
3.	ครูจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เช่น การสนทนา การใช้สื่อ การฝึกปฏิบัติ	4.43	0.50	มาก
4.	การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสมกับการเล่นเกมบาสเกตบอล	4.65	0.48	มากที่สุด
5.	บรรยากาศในการเรียนทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน	4.58	0.50	มากที่สุด
6.	นักเรียนขอให้มีการทบทวนทบทวนร่วมกันกับครู	4.20	0.41	มาก
7.	มีสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา	4.63	0.49	มากที่สุด
8.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอน	4.08	0.27	มาก
9.	นักเรียนขอให้มีการประเมินผลทั้งความรู้ และการปฏิบัติ	4.58	0.50	มากที่สุด
10.	นักเรียนเห็นว่าการเล่นเกมบาสเกตบอลควรเผยแพร่ เพื่ออนุรักษ์ไว้	4.23	0.42	มาก
รวม		4.47	0.29	มาก

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมสล็อตของจังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมสล็อตของจังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับหนึ่งคือ ครุมีความรู้และการถ่ายทอด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือ การเรียนโดยการฝึกปฏิบัติ มีความเหมาะสมกับการเล่นเกมสล็อต ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.50) และนักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.27) เป็นอันดับสุดท้าย ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผลพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินผลความรู้ความเข้าใจการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช
2. เพื่อประเมินผลทักษะปฏิบัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช
3. เพื่อประเมินผลเจตคติของนักเรียนในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะของการพัฒนาหลักสูตร และประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะของการศึกษา ผลการใช้หลักสูตร มีดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในระยะของการพัฒนาหลักสูตร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรได้แก่

- 1.1.1 ศึกษานิเทศก์ จำนวนมากกว่า 2 คน
- 1.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน
- 1.1.3 ครูผู้สอนกลุ่มสาระสุศึกษาและพลศึกษาจำนวน 5 คน
- 1.1.4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวนมากกว่า 2 คน
- 1.1.5 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 400 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 2 คน ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลกลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา เลือกคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนสฤติเดช และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยวิธีเจาะจงจากตำแหน่ง และครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียน 5 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 คน โดยวิธีจับฉลากห้องเรียนจากทั้งหมด 10 ห้องเรียน จับเพียง 1 ห้องเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะของการศึกษาผลการใช้หลักสูตร

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสฤติเดช จำนวน 10 ห้อง 420 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมปีที่ 5/5 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสฤติเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เลือกมาโดยวิธีเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองจำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นส่บ้ล้อของจังหวัดจันทบุรี

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นส่บ้ล้อของจังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนทั้งสิ้น 8 แผนการเรียนรู้

3. แบบวัดความรู้ความเข้าใจ จำนวน 30 ข้อ

4. แบบวัดเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินโครงร่างหลักสูตร และตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนแบบวัดความรู้ความเข้าใจ และแบบวัดเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยทดลองใช้เครื่องมือกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีการประเมินผลแบ่งเป็น 2 ระยะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนาหลักสูตร มีการประเมินผล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้เกี่ยวข้อง และแบบสอบถามสำหรับนักเรียน โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ โดยใช้ค่าร้อยละ และส่วนที่เป็นการแสดงความคิดเห็น โดยผู้วิจัยนำข้อมูลมาจัดกลุ่มและนำเสนอผล

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินหลักสูตร แล้วนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์

ระยะที่ 2 ขั้นการศึกษาผลการใช้หลักสูตร ซึ่งการวิเคราะห์ผลการใช้หลักสูตรจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความรู้ความเข้าใจเป็นการวิเคราะห์โดยนำคะแนนแบบวัดความรู้ความเข้าใจ หลังเรียนเปรียบเทียบกับก่อนเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ (t-test Dependent)

2. ด้านทักษะปฏิบัติวิเคราะห์โดยนำคะแนนแบบวัดทักษะปฏิบัติมาหาค่าร้อยละ เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

3. ด้านเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้วิเคราะห์โดยการนำคะแนนแบบวัดเจตคติมาหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การแปลผลพิจารณาจากระดับค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตามหลักเกณฑ์การวัดเจตคติของลิเคอร์ต (Likert) (พรรณี ลีกิจวัฒนะ. 2553 : 179)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรของนักเรียน เท่ากับ 15.68 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.30 ขณะที่คะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจหลังการทดลองใช้หลักสูตรของนักเรียนเท่ากับ 24.63 มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.19 โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 8.95 คะแนน
2. ผลคะแนนทักษะปฏิบัติ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำจากการปฏิบัติงานตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี มีค่าเท่ากับ 95.25 จากคะแนนเต็ม 112 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.04
3. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับมากและมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช ปรากฏว่า ได้หลักสูตรที่มีความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.60 - 4.80 และค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่า 1.00 ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ใช้แนวการจัดสาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) มาเป็นแนวทางในการจัดทำเอกสารหลักสูตร โดยการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน แล้วกำหนดเป็น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสอดคล้องกับท้องถิ่น ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวความคิดของสัจ จูทรานันท์ (2532 : 263 - 271) ที่กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรว่า ผู้สร้างหลักสูตรจะต้องพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรกลางกับสภาพท้องถิ่น ดำเนินการเลือกเนื้อหาที่มีอยู่ในหลักสูตรกลางที่เห็นสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และหากสิ่งไหนไม่ครอบคลุมกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ก็ดำเนินการสร้างรายวิชาใหม่ จากนั้นจัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบ มีวิธีการที่เหมาะสม โดยศึกษาหลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และผ่านการตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ แล้วปรับปรุงแก้ไขจากประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ทำให้มีภาพรวมความสอดคล้องทุกองค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี มีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 5) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่มีคุณภาพต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 5 ส่วน คือ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อและการวัดผลประเมินผล ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของสุชาติ วิทยุฒิ (2546 : 1) ที่ว่าในการสร้างแผนการสอน ครูจะต้องศึกษาอย่างกว้างขวางและทำความเข้าใจอย่างเพียงพอที่จะทำแผนการสอนและมีการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของขั้นตอนการสอนในแต่ละแผนการสอน

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี หลังการทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี กล่าวคือประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 85.04 และคะแนนจากภาคปฏิบัตินั้นมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.04 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นักเรียนเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัว จากการปฏิบัติจริง และจากการให้ความรู้และคำแนะนำจากครูและปราชญ์ท้องถิ่น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของทิสนา แคมมณี (2553 : 120) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับและมีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

3. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัว ได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเอง สิ่งที่เรียนรู้และปฏิบัติมีความเกี่ยวข้องกับวิถีการดำรงชีวิต สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งวัสดุ ครุภัณฑ์ และตัวบุคคล มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สนุกสนานและมีความสุขในการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของความรู้ที่ได้รับเป็นอย่างดีและลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาด้านจิตพิสัยของบลูม (Bloom, 1956 : Unpaged ; อ้างถึงใน ทิสนา เขมมณี, 2553 : 239) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังค่านิยมจนถึงระดับที่สามารถปฏิบัติจนเป็นนิสัย นอกจากนั้นผู้เรียนจะรู้กระบวนการในการปลูกฝังค่านิยมให้เกิดขึ้นซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการปลูกฝังค่านิยมอื่น ๆ ให้แก่ตนเองและผู้อื่นต่อไป

จากผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช พบว่า มีคุณภาพสูง ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของการเล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี สูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตร มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี มีทักษะในการเล่นสเปิร์ดในท่าเตะทะทะ ท่าล้อกระตอก ท่าล้อเนา ท่าอีเปิด ท่าอีปิด ท่าอีค้ำไม้กวาด และร่วมกิจกรรมแข่งขัน อยู่ในระดับดีมาก นั้นย่อมแสดงว่าองค์ประกอบของหลักสูตรทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้อง เหมาะสมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน มีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับแนวความคิดของสัจ จูทรานันท์ (2538 : 6) ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก สอดคล้องกับหลักการปกครองของประเทศ สามารถนำมาปฏิบัติได้ และสอดคล้องกับแนวความคิดของสุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 13) ที่กล่าวว่า เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและวุฒิภาวะของผู้เรียนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ มีคุณค่าและมีแก่นสารที่เชื่อถือได้ มีประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในด้านการจัดกิจกรรมได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด

ของดีวี่ (Dewey. 1963 : 22 - 50 ; อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี. 2548 : 26 - 27) ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำ (Learning by Doing) และสอดคล้องกับวิชัย ดิสสระ (2535 : 101 - 103) ที่กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนได้ตามความสามารถและก้าวไปตามความสามารถของตนเอง

จากผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช พบว่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของเขวรัตน์ เขียวชาญ (2552 : 75 - 76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2552 จำนวน 35 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่าสถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและท้องถิ่นซึ่งจำทำให้นักเรียนเกิดความรักและหวงแหนและภาคภูมิใจในท้องถิ่น ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องข้าวไทย ซึ่งประกอบด้วยหลักการ วิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะและความสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 ซึ่งมีความเหมาะสมสอดคล้อง ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น นักเรียนมีความกระตือรือร้น ตั้งใจเรียนมาก บรรยากาศสนุกสนาน นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดี และ ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความสามารถในการหว่านข้าว และแปรรูปข้าวระดับดีมาก และมีเจตคติต่อข้าวไทยภาพรวมระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของเบญจมาศ ศรีนวล (2552 : 98) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สุพรรณบ้านเรา เรื่องเที่ยวคุ้มขุนแผน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสุพรรณบ้านเรา เรื่อง เที่ยวคุ้มขุนแผน สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3) ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร และมีผลการวิจัยพบว่า การศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่า นโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตามสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรท้องถิ่น

ให้เหมาะสมกับชุมชนและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งจะก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่ดีของ สังคม นักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา เรื่อง เทียวคุ้มขุนแผน เนื่องจากเป็น หลักสูตรท้องถิ่นและปฏิบัติได้จริง การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายของเนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน ผู้เชี่ยวชาญประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรพบว่า มีความ สอดคล้องและเหมาะสม การทดลองการใช้หลักสูตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 10 ชั่วโมง พบว่านักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น นักเรียนมี ความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม มีความสนุกสนาน สามารถรณปฏิบัติ กิจกรรมและจัดทำผลงานได้อย่างดี การประเมินผลและการปรับปรุง หลักสูตรพบว่า นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ด้าน เจตคติต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก และหลักสูตรควรปรับปรุง เรื่องระยะเวลาในการสอนให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อหา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นารีรัตน์ หลีบุญกุล (2552 : 142 - 150) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สามชุกตลาดร้อยปี สำหรับนักเรียนช่วง ชั้นที่ 2 สหวิทยาเขตเมืองสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีขั้นตอนในการพัฒนา หลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การ ทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร และมีผลการวิจัยพบว่า สถาบันการศึกษา องค์กรต่าง ๆ และชุมชนมีความต้องการส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพราะ เป็นหลักสูตรที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการและ บริบทของชุมชนเหมาะสมกับสภาพความต้องการและเอกลักษณ์ของ ท้องถิ่นและผู้เรียน ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภายในโรงเรียนและนอกสถานที่ให้ นักเรียนได้ปฏิบัติ จริง และมีการประเมินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ผลการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมี องค์ประกอบของ หลักสูตร คือ หลักการ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายของเนื้อหา เวลาเรียน แนว การจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน การประเมินหลักสูตรพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีความเหมาะสม ผลการใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมีความสนุกสนานกับการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้อย่างหลากหลาย สามารถจัดทำผลงาน เช่น หนังสือเล่มเล็ก ใบกิจกรรม ฯลฯ การวัดและ ประเมินผลเป็นไปตามสภาพจริงโดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ตรวจผลงานและทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่าคะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ยด้านเจตคตินักเรียนอยู่ในระดับมาก การปรับปรุงหลักสูตร มีข้อบกพร่อง ที่ควรแก้ไข เรื่องของระยะเวลา ซึ่งในทางปฏิบัติจริงพบว่าระยะเวลาที่กำหนดไม่เพียงพอจึงต้องมีการยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสวิสส์ คำศรี (2552 : 145) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา เรื่อง เกมและการละเล่นพื้นบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเคอศรีไพรวัลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนาหลักสูตร 3) ทดลองใช้หลักสูตร 4) ประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งมีผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาเรื่อง เกมและการละเล่นพื้นบ้านมีค่าประสิทธิภาพ 92.26 / 90.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดคือ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเรื่อง เกมและการละเล่นพื้นบ้านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเคอศรีไพรวัลย์ ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง เกมและการละเล่นพื้นบ้าน อยู่ในระดับร้อยละ 92.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเคอศรีไพรวัลย์ ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง เกมและการละเล่นพื้นบ้าน อยู่ในระดับสูงมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเรวดี วงศ์แสง (2552 : 78 - 79) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการเล่นพื้นบ้านล้านนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านปางดัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการเล่นพื้นบ้านล้านนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีการละเล่นพื้นบ้านที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นรู้จัก 21 ชนิด แต่ละชนิดมีกติกา รูปแบบวิธีการเล่นที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองทั้งหมดเห็นด้วยที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและต้องการให้นักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ โดยให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการละเล่นพื้นบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สามารถใช้ได้ และสอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น ความคิดเห็นของผู้ประเมินหลักสูตรพบว่าการพัฒนาหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายของเนื้อหา อัตราเวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น มีขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและเป็นแนวทางในการเรียนต่อในชั้นสูงได้ ผลการใช้

หลักสูตรท้องถิ่น พบว่า คะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร คือ คะแนนเฉลี่ยหลังใช้หลักสูตรเท่ากับ 8.75 คะแนนก่อนการใช้หลักสูตรเฉลี่ยเท่ากับ 6.58 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 63.00 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.06

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสบบ้างสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช เป็นหลักสูตรที่สำหรับผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ
2. หลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นหลักสูตรที่มีสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาอื่น ๆ ได้ ทั้งในจังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดตราด หรือจังหวัดอื่น ๆ ที่ยังคงมีการเล่นพื้นบ้านชนิดนี้อยู่
3. หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสบบ้างสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช สามารถนำไปปรับ เพื่อเสริมสร้างความตระหนัก และเห็นคุณค่าของการเล่นพื้นบ้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย ที่ควรอนุรักษ์ต่อไป ตลอดจนสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติ การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยในด้านการเล่นกีฬาพื้นบ้านได้
4. หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสบบ้างสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช เป็นหลักสูตรที่ครูผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถนำไปปฏิบัติการสอนแทนครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาได้ เพราะในรายละเอียดของทุกองค์ประกอบหลักสูตร รวมถึงแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องเหมาะสม ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เนื่องจากผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ เพียงแต่ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

5. ครูผู้สอนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ สามารถปรับเปลี่ยนเวลา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการวัดผลประเมินผล ให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพและศักยภาพของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
2. ควรมีการทำวิจัย การพัฒนาหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน และรูปแบบการสอนตามแนวคิดการพัฒนาจิตพิสัยของบลูมและคณะ กับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ
3. ควรมีการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบการบูรณาการในเนื้อหาและระดับอื่น ๆ เพื่ออนุรักษ์ สืบสานการเล่นพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่นแขนงอื่น ๆ ให้คงอยู่ตลอดไป

บรรณานุกรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ โพธิ์ทอง. (2537). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้เหตุผล. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนวิทยาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กรมวิชาการ. (2533). แนวทางการทำแผนการสอนหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2539). ท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2540). คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- _____. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองการศึกษาเทศบาลเมืองจันทบุรี. (2545). การละเล่นของไทย สืบเชื้อสาย. จันทบุรี : กองฯ.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2540). หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- ฉันท ชาติทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- จิรายุ แพงพุทธ. (2550). การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- จิตทิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตรหลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชมพันธุ์ ภูษธร ณ อรุณยา. (2540). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ข่าวทหารอากาศ.

- ชวาล แพร์ตกุล. (2516). เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ทิสนา เขมณี. (2548). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- _____. (2553). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ธีรารัง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มปป.
- นาริรัตน์ หลินกุล. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สามชุกตลาดร้อยปี สำหรับนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นิคม ชมภูหลง. (2542). การสร้างและพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มการงาน
พื้นฐานอาชีพ (ฉบับปรับปรุง). มหาสารคาม : หน่วยงานนิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดมหาสารคาม.
- _____. (2545). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. มหาสารคาม :
อภิชาติการพิมพ์.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจมาศ ศรีนวล. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา เรื่อง เที้ยวคุ้มสุพรรณ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน).
ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ประสาธน์ เนืองเฉลิม. (2550). “มิติวิทยาศาสตร์พื้นบ้านสู่การเรียนการสอน,” วารสารวิชาการ.
10 (2) : 24 - 28.
- _____. (2553). หลักสูตรการศึกษา. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. (2553). วิธีการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิสนุ ฟองศรี. (2551). วิจัยชั้นเรียน : หลักการและเทคนิคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
ด้านสุทธาการพิมพ์.
- พิสุทธิ์ แดงแอม. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ระบายของ กลุ่มสาระวิชาชีพสำหรับ
นาฏศิลป์ไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.

- มณฑา พิพัฒน์เค็ญ. (2540). การมีส่วนร่วมและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน โดยการสอนดนตรีพื้นบ้านของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณฑา ชนะสิทธิ์. (2539). การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยภูมิปัญญาชาวบ้าน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวรัตน์ เชี่ยวชาญ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เรวดี วงศ์แสง. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเล่นพื้นบ้านล้านนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านปางคัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- โรงเรียนสฤติดิเดช. (2558). หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสฤติดิเดช กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา. จันทบุรี : โรงเรียนฯ.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แอลทีแพรส จำกัด.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรที่สานต่อท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เซ็นเตอร์ดิสคัฟเวอรี.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2554). นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง. กรุงเทพฯ : อาร์ แอนด์ ปรีนซ์.
- วุฒิ วุฒิธรรมเวช. (2540). สารานุกรมสมุนไพร : รวมหลักเภสัชกรรมไทย. กรุงเทพฯ : โอเอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2538). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สวีสต์ คำศรี. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
เรื่อง เกมและการละเล่นพื้นบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเดื่อศรีไพรวัลย์
สำนักงานเขตพื้นที่สกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน).
สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุจริต เพียรชอบ. (2548). **E Learning** การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาดา วัชวุฒิ. (2546). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2534). การสร้างมาตรวัดในการวิจัยทางสังคมศาสตร์
และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.

สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่ :
เดอะโนว์เลจเซ็นเตอร์.

อรรณูญา เวียงวะลัย. (2538). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางสังคม เจตคติต่อวิชาเรียนกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6. ปรินิพนธ์ คศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Anastasi Anne. (1988). **Psychology**. New York : Macmillan Publishing.

Cronbach, Lec J. (1970). **Essential of Psychological Testing**. 3 rd ed. New York :
Harper Row.

_____. (2000). **Evaluation Models**. Netherlands : Springer Netherlands.

Davies, I.K. (1971). **The Management of Learning**. London : McGraw – Hill.

Good, C.V. (1945). **Dictionary of Education**. New York : McGraw–Hill.

_____. (1973). **Dictionary of Education**. 3 rd ed. New York : McGraw-Hill.

Gow, Doris T. (1978). **Intrinsic Analysis Training Manual**. Washington, D.C. :
ERIC Clearinghouse.

Harrow, A. (1972). **A Taxonomy of the Psychomotor Domain : A Guide for Developing
Behavioral Objectives**. New York : Longman.

March, Colin and Willis George. (1995). **Curriculum Altermative Approaches, Ongoing
Issues**. Columbus, Ohio : Prentice Hall.

Provus, Malcom. (1998). “The Discrepancy Evaluation Model (DEM),” **Journal of
Construction Education-Summer**. 3 (2) : 64 - 66.

- Saylor, J.G. Alexander. W.M. (1974). **Planning Curriculum For Schools**. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Saylor, J.Galen, Alexander, William M. and Lawis, Arthur J. (1981). **Curriculum Planning For Better Teaching**. 4 th ed. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Simpson, D. (1972). **Teaching Physical Education : A System Approach**. Boston : Houghton Muffin Co.
- Stufflebeam, Daniel L. and et al. (1971). **Education Evaluation and Decision Making, in Education Evaluation : Theory and Praction**. Belmont California : Wadsworth Publishing Company.
- Stufflebeam, D. L. and Shinkfield, A. J. (1990). **Systematic Evaluation**. Boston : Kluwer-Nijhoff.
- Taba, Hida. (1962). **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York : Harcourt, Brace and World Nic.
- Tanner Daniel and Tanner Laurel. (1995). **Curriculum Development Theory into Practice**. 3 rd ed. New Jersey : Prentice Hall.
- Tyler, Ralph W. (1949). **Basic Principles of Curriculum and Instrucion**. Chicago : University of Chicago Press.
- _____. (1950). **Basic Principles of Curriculum and Instrucion**. Chicago : University of Chicago Press.
- _____. (1974). **Basic Principles of Curriculum and Instrucion**. Chicago : University of Chicago Press.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร. อมรรัตน์ พันธงาม	อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
ดร. นภาพร ธีรญา	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร
ดร. เพลินพิศ กอบตระกุล	ศึกษานิเทศ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1
นายธงไชย บุญเรือง	รองผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสฤติเดช
นายเดชา พูลวงศ์	ผู้อำนวยการ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

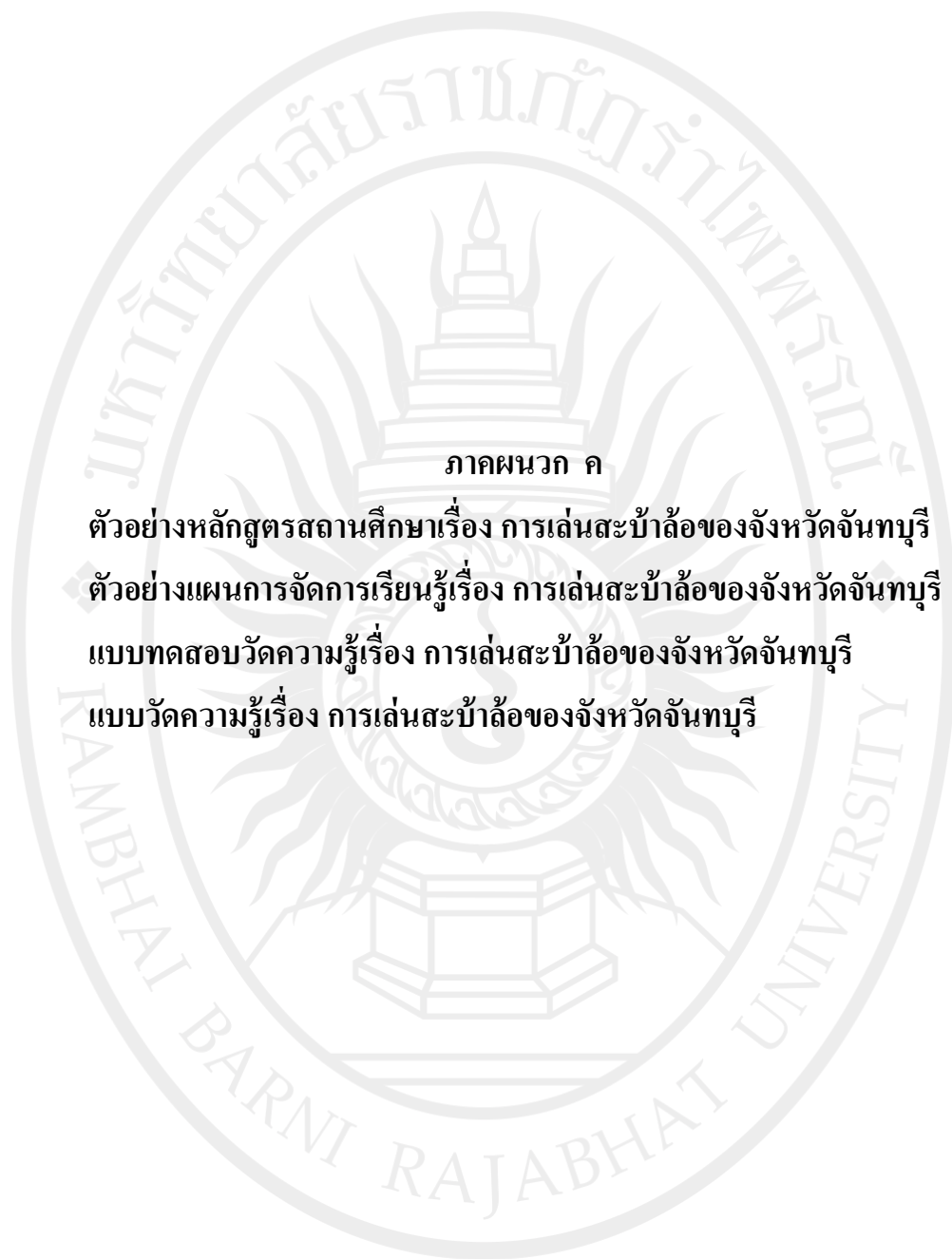
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี
แบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี
แบบวัดความรู้เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
เรื่อง การเล่นส่บ้ำล่ของจ้งหวัดจันทบุรีจันทบุรี
ล่ำหรับนักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 5

หลักสูตรสถานศีกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศีกษาและพลศีกษา เรื่อง การเล่นส่บ้ำล่ของจ้งหวัดจันทบุรี ล่ำหรับนักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างเวลาเรียน คำอธิบายสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์

ผู้เรียนมีเจตคติ คุณธรรม ความรู้คู่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะในการปฏิบัติ ด้านสุขภาพและสมรรถภาพเป็นกีนิสัย สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

พันธกิจ

1. นักเรียนมีวิสัยทัศน์ ความรู้และทักษะตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศีกษาและพลศีกษา
2. นักเรียนรักการเรียนรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ ตลอดจนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีและมีสุนทรียภาพ

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรสถานศีกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศีกษาและพลศีกษา เรื่องการเล่นส่บ้ำล่ของจันทบุรี เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรสถานศีกษาของโรงเรียนสฤทธิเดชเพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม โดยกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการเล่นส่บ้ำล่ในจ้งหวัดจันทบุรี
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพแข็งแรง มีความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด มีสุขภาพจิตที่ดี
3. เพื่อผลิตสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับการเล่นส่บ้ำล่ของจันทบุรี

4. เพื่อปลูกฝังความรัก และความหวงแหนในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการเล่นสะบ้า
ล้อของจันทบุรี

สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

2. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่ตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสฤณดิเดช ปีการศึกษา 2557

กลุ่มสาระ/กิจกรรม	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
วิชาพื้นฐาน						
ภาษาไทย	280	240	240	200	200	200
คณิตศาสตร์	240	240	240	160	160	160
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	80	80	80	80	80	80
ประวัติศาสตร์	40	40	40	40	40	40
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	40	40	40	40	40	40
ภาษาอังกฤษ	120	120	120	160	160	160
รวมเวลาเรียนวิชาพื้นฐาน	1040	1040	1040	960	960	960
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
แนะแนว	40	40	40	40	40	40
ลูกเสือ-ยุวกาชาด	40	40	40	40	40	40
ชุมนุม	30	30	30	30	30	30
สาธารณประโยชน์	10	10	10	10	10	10
รวมเวลากิจกรรม	120	120	120	120	120	120
รายวิชาเพิ่มเติม						
คณิตศาสตร์(ภาษาอังกฤษ)	40	40	40	40	40	40
ภาษาจีน	-	40	40	80	80	80
รวมเวลาเรียนวิชาเพิ่มเติม	40	80	80	120	120	120
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	1200	1200	1200	1200	1200	1200

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คำอธิบายสาระการเรียนรู้

หลักสูตรสถานศึกษา สาระสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการเล่นสกีน้ำของจังหวัดจันทบุรี เป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อเป็นการพัฒนาโดยรวมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม โดยให้ผู้เรียนได้ศึกษาประวัติความเป็นมา กติกา และวิธีการเล่น ตลอดจนการอนุรักษ์การเล่นสกีน้ำของจังหวัดจันทบุรีให้คงอยู่และแพร่หลายต่อไป ซึ่งผู้เรียนจะสามารถวิเคราะห์ การวางแผนการเล่น วิเคราะห์ปัญหา ตลอดจนสามารถ ประเมินและปรับปรุงวิธีการเล่น ซึ่งจะทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่มท่าเล่น รู้จักแก้ปัญหา อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม มีน้ำใจนักกีฬา และมีเจตคติที่ดีต่อการเล่นสกีน้ำของ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นการละเล่นพื้นบ้านที่ต้องอยู่คู่กับท้องถิ่นตลอดไป

การจัดการเรียนรู้

แนวทางการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการเล่นสกีน้ำของจังหวัดจันทบุรี ประสบความสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมาย จึงกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. จัดการเรียนรู้ตามความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตร ซึ่งได้อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องเนื้อหา สื่อการเรียนการสอน และวิธีการประเมิน
2. จัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นกระบวนการกลุ่ม
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนพลศึกษา ของจรรยา

แก่นวงษ์คำ ซึ่งประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม

ขั้นที่ 2 ขั้นอธิบาย สาธิต

ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกหัด

ขั้นที่ 4 ขั้นนำไปใช้

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและสรุปปฏิบัติ

4. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

5. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสกีน้ำ ของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเล่นสกีน้ำ
 - ประวัติความเป็นมาของการเล่นสกีน้ำ

- ประโยชน์ของการเล่นสะบ้าล้อ
 - กติกาและวิธีการเล่นสะบ้าล้อ
2. การเล่นสะบ้าล้อ 6 ท่า
- ท่าเตะกระทะ
 - ท่าล้อกะทอก
 - ท่าล้อเนา
 - ท่าล้อเปิด
 - ท่าล้อปิด
 - ท่าล้อด้ามไม้กวาด
3. การอนุรักษ์การเล่นสะบ้าล้อของจันทบุรี
- ความหมายการอนุรักษ์และการจัดการแข่งขัน
 - การอนุรักษ์การเล่นสะบ้าล้อของจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สาระการเรียนรู้

เรื่อง	ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความเป็นมาของการเล่นส่บ้ำล่ล่อ - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้ทั่วไปและประวัติความเป็นมาและอุปกรณ์ในการเล่นส่บ้ำล่ล่อ	2 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การเล่นทำที่ 1 - 3 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การเล่นทำเตะกระทะ - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การเล่นทำล่ล่อกระทอก - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การเล่นทำล่ล่อเน่า	6 2 2 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การเล่นทำที่ 4 - 6 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเล่นทำอีเป็ด - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การเล่นทำอีปัด - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การเล่นทำอีค้ำม ไม้กวาด	6 2 2 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การจัดการแข่งขันและการอนุรักษ์ - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การแข่งขันและการอนุรักษ์การเล่นส่บ้ำล่ล่อของจังหวัดจันทบุรี	2 2
รวมทั้งสิ้น	16

การวัดผลประเมินผล

การวัดผลประเมินผล ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นส่บ้ำล่ล่อของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำหนดการวัดและประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเครื่องมือ ดังนี้

- ประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจ
 - การอภิปรายซักถาม
 - การทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน
- แบบประเมินผลด้านทักษะปฏิบัติ
 - บันทึกด้วยแบบสังเกตการทำงานกลุ่ม
 - บันทึกด้วยแบบบันทึกการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเล่นส่บ้ำล่ล่อ
 - ตรวจสอบผลงานนักเรียน
- การประเมินผลด้านเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้
 - การทำแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว ออกกำลังกาย เล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล (พลศึกษา)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 หน่วยการเรียนรู้ กีฬาไทยกีฬาสากล
 ชื่อแผน การเล่นสะบ้าล้อ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การเล่นสะบ้าล้อ เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่ชาวจันทบุรีนิยมเล่นและแข่งขันกัน เทศกาลสงกรานต์ มาเป็นเวลานาน เป็นการแสดงออกถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ การรวมกลุ่มกันปฏิบัติกิจกรรม ทำให้เกิดความสามัคคีและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติวิธีการเล่นเป็นการอนุรักษ์การละเล่นพื้นบ้านให้คงอยู่ต่อไป

ตัวชี้วัด

1. บอกประวัติความเป็นมาของการเล่นสะบ้าล้อในจังหวัดจันทบุรีได้
2. บอกชื่ออุปกรณ์และทำการเล่นสะบ้าล้อได้

สาระการเรียนรู้

1. ประวัติการเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี
2. อุปกรณ์และทำการเล่นสะบ้าล้อ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณมือ นักเรียนเข้าแถวตอน 4 แถว แต่ละแถวห่างกัน 2 ช่วงแขน ภายในแถวห่างกัน 1 ช่วงแขน

2. ประธานกลุ่มสำรวจความพร้อมเรื่องการแต่งกาย การเจ็บป่วย แล้วแจ้งให้ครูทราบ

3. นักเรียนอบอุ่นร่างกาย โดยมีตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำกายบริหารร่วมกับครูในท่าต่าง ๆ ดังนี้

3.1 หมุนข้อต่อต่าง ๆ เช่น ข้อเท้า ไหล่ คอ ขณะปฏิบัติแต่ละส่วนให้นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.2 ยืนไขว้เท้า ก้มหลัง มือแตะพื้น ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.3 ยืนแยกเท้ามือลอดขาไปด้านหลังแตะพื้น ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.4 ยืนแยกเท้า ก้มแตะสลับ มือขวาแตะปลายเท้าซ้าย มือซ้ายแตะปลายเท้าขวา
ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.5 ก้าวขาย่อตัว หันข้างซ้าย - ขวา ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.6 นั่งดึงปลายเท้าชิดแยกเข่า ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.7 นั่งแยกเท้าก้มลำตัว ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.8 ลูกนั่งงอเข่า ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.9 ดันข้อกับพื้นเข่าดึง ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

ขั้นสอนและสาธิต

4. นักเรียนและครูสนทนาเรื่องการละเล่นพื้นบ้านที่นักเรียนรู้จัก นักเรียนคนใดรู้จัก
ให้อธิบายหรือสาธิตวิธีการเล่นอย่างง่าย ๆ ให้เพื่อนดู

5. ครูสอบถามพื้นความรู้ นักเรียนว่ามีใครรู้จักการเล่นสะบ้าล้อ ซึ่งเป็นการละเล่น
พื้นบ้านของจันทบุรี ถ้ามีอธิบายให้เพื่อนฟัง

6. นักเรียนและครูสนทนาเรื่องประวัติการเล่นสะบ้าล้อของจันทบุรี

ขั้นฝึกปฏิบัติ

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มแยกย้ายศึกษาประวัติการเล่นสะบ้าล้อ อุปกรณ์และการเล่น
แต่ละท่า จากใบความรู้ที่ครูแจกให้

ขั้นนำไปใช้

8. นักเรียนทุกกลุ่มกลับมารวมกัน แต่ละกลุ่มจับฉลาก กลุ่มใดจับได้ให้ส่งตัวแทน
ออกมาเล่าประวัติและบอกชื่อท่าการเล่นสะบ้าล้อ ทั้ง 6 ท่า ให้เพื่อนฟัง

ขั้นสรุป

9. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการศึกษาจากใบความรู้และประโยชน์ที่ได้รับ

10. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำชิ้นงานเรื่องกีฬาสะบ้าล้อ

11. นักเรียนและครูทำแบบประเมินการปฏิบัติงานกลุ่ม

12. นักเรียนคุณदान์ พักผ่อน

13. ครูนัดหมายการเรียนครั้งต่อไป

14. เลิกแถว นักเรียนตัวแทนกลุ่มเก็บอุปกรณ์ ทำความสะอาดสถานที่ เดินแถวกลับ
ห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. นกหวีด

2. เครื่องแบบพลศึกษา

3. ลูกสะบ้า
4. แก่นสะบ้า
5. ไบความรู้
6. แบบประเมิน

การวัดผลประเมินผล

1. วิธีวัดผล
 - 1.1 ทำชิ้นงาน
 - 1.2 ทดสอบความรู้ก่อนเรียนรายบุคคล
2. เครื่องมือการวัดผล
 - 2.1 แบบประเมินชิ้นงาน
 - 2.2 แบบทดสอบ
3. เกณฑ์การประเมิน
 - 3.1 การประเมินชิ้นงาน

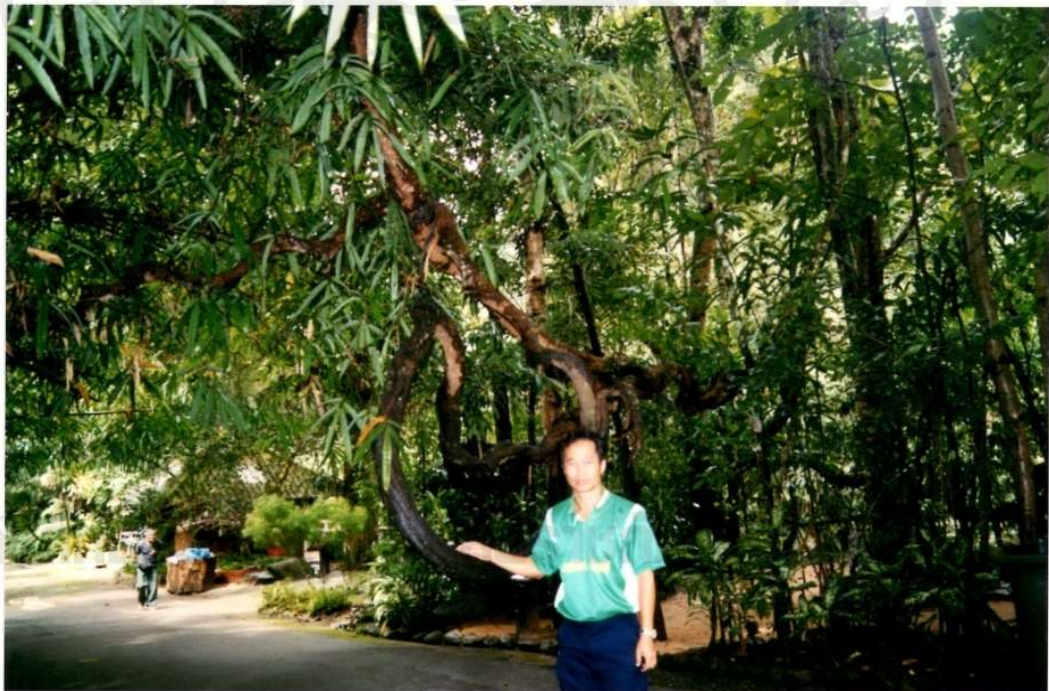
คะแนน 17 - 20	ระดับ	ดีมาก
คะแนน 13 - 16	ระดับ	ดี
คะแนน 9 - 12	ระดับ	พอใช้
คะแนน 1 - 8	ระดับ	ควรปรับปรุง

3.2 นักเรียนแต่ละคนได้รับการประเมินความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนเพื่อนำไป
เปรียบเทียบกับหลังเรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ต้นสะบ้า
ณ บริเวณวนอุทยานแห่งชาติ "น้ำตกพลิ้ว" จังหวัดจันทบุรี

ข้อมูลความรู้เรื่องต้นสะบ้า และภาพฝักสะบ้า
ณ บริเวณวนอุทยานแห่งชาติ "น้ำตกพลี" จังหวัดจันทบุรี

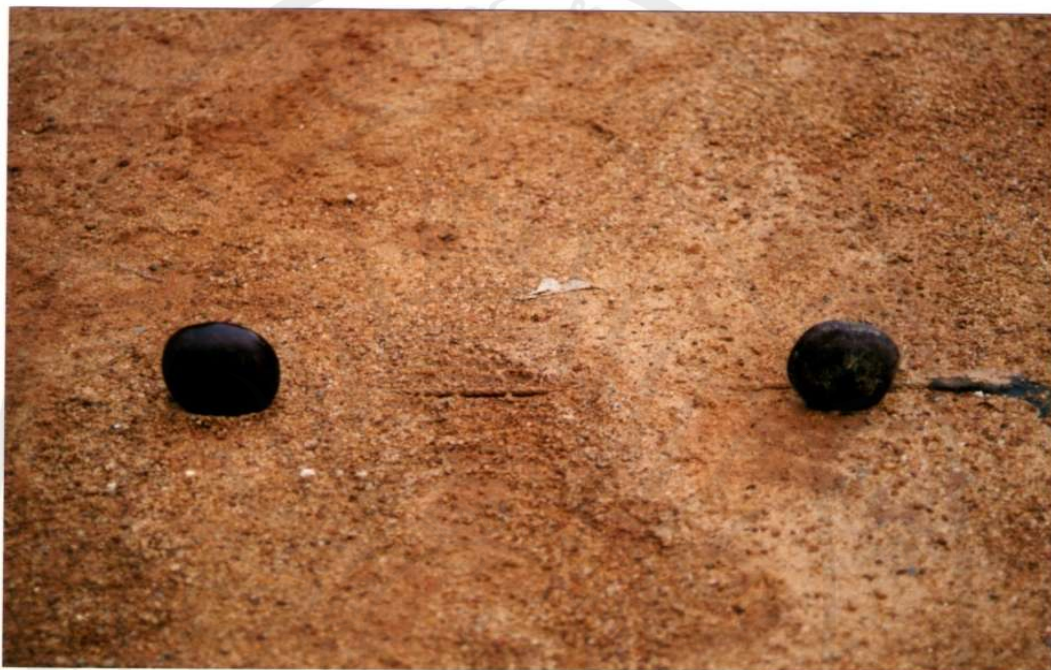

การแข่งขันการเล่นสะบ้า
งานเทศกาลสงกรานต์ของวัดใหม่เมืองจันทบุรี

2. แก่น ใช้ลูกสะบ้าซึ่งเป็นเมล็ดของต้นสะบ้าสีน้ำตาลเข้มออกแดงดำ
แบน กลม แข็ง มีหน้าทั้งสองนูนโค้ง ขนาดประมาณ 2-2.5 นิ้ว

3. สะบ้า ใช้ไม้เนื้อแข็งโดยมากใช้ไม้ประดู่กลึงเป็นลูกกลมแบน หน้า 1 นิ้ว
เส้นผ่านศูนย์กลาง 3.5-4 นิ้ว ด้านหนึ่งกลึงให้มีลวดลาย ด้านหนึ่งเรียบ ๆ

ศึกษาหาความรู้เรื่องสະบั้งลื้อ พร้อมรวบรวมข้อมูล จากนางสาวไพสุดา ร่วมโพธิ์
ผู้เล่นทีมสະบั้งลื้อในการแข่งขันงานเทศกาลสงกรานต์วัดใหม่ เมืองจันทบุรี
ณ หมู่บ้านเสม็ดงาม อำเภอเมืองจันทบุรี

ใบความรู้ เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อ

การเล่นสะบ้าล้อของจันทบุรี

การกีฬาของไทยได้มีมาแต่สมัยโบราณ บางอย่างเป็นกิจกรรมที่ให้ความบันเทิงและความเพลิดเพลินแก่ผู้เล่นอย่างกว้าง บางอย่างได้ประโยชน์ต่อการป้องกันชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน กีฬาที่สืบเนื่องมาตั้งแต่สมัยโบราณและยังคงเป็นที่นิยมเล่นกันอยู่กระทั่งปัจจุบันนี้มีหลายอย่าง เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง การแข่งเรือ ตะกร้อ วัว หมากรุกไทย สะบ้าล้อ ฯลฯ

“สะบ้าล้อ” เป็นกีฬาพื้นเมืองประเภทหนึ่ง เริ่มเล่นมาตั้งแต่สมัยไหนแพร่มาจากที่ใด ไม่ทราบแน่ชัด ผู้เล่นสะบ้าล้อบอกว่าเล่นมาหลายชั่วอายุคนแล้ว มีเล่นเกือบทุกภาคของประเทศไทย แต่ละภาคที่มีการเล่นสะบ้าล้อ มีท่าที่ใช้เล่น วิธีการเล่น ตลอดจนชื่อท่าที่ใช้เล่นแตกต่างกันออกไป มีสิ่งที่คล้ายคลึงกันคือนิยมเล่นในเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งเป็นการเล่นเพื่อความสนุกสนาน และสามัคคีในชุมชน

สะบ้า เป็นพืชชนิดหนึ่งลักษณะเป็นเถาไม้เลื้อยขนาดใหญ่ ขึ้นได้ทั้งในน้ำและบนบก อยู่ได้ทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม

ชื่อวิทยาศาสตร์

Entada phaseoloides Merr

วงศ์

Leguminosae

ชื่ออื่น

สะบ้ามอญ สะบ้าใหญ่ สะบ้าหลวง มะนิมป่า

สรรพคุณ

เถารสเบื่อเมา ตำพอกแผลหรือผิวหนัง ฆ่าพยาธิผิวหนังเมล็ดรสเบื่อ
ปรุนยาทาแก้โรคผิวหนัง มะเร็ง กุดทะราด ฆ่าเชื้อโรคผิวหนัง เผาเป็นถ้ำรับประทาน
แก้พิษไข้ แก้ไข้เซื่องซึม แก้พิษร้อน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่มา : วุฒิ วุฒิชรรณเวช “สารานุกรมสมุนไพรไทย”. พิมพ์ครั้งที่ 1. 2540.

ใบความรู้ เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อ

ชาวจันทบุรีเรียกการเล่นสะบ้าว่า “สะบ้าล้อ” ปัจจุบันมีการเล่นสะบ้าล้อกันทั่วไปตามท้องที่ต่าง ๆ เช่นตำบลเสม็ดงาม ตำบลคมบาง ตำบลพลับพลา ตำบลจันทนิมิต ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมืองจันทบุรี และอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดจันทบุรีก็ยังมีการเล่นอยู่แต่น้อยลง แต่ละท้องที่จะเล่นแตกต่างกันออกไป ซึ่งสรุปการเล่นได้ 2 ประเภท

1. ทำดั้งเดิม เป็นท่าที่ใช้ในการแข่งขันงานประเพณีสงกรานต์วัดใหม่เมืองจันทบุรีประกอบด้วย

- 1.1 เทกะทะ
- 1.2 ล้อกะทอก
- 1.3 ล้อเนา (ล้อเลยแก่น)
- 1.4 อีเปิด
- 1.5 อีปิด
- 1.6 อีด้ามไม้กวาด (ทำ 3 ครั้ง)

2. ทำประยุกต์ เป็นท่าที่ใช้แข่งขันบางหมู่บ้านเท่านั้น ท่าประยุกต์นี้ กำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับเวลาเพื่อไม่ให้เล่นนานเกินไป ประกอบด้วย

- 2.1 เท
- 2.2 ทอย

กีฬาสะบ้าล้อเป็นวัฒนธรรมที่ชาวจันทบุรีได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษมาเนิ่นนาน ปัจจุบันเมื่อถึงงานสงกรานต์ กองการศึกษาเทศบาลเมืองจันทบุรีจะดำเนินการจัดแข่งขันสะบ้าล้อทำดั้งเดิมเป็นประจำทุกปีในงาน “เทศกาลสงกรานต์วัดใหม่เมืองจันทบุรี” โดยมีรางวัลให้กับผู้ชนะการแข่งขันมากมาย

ที่มา : กองการศึกษาเทศบาลเมืองจันทบุรี. กติกาการแข่งขันสะบ้าล้อ. ม.ป.ป. (เอกสารอัดสำเนา)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ชิ้นงาน

เรื่อง กีฬาสะบ้าล้อ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....โรงเรียนสตงคิเดช

คำสั่ง ให้นักเรียนบอกประวัติความเป็นมาของการเล่นส่บ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี

A large, faint watermark of the Rajabhat Bantua logo is centered on the page. The logo is circular, featuring a central emblem with a sunburst and a tiered structure, surrounded by the text 'RAJABHAT BANTUA' and 'UNIVERSITY' in a circular arrangement.

บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
...../...../.....

แบบประเมินชิ้นงาน

เรื่อง.....

ชื่อ - สกุล สมาชิกกลุ่ม

1.....ชั้น.....เลขที่.....
 2.....ชั้น.....เลขที่.....
 3.....ชั้น.....เลขที่.....
 4.....ชั้น.....เลขที่.....
 5.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				รวม
		4	3	2	1	
1	ความถูกต้องของเนื้อหา					
2	ความตั้งใจปฏิบัติงาน					
3	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
4	สะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อย					
5	ทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด					
รวมคะแนนทั้งหมด (20) คะแนน						

เกณฑ์การประเมิน

- 4 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก
 3 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี
 2 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง
 1 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน 1 - 10 ไม่ผ่าน

คะแนน 11 - 20 ผ่าน

แบบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเล่นส่บ้ำล่อของจังหวัดจันทบุรี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การเล่นส่บ้ำล่อในจังหวัดจันทบุรีมีการแข่งขันกันเทศกาลอะไร
 - ก. เข้าพรรษา
 - ข. สงกรานต์
 - ค. ลอยกระทง
 - ง. ออกพรรษา
2. ข้อใดคือลักษณะของส่บ้ำ
 - ก. ไม้ประดับอยู่ในป่า
 - ข. ไม้ล้มลุกอยู่ในป่า
 - ค. ไม้ยืนต้นเป็นเถาวัลย์
 - ง. ไม้หายากอยู่ในป่าดิบ
3. วัดอะไรที่จัดการแข่งขันส่บ้ำล่อเป็นประจำทุกปี
 - ก. วัดไผ่ล้อม
 - ข. วัดจันทนาราม
 - ค. วัดสวนมะม่วง
 - ง. วัดใหม่เมืองจันท
4. ส่วนใดของต้นส่บ้ำที่นำมาใช้เล่น
 - ก. ใบ
 - ข. ดอก
 - ค. ผล
 - ง. เมล็ด
5. จุดประสงค์สำคัญในการจัดการแข่งขันส่บ้ำล่อคือข้อใด
 - ก. เงินรางวัล
 - ข. พบปะสังสรรค์
 - ค. นันทนาการ
 - ง. อนุรักษ์การเล่นพื้นบ้าน

6. ประโยชน์ของการเล่นสบบ้าล้อข้อใดที่สอดคล้องกับหลักของกิจกรรมนันทนาการ

- ก. ความสนุกสนาน
- ข. ความเป็นผู้นำ
- ค. การกล้าแสดงออก
- ง. ความมีน้ำใจนักกีฬา

7. เพราะเหตุใดการเล่นสบบ้าล้อจึงนิยมเล่นในเทศกาลต่างๆ ของไทย

- ก. เสรีงาน
- ข. หนุ่มสาวพบกัน
- ค. เทศกาลมีบ่อ
- ง. ทำบุญและมีการละเล่นต่อ

8. ข้อใดไม่ใช่หลักของการเข้าร่วมการเล่นสบบ้าล้อ

- ก. สนใจ
- ข. สม่ักรใจ
- ค. ผินใจ
- ง. เต็มใจ

9. ข้อใดคือคุณค่าด้านสมรรถภาพทางกายในการเล่นสบบ้าล้อ

- ก. กล้ามเนื้อขาแข็งแรง
- ข. เคารพกฎ กติกา
- ค. รู้จักประดุษฐ์ คิดค้น
- ง. รู้จักใช้เวลาว่าง

10. ข้อใดคือคุณค่าที่สำคัญที่สุดในการเข้าร่วมการเล่นสบบ้าล้อ

- ก. มีสมรรถภาพทางกายและจิตที่ดี
- ข. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- ค. เสริมสร้างความมีน้ำใจนักกีฬา
- ง. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

11. การเล่นสบบ้าล้อท่าใดที่เริ่มต้นเล่นด้วยมือ

- ก. เทกระทะ
- ข. ล้อกะทอก
- ค. อีเปิด
- ง. อีดำมไม้กวาด

12. การเล่นเกมบาสเกตบอลใช้ตั้งเขายังให้แก่น้ำ
- ก. เทกระทะ
 - ข. ล้อกะทอก
 - ค. ล้อเน่า
 - ง. อีเปิด
13. เริ่มต้นเล่นด้วยเท้าให้เตะบาสไปแต่เลี้ยงไม่ได้ เป็นลักษณะการเล่นเตะบาสทำใด
- ก. ล้อเน่า
 - ข. อีเปิด
 - ค. อีปิด
 - ง. อีด้ามไม้กวาด
14. เพราะเหตุใดการเล่นเตะบาสจึงไม่นิยมใส่รองเท้าเล่น
- ก. เป็นกีฬาพื้นบ้าน
 - ข. เท้าเปล่าบังคับลูกเตะได้ดีกว่า
 - ค. กติกาห้ามไม่ให้ใส่รองเท้า
 - ง. รกรุงรังไม่สะดวกในการเล่น
15. คำว่า “เท” ในการเล่นเตะบาสมีความหมายใกล้เคียงกับคำใด
- ก. ยิง
 - ข. โยน
 - ค. เหวี่ยง
 - ง. ปา
16. ข้อใดเป็นการผิดกติกาในการเล่นเตะบาส
- ก. ล้อเตะบาสเล่น
 - ข. ยิงแก่น้ำ
 - ค. ใช้เท้าซ้ายยิงแก่น
 - ง. ผู้เล่นคนที่ 1 ยิงโดนแก่นลูกที่ 2
17. การเล่นเกมบาสเกตบอลมีการเล่นที่ไม่เหมือนกัน
- ก. อีเปิด อีปิด
 - ข. ล้อกะทอก ล้อเน่า
 - ค. อีเปิด อีด้ามไม้กวาด
 - ง. เทกระทะ อีปิด

18. การเล่นเกมบ้ำล้อทำไ้ใช้เท้าเลียงไม้ได้
- ก. อีค้ำไม้กวาด
 - ข. ล้อกะทอก
 - ค. ล้อเนา
 - ง. อีปัด
19. ข้อใดเป็นลักษณะการเล่นทำล้อกะทอก
- ก. เปิดด้วยมือ ปาดและลากไปหน้าแก่น
 - ข. เปิดด้วยมือ ปาดและลากไปหลังแก่น
 - ค. เปิดด้วยเท้า ปาดให้หยุดตั้งเข้าง
 - ง. เปิดด้วยเท้า ปาดให้หยุดหลังแก่นตั้งเข้าง
20. ทำอีเปิดกับทำอีค้ำไม้กวาดแตกต่างกันอย่างไร
- ก. เริ่มต้นไม่เหมือนกัน
 - ข. การยิงแก่นไม่เหมือนกัน
 - ค. อีเปิดเล่นด้วยเท้าอีค้ำไม้กวาดเล่นด้วยมือ
 - ง. อีเปิดเลียงบ้ำล้อได้อีค้ำไม้กวาดเลียงไม้ได้
21. ทำล้อกะทอกและล้อเนามีความแตกต่างกันในข้อใด
- ก. ล้อกะทอกเริ่มต้นเล่นด้วยมือล้อเนาเริ่มต้นเล่นด้วยเท้า
 - ข. ล้อกะทอกใช้ตั้งเข้างส่วนล้อเนาไม่ตั้งเข้าง
 - ค. ล้อกะทอกปาดไปอยู่หน้าแก่นส่วนล้อเนาปาดไปอยู่หลังแก่น
 - ง. ล้อกะทอกใช้เท้ายิงแก่นส่วนล้อเนาใช้มือยิงแก่น
22. การเล่นเกมบ้ำล้อที่ใช้ยิงจากเท้าเพื่อให้แก่นลัม
- ก. เทกระทะ
 - ข. ล้อกะทอก
 - ค. อีเปิด
 - ง. อีค้ำไม้กวาด
23. การฝึกล้อลูกสะบ้ากลิ้งไปมาระหว่างคนสองคนน่าจะเป็นการฝึกซ้อมที่เหมาะสมกับการเล่นเกมบ้ำล้อทำไ้
- ก. ล้อเนา
 - ข. อีเปิด
 - ค. อีปัด
 - ง. อีค้ำไม้กวาด

24. ทำอืดกับทำอึด้ามไม้กวาดการเล่นแตกต่างกันในข้อใด
- ก. เปิดด้วยเท้า
 - ข. เปิดด้วยมือ
 - ค. เลี้ยงสะบ้าด้วยมือ
 - ง. เลี้ยงสะบ้าด้วยเท้า
25. คำว่า “กะทอก” ในการเล่นสะบ้า มีความหมายตรงกับข้อใด
- ก. มือกระแทก
 - ข. เท้ากระแทก
 - ค. ปลายเท้ากระแทก
 - ง. ส้นเท้ากระแทก
26. ข้อใดคือการอนุรักษ์การเล่นสะบ้าลื้อในโรงเรียนที่ดีที่สุด
- ก. จัดการแข่งขันในเทศกาลต่าง ๆ
 - ข. จัดการแข่งขันในกีฬาภายใน
 - ค. บรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน
 - ง. ถูกทุกข้อ
27. ข้อใดเป็นการอนุรักษ์การเล่นสะบ้าลื้อที่ดีที่สุด
- ก. การเผยแพร่ข่าวสาร
 - ข. การปลูกจิตสำนึก
 - ค. การปลูกฝังความสนใจ
 - ง. การส่งเสริมให้มีการแข่งขัน
28. หน่วยงานใดในจังหวัดจันทบุรีที่จัดการแข่งขันสะบ้าลื้อ
- ก. โรงเรียนมัธยม
 - ข. เทศบาลเมืองจันทบุรี
 - ค. สำนักงานเขตการศึกษา
 - ง. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
29. การเผยแพร่การเล่นสะบ้าลื้อได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ควรใช้สื่อในข้อใด
- ก. วิทยุ
 - ข. โทรทัศน์
 - ค. หนังสือพิมพ์
 - ง. อินเทอร์เน็ต

30. การเล่นเกมสล็อตซึ่งเป็นการเล่นเกมพื้นบ้านควรอนุรักษ์ไว้เพราะสาเหตุในข้อใด

- ก. เล่นได้ทุกเพศทุกวัย
- ข. เสริมสร้างสุขภาพให้แก่ผู้เล่น
- ค. เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ
- ง. ถูกทุกข้อ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว ออกกำลังกาย เล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล (พลศึกษา)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 หน่วยการเรียนรู้ กีฬาไทยกีฬาสากล

ชื่อแผน การเล่นสะบ้าล้อ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การเล่นสะบ้าล้อ เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่ชาวจันทบุรีนิยมเล่นและแข่งขันกัน ในเทศกาลสงกรานต์ มาเป็นเวลานาน เป็นการแสดงออกถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ การรวมกลุ่มกัน ปฏิบัติกิจกรรม ทำให้เกิดความสามัคคีและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การได้เรียนรู้ และฝึกปฏิบัติวิธีการเล่นเป็นการอนุรักษ์การเล่นพื้นบ้านให้คงอยู่ต่อไป

ตัวชี้วัด

1. ปฏิบัติการเล่นสะบ้าล้อ 3 ท่า คือ ท่าที่ 1 เทกระทะ
2. ปฏิบัติตามกติกาในการเล่นสะบ้าล้อท่าเทกระทะได้ถูกต้อง
3. ฝึกการเล่นสะบ้าล้อด้วยความสนุกสนาน

สาระการเรียนรู้

1. กติกาและวิธีการเล่นสะบ้าล้อท่าเทกระทะ
 - 1.1 เทกระทะ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณมือ นักเรียนเข้าแถวตอน 4 แถว แต่ละแถวห่างกัน 2 ช่วงแขน ภายในแถวห่างกัน 1 ช่วงแขน

2. ประธานกลุ่มสำรวจความพร้อมเรื่องการแต่งกาย การเจ็บป่วย แล้วแจ้งให้ครูทราบ

3. นักเรียนอบอุ่นร่างกาย โดยมีตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำกายบริหารร่วมกับครูในท่า

ต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 หมุนข้อต่อต่าง ๆ เช่น ข้อเท้า ไหล่ คอ ขณะปฏิบัติแต่ละส่วนให้นับ 1 - 10

พร้อมกัน

- 3.2 ยืนไขว้เท้า ก้มหลัง มือแตะพื้น ขณะปฏิบัตินับ 1 - 10 พร้อมกัน

- 3.3 ยืนแยกเท้ามือลอดขาไปด้านหลังแตะพื้น ขณะปฏิบัตินับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.4 ยืนแยกเท้า ก้มแตะสลับ มือขวาแตะปลายเท้าซ้าย มือซ้ายแตะปลายเท้าขวา
ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.5 ก้าวขาย่อตัว หันข้างซ้าย - ขวา ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.6 นั่งดึงปลายเท้าชิดแยกเข่า ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.7 นั่งแยกเท้าก้มลำตัว ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.8 ลูกนั่งงอเข่า ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

3.9 ดันข้อกับพื้นเข่าตึง ขณะปฏิบัติ นับ 1 - 10 พร้อมกัน

ขั้นสอนและสาธิต

4. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายวิธีการเล่นสบบ้าง 3 ท่า จากใบความรู้ที่ครูแจกให้
ซึ่งมีวิธีการเล่นทั้ง 3 ท่า

4.1 ท่าที่ 1 เทกระทะ วางลูกสบบ้างถึงลงบนหลังเท้าขวา ก้าวเท้าซ้ายไปเต็มก้าว
ใช้เท้าขวาผลักโดยแรงให้สบบ้างถึงไปลูกสบบ้างตั้ง คู่ของตน เช่น ถ้าผู้เล่นคนที่ 1 เทเก้นที่ 1 เป็น
ต้น

5. นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มและครูร่วมกันสาธิตวิธีการเล่นสบบ้าง คือ 1 เทกระทะ

ขั้นฝึกปฏิบัติ

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มแยกฝึกปฏิบัติการเล่นสบบ้าง ตามที่ครูสาธิตให้ดู โดยมีครูคอย
แนะนำช่วยเหลือ

ขั้นนำไปใช้

7. นักเรียนทุกกลุ่มกลับมารวมกัน แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 2 คน มาปฏิบัติท่าละ
2 ครั้งให้เพื่อนกลุ่มอื่นดู หมุนเวียนกันจนครบทุกกลุ่ม

ขั้นสรุป

8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปปัญหาและอุปสรรคในการฝึกปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทาง
ในการแก้ไข ปรับปรุง การฝึกปฏิบัติต่อไป

9. นักเรียนและครูทำแบบประเมินการปฏิบัติงานรายบุคคล

10. นักเรียนทูนคาวน พักผ่อน

11. ครูนัดหมายการเรียนครั้งต่อไป

12. เลิกแถว นักเรียนตัวแทนกลุ่มเก็บอุปกรณ์ ทำความสะอาดสถานที่ เดินแถวกลับ
ห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. นกหวีด
2. สนามพื้นดินของโรงเรียน
3. ลูกสะบ้า
4. แก่นสะบ้า
5. ใบความรู้

การวัดผลประเมินผล

1. วิธีวัดผล
 - 1.1 การประเมินทักษะปฏิบัติการปฏิบัติงานนักเรียนรายบุคคล
 - 1.2 การสังเกตการปฏิบัติงาน
2. เครื่องมือการวัดผล
 - 2.1 แบบประเมินทักษะปฏิบัติงานนักเรียนรายบุคคล
 - 2.2 แบบประเมินการสังเกตการปฏิบัติงาน
3. เกณฑ์การวัดผล
 - 3.1 การประเมินทักษะปฏิบัติงาน

คะแนน 8 - 9	ระดับดีมาก
คะแนน 7 - 8	ระดับดี
คะแนน 5 - 6	ระดับพอใช้
คะแนน 1 - 4	ระดับควรปรับปรุง
 - 3.2 การประเมินการสังเกตการปฏิบัติงาน

คะแนน 9 - 10	ระดับดีมาก
คะแนน 7 - 8	ระดับดี
คะแนน 5 - 6	ระดับพอใช้
คะแนน 0 - 4	ระดับควรปรับปรุง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ใบความรู้ การเล่นส่ำบ้ำล่ำ

การเล่นส่ำบ้ำล่ำ เล่นกันทีมละ 8 - 10 คน การแข่งขันแต่ละทำมีรายละเอียดและกติกา
ดังนี้

ทำที่ 1 เทกระทะ

วิธีเล่น

วางส่ำบ้ำกลิ่งลงบนหลังเท้าขวา ก้าวเท้าซ้ายไปเต็มก้าว ไข่เท้าขวาสดดโดยแรง
ให้ลูกส่ำบ้ำกลิ่งไปลูกส่ำบ้ำตั้ง คู่ของตน เช่น ถ้าเป็นผู้เล่นคนที่ 1 ให้เทแค้นที่ 1 เป็นต้น

กติกา

1. เท้าที่ใส่ส่ำบ้ำห้ามเหยียบเส้น ถ้าเหยียบเส้นถือว่าฟาล์วเป็นรายบุคคล
2. เวลาปล่อยส่ำบ้ำ ถ้าส่ำบ้ำไปไม่ถึงหน้าแค้นหรือครึ่งสนาม ถือว่าตาย
3. ถ้าเทลูกแค้นอื่นถือว่าริบหมด
4. เทเรียงไปจนลู่ คือ 1 คน ต่อ 1 แค้น
5. การเทไข่ ให้คนใกล้เคียงเป็นคนเทไข่
6. แค้นที่เทลูกจะล่ำไปโดนแค้นลูกอื่นไม่ได้ ถ้าโดนริบหมด
7. ต้องเทให้แค้นส่ำบ้ำล่ำออกจากที่ตั้งวงกลมของส่ำบ้ำที่เทให้ส่ำบ้ำถูกแค้นจะถูกทราย
ไม่ได้ (อยู่ในดุลพินิจของกรรมการ)
8. การเทลูกโทษ ให้ผู้เล่นเทกระทะ 8 คน

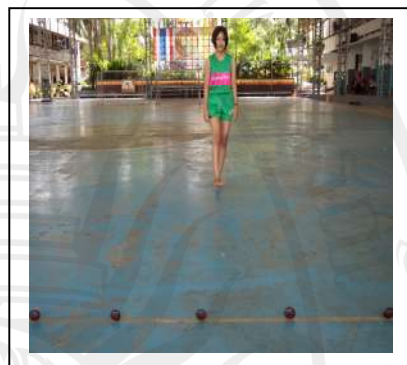
ที่มา : กองการศึกษาเทศบาลเมืองจันทบุรี. กติกาการแข่งขันส่ำบ้ำล่ำ. ม.ป.ป. (เอกสารอัดสำเนา)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แผนการฝึก

เรื่อง การเล่นสะบ้าล้อของจังหวัดจันทบุรี

ท่าที่ 1 เทกระทะ

วิธีปฏิบัติ

1. วางแก่น 8 ลูก ระยะห่างกันประมาณ 1 ฟุต
2. ยืนในท่าเตรียม เท้าเหลื่อมกันเล็กน้อย ให้เท้าข้างที่ถนัดอยู่หลัง เท้าข้างที่ไม่ถนัดอยู่ข้างหน้า
3. วางสะบ้ากลงบนเท้าข้างที่ถนัด สายตามองที่เป้าหมายคือแก่นที่ตั้งไว้
4. ก้าวเท้าที่วางสะบ้าลงและสะบัดเท้า ให้สะบ้าลงไปถึงไปถูกแก่นที่ตั้งไว้
5. ผู้เล่นแต่ละคนจะต้องเล่นให้แก่นล้มตามลำดับการเล่น เช่นคนที่ 1 ก็จะต้องยิงให้ถูกแก่นที่ 1 ล้ม ถ้าไปถูกแก่นอื่น ๆ ล้ม ถือว่าผิดกติกา

หมายเหตุ

ก่อนการยิง หรือการเตะ ควรฝึกการก้าวเท้า เพราะระหว่างการก้าวเท้าจะทำให้สะบ้าลงตกจากหลังเท้าได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบประเมินทักษะปฏิบัติการเล่นสะบ้าล้อ

ทำที่ 1 เทกระทะ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินที่นักเรียนปฏิบัติได้

เลขที่	ชื่อ – สกุล	การยืนเตรียมตัว			การเหวี่ยงเท้า			การทรงตัว			รวม
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การให้คะแนน ทำที่ 1 ทำเทกระทะ

หัวข้อในการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. การยืนเตรียมตัว	ยืนเตรียมตัวถูกต้อง	ยืนเตรียมตัวถูกต้อง ร้อยละ 50	ยืนเตรียมตัวไม่ถูกต้อง
2. การเหวี่ยงเท้า	การเหวี่ยงเท้าถูกต้อง	การเหวี่ยงเท้าตัว ถูกต้องร้อยละ 50	การเหวี่ยงเท้า ไม่ถูกต้อง
3. การทรงตัว	การทรงตัวหลังการเหวี่ยงเท้าดีเยี่ยม	การทรงตัวโอนเอน เล็กน้อย	ไม่สามารถทรงตัว อยู่ได้หรือล้ม

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ	คะแนน
ดีมาก	8 - 9
ดี	6 - 7
พอใช้	4 - 5
ปรับปรุง	1 - 3

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ใช้ในการประเมินพฤติกรรมนักเรียน โดยครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล

เลขที่	ชื่อ – สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน
		แสดง ความ คิดเห็น	ช่วยเหลือ เพื่อน	มีความ รับผิดชอบ	ปฏิบัติงาน ได้ถูกต้อง	สรุป องค์ ความรู้ ได้	
		2	2	2	2	2	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 9 - 10 ระดับดีมาก

คะแนน 7 - 8 ระดับดี

คะแนน 5 - 6 ระดับพอใช้

คะแนน 0 - 4 ระดับควรปรับปรุง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

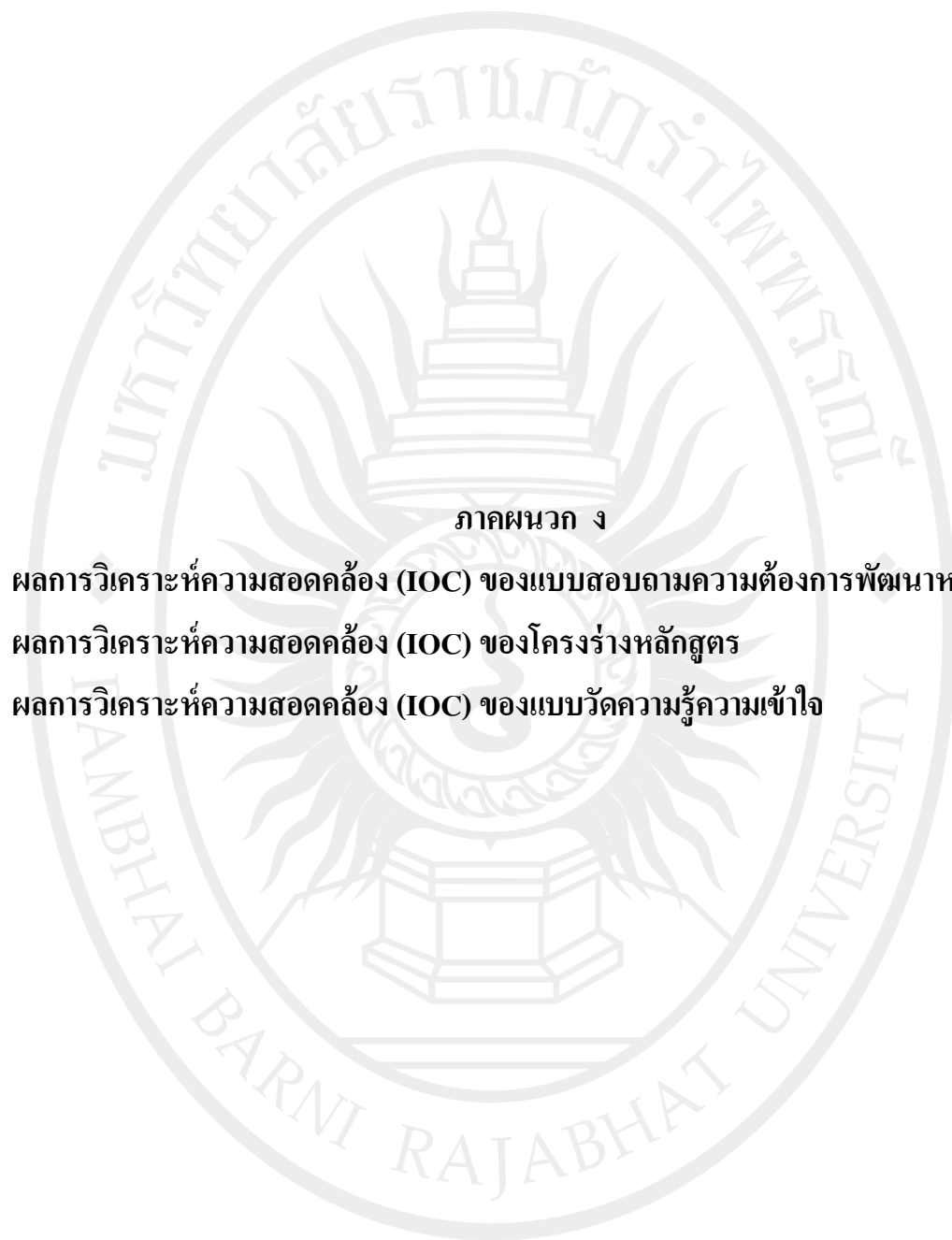
.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
...../...../.....

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความต้องการพัฒนาหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของโครงสร้างหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความต้องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤณดิเคช (สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน, ครูผู้สอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา, และภูมิปัญญาชาวบ้าน)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1. ท่านต้องการอนุรักษ์การเล่น สื่อบ้างไว้หรือไม่ () ต้องการ () ไม่ต้องการ						5	1.00	ใช้ได้
2. ท่านต้องการให้มีการเรียน การสอนโดยใช้หลักสูตร สถานศึกษา เรื่อง การเล่นเกม สื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี หรือไม่ () ต้องการ () ไม่ต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ท่านคิดว่าหลักสูตร สถานศึกษา เรื่อง การเล่นเกม สื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี เหมาะสมกับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ควรใช้ วิธีการจัดการเรียนรู้ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) () แบบทักษะปฏิบัติ () แบบบรรยาย () แบบสาธิต								

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
() แบบศูนย์การเรียนรู้								
() แบบทดลอง								
() แบบร่วมมือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ท่านต้องการให้ใครเป็น ผู้จัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์มของจังหวัด จันทบุรี								
() ครู								
() ภูมิปัญญาท้องถิ่น								
() ครูและภูมิปัญญา ท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. ท่านต้องการให้ความร่วมมือ เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตร สถานศึกษา เรื่อง การเล่น สเปิร์มของจังหวัดจันทบุรี หรือไม่								
() ต้องการ (ต้องการให้ ความร่วมมือด้านใดบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
☐ งบประมาณ								
☐ เป็นวิทยากร								
☐ เป็นที่ปรึกษา								

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
☐ สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์สื่อการสอน								
() ไม่ต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความต้องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นส่บ้ำลื้อของจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤยดิเดช (สำหรับนักเรียน)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	(คนที่)							
	1	2	3	4	5			
1. นักเรียนต้องการเรียนรู้เรื่องใดที่เกี่ยวข้องกับการเล่นสะบ้าลื้อของจังหวัดจันทบุรี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
() ประวัติการเล่นสะบ้าลื้อของจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย								
() ประวัติการเล่นสะบ้าลื้อในจังหวัดจันทบุรี								
() อุปกรณ์การเล่นสะบ้าลื้อ								
() ประเพณีในการเล่นสะบ้าลื้อ								
() ภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีความรู้ในการเล่นสะบ้าลื้อ								
() กติกาในการเล่นสะบ้าลื้อ								
() วิธีการฝึกซ้อมการเล่นสะบ้าลื้อ								
() การจัดการแข่งขัน								
() หมู่บ้านที่นิยมเล่นสะบ้าลื้อ								
	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
2. นักเรียนต้องการให้มีการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง การเล่นส่บ้ำล่อ ตามข้อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต ☐ ศึกษาในหมู่บ้านที่นิยม เล่นส่บ้ำล่อ ☐ สัมภาษณ์หรือสอบถาม จากภูมิปัญญาชาวบ้าน ☐ แบ่งกลุ่มเพื่อศึกษา ค้นคว้าร่วมกัน ☐ ครูกับภูมิปัญญา ชาวบ้านเป็นผู้สอนร่วมกัน ☐ ครูเป็นผู้จัดการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. นักเรียนต้องการให้ครูทำสื่อ การเรียนรู้ในลักษณะอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ ทำเป็น VDO ให้ นักเรียนได้ดูก่อนฝึกปฏิบัติ ☐ เป็นใบงานแล้ว นักเรียนฝึกจากใบงาน ☐ ครูสาธิตให้ดูก่อนแล้ว นักเรียนปฏิบัติตาม								

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
() ครูจัดทำศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติเป็นฐาน								
() อื่น ๆ.....								
.....	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. นักเรียนต้องการให้มีการ ประเมินผลการจัดการเรียน การสอนเรื่องอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
() สอบข้อเขียน								
() สังเกต								
() ปฏิบัติจริง								
() สัมภาษณ์								
() สอบข้อเขียนร่วมกับ การปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. นักเรียนต้องการให้ใครเป็น ผู้ร่วมในการประเมินผลใน การเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
() เพื่อน								
() ผู้ปกครอง								
() ประเมินตนเอง								
() ครูผู้สอน								
() ครูผู้สอนและผู้ปกครอง								
() ครูผู้สอนและภูมิปัญญา ชาวบ้าน								
() อื่นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
ความนำ								
1. ความเชื่อมโยงระหว่าง หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับ จุดเน้นและความต้องการ ของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
วิสัยทัศน์								
2. มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และหลักสูตรแกนกลาง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
พันธกิจ								
3. มีความเหมาะสมและ เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
จุดมุ่งหมาย								
4. มีการกำหนดเป้าหมายของ หลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน								
5. มีเป้าหมายให้นักเรียน มีความรู้และทักษะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
คุณลักษณะที่พึงประสงค์								
6. ต้องการให้นักเรียน รักความเป็นไทยและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
โครงสร้างเวลาเรียน								
7. มีการกำหนดเนื้อหาและ เวลาเรียนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
คำอธิบายสาระการเรียนรู้								
8. มีการกำหนดองค์ประกอบ ของคำอธิบายรายวิชา ครอบคลุมทุกด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การจัดการเรียนรู้								
9. มีการกำหนดรูปแบบการ จัดกิจกรรมที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้								
10. มีการวัดผลประเมินผล อย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช แผนที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการ
การเล่นสเปิร์ดของจังหวัดจันทบุรี

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1. ตัวชี้วัดสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง								
1.1 มาตรฐานและตัวชี้วัด สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 วิสัยทัศน์ของหลักสูตร สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดผล ประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. เนื้อหา								
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการนำหรือ อบอุ่นร่างกาย								
มีความชัดเจนเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.4 ขั้นตอนการสาธิต								
มีความเหมาะสมนักเรียน สามารถปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.5 การฝึกปฏิบัตินักเรียน								
สามารถปฏิบัติได้ตาม ขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.6 ชี้นำไปใช้และสรุป								
นักเรียนสามารถปฏิบัติ ได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.7 กระบวนการจัด								
การเรียนรู้ครบถ้วนตาม กระบวนการฝึกปฏิบัติ ของควีส์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.8 สอดคล้องกับการวัดผล และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
6.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. การวัดผลและประเมินผล								
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.3 เครื่องมือที่ใช้วัดผลมีความสอดคล้องกับวิธีการวัดผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤณดิเวช แผนที่ 2 ท่าเทระทะ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1. ตัวชี้วัดสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง								
1.1 มาตรฐานและตัวชี้วัด สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 วิสัยทัศน์ของหลักสูตร สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดผล ประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. เนื้อหา								
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการนำหรือ อบอุ่นร่างกายมีความ ชัดเจนเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการสาธิต มีความเหมาะสมนักเรียน สามารถปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.4 การฝึกปฏิบัตินักเรียน สามารถปฏิบัติได้ ตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.5 ชื่อนำไปใช้และสรุป นักเรียนสามารถปฏิบัติ ได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.6 กระบวนการจัด การเรียนรู้ครบถ้วนตาม กระบวนการฝึกปฏิบัติ ของควีส์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.7 สอดคล้องกับการวัดผล และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
6.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. การวัดผลและประเมินผล								
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.3 เครื่องมือที่ใช้วัดผล								
มีความสอดคล้องกับ								
วิธีการวัดผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤณดิเวช แผนที่ 3 ทำลือกระทอก

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1. ตัวชี้วัดสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง								
1.1 มาตรฐานและตัวชี้วัด สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 วิสัยทัศน์ของหลักสูตร สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดผล ประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. เนื้อหา								
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการนำหรืออบอุ่นร่างกายมีความชัดเจนเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการสาธิตมีความเหมาะสมนักเรียนสามารถปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.4 การฝึกปฏิบัตินักเรียนสามารถปฏิบัติได้ตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.5 ชี้นำไปใช้และสรุปนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.6 กระบวนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตามกระบวนการฝึกปฏิบัติของเดวิส	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.7 สอดคล้องกับการวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
6.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. การวัดผลและประเมินผล								
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.3 เครื่องมือที่ใช้วัดผล								
มีความสอดคล้องกับ								
วิธีการวัดผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤณดิเวช แผนที่ 4 ทำล่อน้ำ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1. ตัวชี้วัดสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง								
1.1 มาตรฐานและตัวชี้วัด สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 วิสัยทัศน์ของหลักสูตร สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับ สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.3 สอดคล้องกับการวัดผล ประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. เนื้อหา								
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการนำหรืออบอุ่นร่างกายมีความชัดเจนเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการสาธิตมีความเหมาะสมนักเรียนสามารถปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.4 การฝึกปฏิบัตินักเรียนสามารถปฏิบัติได้ตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.5 ขี่นำไปใช้และสรุปนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.6 กระบวนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตามกระบวนการฝึกปฏิบัติของเดวิส	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.7 สอดคล้องกับการวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
6.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. การวัดผลและประเมินผล								
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.3 เครื่องมือที่ใช้วัดผล								
มีความสอดคล้องกับ วิธีการวัดผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นเกมบาสเกตบอลของจังหวัดจันทบุรี สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤณดิเดช แผนที่ 5 ทำอู่เปิด

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1. ตัวชี้วัดสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง								
1.1 มาตรฐานและตัวชี้วัด สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 วิสัยทัศน์ของหลักสูตร สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดผล ประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. เนื้อหา								
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการนำหรืออบอุ่นร่างกายมีความชัดเจนเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.4 ขั้นตอนการสาธิตมีความเหมาะสมนักเรียนสามารถปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.5 การฝึกปฏิบัตินักเรียนสามารถปฏิบัติได้ตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.6 ขั้นนำไปใช้และสรุปนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.7 กระบวนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตามกระบวนการฝึกปฏิบัติของเดวิส	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.8 สอดคล้องกับการวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
6.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. การวัดผลและประเมินผล								
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.3 เครื่องมือที่ใช้วัดผลมี								
ความสอดคล้องกับ								
วิธีการวัดผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤณดิเดช แผนที่ 6 ทำอปีด

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1. ตัวชี้วัดสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง								
1.1 มาตรฐานและตัวชี้วัด สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 วิสัยทัศน์ของหลักสูตร สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดผล ประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. เนื้อหา								
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการนำหรือ มอบหมายงานมีความ ชัดเจนเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการสาธิต มีความเหมาะสมนักเรียน สามารถปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.4 การฝึกปฏิบัตินักเรียน สามารถปฏิบัติได้ ตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.5 ชี้แนะไปให้และสรุป นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.6 กระบวนการจัด การเรียนรู้ครบถ้วนตาม กระบวนการฝึกปฏิบัติ ของเดวิส	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.7 สอดคล้องกับการวัดผล และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
6.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. การวัดผลและประเมินผล								
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.3 เครื่องมือที่ใช้วัดผลมี								
ความสอดคล้องกับวิธีการ								
วัดผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤณดิเดช แผนที่ 7 ทำอีด้ามไม้กวาด

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	(คนที่)							
	1	2	3	4	5			
1. ตัวชี้วัดสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง								
1.1 มาตรฐานและตัวชี้วัด สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 วิสัยทัศน์ของหลักสูตร สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดผล ประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. เนื้อหา								
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการนำหรืออบอุ่นร่างกายมีความชัดเจนเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการสาธิตมีความเหมาะสมนักเรียนสามารถปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.4 การฝึกปฏิบัตินักเรียนสามารถปฏิบัติได้ตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.5 ชื่อนำไปใช้และสรุปนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.6 กระบวนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตามกระบวนการฝึกปฏิบัติของเดวิส	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.7 สอดคล้องกับการวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

6.2 สอดคล้องกับกิจกรรม

การเรียนรู้ +1 +1 +1 +1 +1 5 1.00 ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
7. การวัดผลและประเมินผล								
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.3 เครื่องมือที่ใช้วัดผลมี								
ความสอดคล้องกับวิธีการวัดผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเล่นสื่อบ้างของจังหวัดจันทบุรี สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤติเดช แผนที่ 8 การจัดการแข่งขัน

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
1. ตัวชี้วัดสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง								
1.1 มาตรฐานและตัวชี้วัด สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 วิสัยทัศน์ของหลักสูตร สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดผล ประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. เนื้อหา								
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการวิเคราะห์
	(คนที่)							
	1	2	3	4	5			
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3 ขั้นตอนการนำหรืออบอุ่นร่างกายมีความชัดเจนเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.4 ขั้นตอนการสาธิตมีความเหมาะสมนักเรียนสามารถปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.5 การฝึกปฏิบัตินักเรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.6 ขี่นำไปใช้และสรุปนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.7 กระบวนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตามกระบวนการฝึกปฏิบัติของเครือข่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.8 สอดคล้องกับการวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

6.2 สอดคล้องกับกิจกรรม

การเรียนรู้ +1 +1 +1 +1 +1 5 1.00 ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
	1	2	3	4	5			
7. การวัดผลและประเมินผล								
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรม								
การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.3 เครื่องมือที่ใช้วัดผลมี								
ความสอดคล้องกับวิธีการวัดผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 17 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเล่นสบบ้าล้อ
ของจังหวัดจันทบุรี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสฤทธดิเดช

จุดประสงค์	คำถาม ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	ผลการ วิเคราะห์
		1	2	3	4	5			
1. อธิบายประวัติ ความเป็นมาของ การเล่น สบร้าล้อได้	1.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	3.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2. เห็นคุณค่าและ บอกประโยชน์ของ การเล่นสบบ้าล้อได้	6.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	7.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	8.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	9.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	10.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3. อธิบายขั้นตอนและ วิธีการเล่นสบบ้าล้อได้	11.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	12.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	13.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	14.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	15.	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
	16.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	17.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	18.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	19.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	20.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	21.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

22.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
23.	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง

ตาราง 17 (ต่อ)

จุดประสงค์	คำถาม ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	ผลการ วิเคราะห์
		1	2	3	4	5			
3. อธิบายขั้นตอน และวิธีการเล่น สบบ้าส้อได้	24.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	25.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4. อธิบายถึงการ อนุรักษ์การเล่น สบบ้าส้อได้	26.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	27.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	28.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	29.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	30.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ
คะแนนวัดความรู้ความเข้าใจ ก่อนเรียน - หลังเรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 18 คะแนนวัดความรู้ความเข้าใจก่อน-หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	12	20	21	13	24
2	11	19	22	16	25
3	15	23	23	18	26
4	13	24	24	16	25
5	16	22	25	15	24
6	12	21	26	14	22
7	17	24	27	17	23
8	16	23	28	18	27
9	15	25	29	19	26
10	14	24	30	20	28
11	13	22	31	15	27
12	12	23	32	18	27
13	17	26	33	18	28
14	18	25	34	16	27
15	19	24	35	15	26
16	20	27	36	14	25
17	16	25	37	18	28
18	17	26	38	17	26
19	15	25	39	13	24
20	14	22	40	15	27
เฉลี่ย	15.68	24.63			

T-Test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	post	24.6250	40	2.19191	.34657
	pre	15.6750	40	2.30259	.36407

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	post & pre	40	.717	.000

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	post - pre	8.95000	1.69388	.26783	8.40827	9.49173	33.417	39	.000

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 19 คะแนนวัดผลทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

เลขที่	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	เลขที่	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
1	21	19	25	24	26
2	22	23	26	24	25
3	23	22	27	21	21
4	21	21	28	21	23
5	20	22	29	22	24
6	21	23	30	19	21
7	22	24	31	24	26
8	22	24	32	25	28
9	23	25	33	25	28
10	19	21	34	22	24
11	20	20	35	21	23
12	21	23	36	24	25
13	19	20	37	22	24
14	20	23	38	24	24
15	21	23	39	20	21
16	22	25	40	23	24
17	24	27	41	25	28
18	21	23	42	19	20
19	23	25	43	22	23
20	23	26	44	23	24
21	24	27	45	22	22
22	25	28	46	23	23
23	20	22	47	24	24
24	21	23	48	19	21
เฉลี่ย	22.00	23.56			

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายภูษิต บัวสวัสดิ์
วัน เดือน ปีเกิด	19 มกราคม 2504
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 2/70 ถนนเทศบาล 1 ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสฤตดิเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.ศ. 5 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2527	ครุศาสตรบัณฑิต ค.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2560	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี